

3/1/49

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2514.

Vol. 12

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మార్చి నెల 16-వ తేది మంగళవారము

370

సంపుటము ౧౨

శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర అధిక చైత్రమాస శుద్ధ తృతీయ 3.

సంచిక 320

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్ప వాఠిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది సంచభాష చీటి మాచి కొనిన జూనముగలుగడు

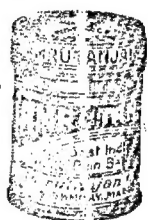
అమృతాంజనము న కలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే శుభ్రమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

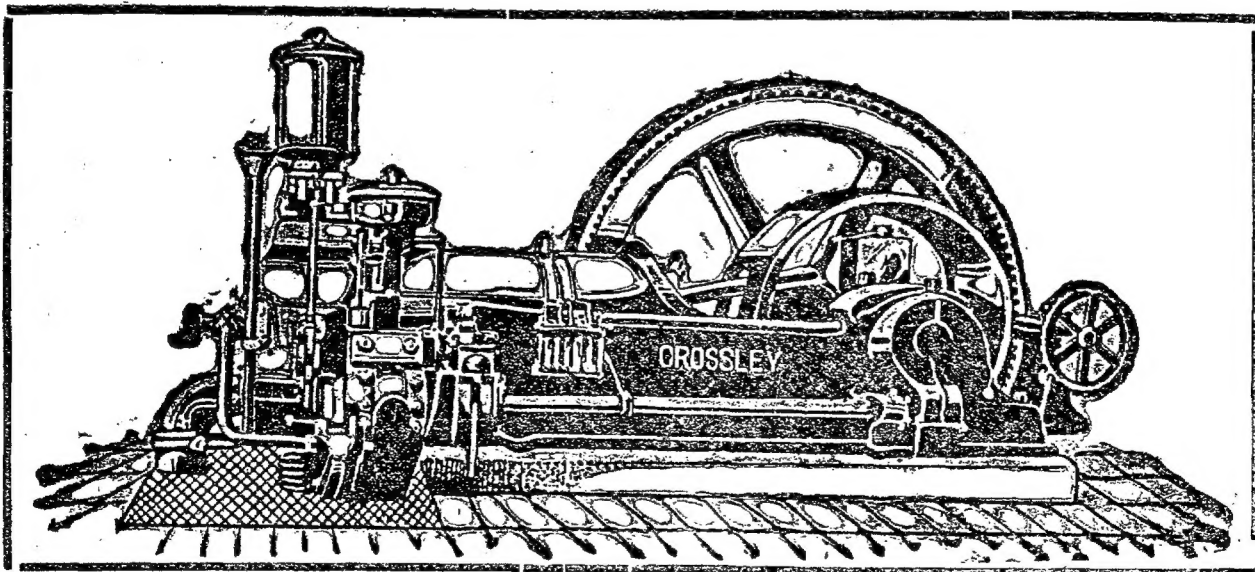
చక్కనిడబ్బీతో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసి.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్ సి గా ను అండ్ ఆ యి ల ఎం జి ను లు

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిలి శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజనులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
న ప్రకారము సరి
యైన ప్రై ము
మూవరు మొద
ల గు వాటి తొ
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండవలసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైన నూనెనుపొయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యయముగలది.

ఎంజిన్లను, రైసుమిల్లు స్వంత దారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు వ్రాయకొరెడము.

క్రాస్ సి బ్రదర్స్, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley & Co., (Limited) 14, Broadway, Madras.

රජයේ " 88 0 0 48 0 0 0

నవాబు ఆలీ చౌదరి

మిదు సమయమున సంఘభావమునుగూర్చి

మాట్లాడుట

కలకత్తా, మార్చి 18—నిన్న రాత్రి సర్ సి. మిత్తలగారి అధ్యక్షతన కలకత్తాలోని నవాబు ఆలీచౌదరిగారిట్లు చెప్పిరి. పరస్పర లాభములను తేమములను గోరుచు ఎక్కువ సంఘములు కలిసినట్లున్న హిందూదేశముగూడ త్వరలోనే వివిధజాతి సభలలో సమాన భాగస్వామి కాగలను. సంస్కరణములలో లోపములున్నమాట నిజము. యూరపియులకు వానియందెవ్వరు లేదుగాని వానిభావములను సూత్రములను ఆచరణలో పెట్టుట వారికివ్యయము. ఇది ప్రతివారును యూరపియులనుండి నేర్వకొనవలసిన విషయము. మనమొకరినొకరు ఖండించుకొనుట ప్రతిభటించుట గాక వైషమ్యములను చంపుకొనవలెను. ఈ విధముగా నృత్తిని మార్చుకొన్నట్లయిన మనవిభేదములు తొలగిపోవును. మహమ్మదీయులు స్వల్పసంఖ్యాకులైనను యీసత్రమును గుర్తించి దానిని గట్టిగా పట్టుకొనియే యున్నార.

(ప్రీ. వెన్)

బ్రిటిషులకు పూడ్చివెట్టుట

కాలరా నివారణార్థము

కలకత్తా, మార్చి 12—బాండుపూరులోని కచ్చాగ్రామమున నొకఘోరము జరిగినట్లు కలకత్తాకు నేడు వార్తవచ్చినది.

ఆగ్రామములో కలరావ్యాధి వ్యాపించియుండుటచే హుసారీ హాతీకుటుంబములెయు చనిపోయెను. అంతకునేనాటి మతగరువును కలిపించితిమిగా ఆతడు ప్రార్థించి ధ్యానముచేసి ఒక మనిషిని బ్రిటిషులకు పూడ్చివెట్టినట్లుయిన కాలరా వ్యాధి పోవునని చెప్పెను. కావున ఆప్రకారము చేయుటకై యిరువురునునుష్ఠులు నియమింపబడిరి. ఒక చిన్నపెత్తుకొను స్త్రీయొక్క మూగకుర్రవాడు పాతిపెట్టబడెను. దానితో గోల బయలుదేరెను. చాండుపూరుపోలీసువారు విచారించుచున్నారు.

కొచ్చి కాసనసభ

సంబూది కుటుంబచట్టము, సెలెక్టు కమిటీ కంపబడెను

కొచ్చి, మార్చి 12—కొచ్చి కాసనసభయందు సంబూది కుటుంబ చట్టము కమిటీలో కంకర సంబూదిగారిచే నిన్న ప్రవేశపెట్టబడెను. యీచట్టము సంబూది కుటుంబమునందలి బాలికలు కంటాకమండలి చిన్నవారలతో బరిగెయి మాడుటకు పోకర్యముల చేయ ప్రయత్నించుచున్నది.

నిరుద్యోగలసమస్య విచారించి తరుణోపాయమును సూచించవలయునని గోరుచున్న కె. టి. మాత్యూగుగారి తీరానముపై యింకను చర్చ జరుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

పశువుల నైతుకొనిపోవుట

సింధు దేశ విచారణ

బాంబాయి, మార్చి 12—సింధుదేశములో పశువు నైతుకొని పోవుటగూర్చి అధికార అనధికారుల ప్రభుత్వము వారునియంచినమి సంఘమువారు తమ విచారణలను పూర్తిచేసిరి. వల్లేదావలను గూడ లావ ర్తించునట్లును నేరములకు 7 సంవత్సరముల కఠింక విశింపవలసినదియు సాక్షులు చెప్పుచున్నారు. పోలీసువారిని గూర్చి కూడ కొన్ని విషయములు బయట పడునని ప్రజలారు రకతో ఎదురు చూచుచున్నారు. (ప్రీ. వెన్)

ప్రభుత్వోద్యోగులు హిందూసభలో చేరకూడదా?

పూనాపౌరుల అసమ్మతి

బాంబాయి, మార్చి 12—ప్రభుత్వోద్యోగులెవ్వరును హిందూసభలో చేరరాదని మదరాసు ప్రభుత్వమువారు విధించిన నిబంధనలకే సమ్మతిని డెలుపుటకై పూనాపౌరులు 10 లేదీ సాయంతాలమున శివాజీమందిరమున బహిరంగసభచేసిరి.

మదరాసు ప్రభుత్వమువారిచర్య విక్టోరియా మహారాజ్ఞి వాగ్దానమునకు భంగకరముగనున్నదనియు మహమ్మదీయులపై నటువంటి ఆంక్ష లేనట్లును హిందువులపైమాత్రముండుట కేవల మన్యాయునియు కరండికారుగాను కెప్పిరి. (ప్రీ. వెన్)

నేషనల్ ఫెడరేషన్

స్వరాజ్యనిర్వచనము

కలకత్తా, మార్చి 11—సర్ లేట్ బహదూర్ స ప్రూ, మిసెసు ఆనీబె వెంటు ఇంకా మరికొందరి సంతకములతో నేషనల్ ఫెడరేషన్ వారి ఉద్దేశ్యములు ప్రకటింపబడెను. ఈయుద్దోధ సభల వైసయో ఏప్రిలు 28, 29 లేదీలలో బాంబాయిలో నొక సభ జరుగను. ప్రకటనయం దీవిధముగా నుండెను.

ఇచ్చట సంతకముంచిన మేనందరము నేయేపక్షములకు చెందియున్నను హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమును ప్రయత్నమునకై కలిసి పని చేసెదము. 1914 సం॥ జాతీయ మహాసభ తీర్మానిములో చెప్పబడిన ప్రకారము స్వరాజ్యమనగా సంపూర్ణ అధిని వేళ రాజ్య స్వాతంత్ర్యమని మేము నిర్వచించుచున్నాము. దేశ మేనుకరమైన రెస్పాన్సిబు సహకారమును వీటికి భిన్నముగ ఉద్దేశింపబడిన సూచనలపై ప్రమాంధోళన పద్ధతులను మేమిం గీకరించుచున్నాము. కామునెల్లు బిల్లు బ్రిటిషు పార్లమెంటు లోనున్న ఇండియా కామునెల్లు చట్టమును మేము బలపరచుచున్నాము. మరియు నీప్రకటనకు ఫలితముగా రాజకీయపక్ష సమ్మేళన సంఘమువారు ముఖ్యమని కలంచినట్టి సవరణలను బిల్లు కమిటీలోనున్నప్పు డుపహదించబడుటకై పార్లమెంటుకి ఎగ్జిక్యూటివు కమిటీ కార్యదర్శికి పంపవలెనని మేము శిఫారసు చేయుచున్నాము.

Next drawing for granting Loans under the personal Investment Scheme on 31st July 1926.

Wanted Agents everywhere to canvass Insurance Business and Personal Investment Bonds. Liberal Terms for capable men.

Apply for Particulars and agency Terms to:— 980

V. Rangasami Esq B.A., B.L.,
Secretary, Asiatic Buildings, Bangalore.
D. Rodgers, Esq Chief Agent, Mysore
Messrs. P. K. RAO & SONS,
Chief Agents, Madras Presidency,
289, Thambu Chetty St. MADRAS.

కౌను థియేటరు 2253

18.8-26 శనివారమునుండి 13-8-26 మంగళవారమువరకు ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు 6-15 గం., రాత్రి 9-80 గం. శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 2-15 నిమిషములకు ప్రత్యేక మాటినిగలను.

మ ద న్ థి యే ట ర్సు లి మి లె డ్

విలియమ్ ఫాక్స్ గారిచే తయారుచేయబడిన

"నిర్భయము"

ను ప్రదర్శింతురు. పెరట్ వైట్ ప్రధాన కథానాయకురాలు. ఈ కథనందు ఒక యువతి ధైర్యసాహసములతో సంఘాభివృద్ధికై తనయొక్క కులధర్మముల రెండేయక ప్రజారాజ్యమునకు సర్వవిధముల తోడ్పడి పేరుపడెను. ఈ కథ ఉద్రేకమును, సంతోషమును కలిగించును.

హాశ్యముమగూడ చూపబడుచు

గాంధీ జ్యోతిష్కలు 258

జననకాలవివరము లేక ప్రశ్నవ్రాయకాలమైనను తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రూ 1-0-0 పై పత్రిప్రశ్న 0-4-0 సెల్ల ఫలము మాసవారిక వ్రాయ 2-0-0. ఆంగ్లపుత్రిక: ఈ జ్యోతిష్కలు పాండిత్యమును మనఃపూర్వకముగ వినుతించుచున్నాము.

అంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము,

తిరుత్తణి-చిత్తూరుజిల్లా.

మద్రాసు వెన్సన్

ప్రతి రకము డ్రాయింగు ఫెన్ సెన్సెయిక్స్ శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.

మద్రాసు వెన్సల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నది.

వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగుడు. వివరములకు ఈ విగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

వి. వెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్సు, మద్రాసు

మాకొత్తదారుల కొక హెచ్చరిక వారి స్వలాభమునకై దీనిని ప్రతియొక్కరు తప్పక గమనింపవలెను. 1842

ఆర్యులారా! మేము ఈదిగువ తెలుపబడిన విలాసముతో 19 సంవత్సరములనుండి నగలవ్యాపారము జరిపించుచున్నాము. "ఉమ్మిడి" అను పదమును చూచి అనేకులు అది మా బ్రాంచియాయని పదే పదే అడుగుచున్నారు. ఈదిగువ తెలుపబడిన విలాసముగలదిమాత్రమే మాచే నిర్వహించబడుచున్నది. మారు క్షతరబ్రాంచీలు లేవు. కాన మీరు మోసపోకుండుటకై "ఉమ్మిడి" అను పదమునుమాత్రము గమనింపక ఈదిగువ తెలుపబడిన మా పూర్తివిలాసమును గమనించి చూడవలెనని యిందుమూలముగా అందరికి తెలియజేయుచున్నాము. పూర్తివివరములు తెలియగోరువారు మావద్దకువచ్చిన విశదముగా తెలుపబడును.

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

మద్రాసు అండ్ సదరన్ మహారాట్ర

రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్;

(ఇంగ్లండులో ఇకార్పొరేట్ చేయబడినది)

ప క ట న

1926 సం॥ ఏప్రిల్ నెల తే 1 ది మొదలుకొని

బ్రాడ్ గేజ్ సెక్షన్ లో బండ్ల రాకపోకలలో మార్పులు చేయబడినవి. దీనిని అందరు గమనించవలెను.

ఈ క్రిందివిధముల కొత్తగా ఏర్పరుచబడినవి

నెం 41 మిక్సెడ్ ఆరెగ్గేషన్లు వదలుట	14—10
చేతిగుంట చేరుట	15—25
,, 42 చేతిగుంట వదలుట	9—15
అరెగ్గేషన్లు చేరుట	11—25
నెం 155 రైల్వే కోచ్ చిరాల వదలుట	16—45
8 తరగతి మూత్రం తెనాలి చేరుట	18—45
,, 156 డిటా తెనాలి వదలుట	14—45
చిరాల చేరుట	16—30
,, 111 లోకల్ మదరాసు వదలుట	18—12
రాయపురం చేరుట	18—33
,, డిటా మదరాసు వదలుట	14—40
పొన్నేరి చేరుట	15—48
,, డిటా పొన్నేరి వదలుట	16—0
మదరాసు చేరుట	17—30
రైలుకోచ్ } తెనాలి వదలుట	20—0
8 తరగతి } చేపల్లి చేరుట	21—6
చేపల్లి వదలుట	21—25
తెనాలి చేరుట	22—36
నెం 195 లోకల్ మదరాసు వదలుట	7—5
అరంబాకం చేరుట	9—30
,, 196 లోకల్ అరంబాకం వదలుట	9—45
మదరాసు చేరుట	12—20

ఈ క్రిందివిధముల వరుసలు రద్దుపరుచబడినవి

నెం 153 లోకల్ మదరాసు వదలుట	12-5
పొన్నేరి చేరుట	18-15
,, 154 డిటా పొన్నేరి వదలుట	18-30
రాయపురం చేరుట	14-48
,, 138 డిటా రాయపురం వదలుట	11-10
మదరాసు చేరుట	11-28
,, 144 ప్యాసెంజరు తెనాలి వదలుట	20-10
చేపల్లి చేరుట	21-18
,, 147 డిటా చేపల్లి వదలుట	21-40
తెనాలి చేరుట	22-44

ఈ క్రిందివి ముఖ్యమైన మార్పులు

నెం 1 మద్రాసు-కలకత్తా సెయిన్ వాల్తేరుకు 14-35 కు బదులు 18-48 కి చేరును. ఈబండి టంగుటూరు తాడివేడెంకల్లో నిలువదు.

నెం 2 కలకత్తా, మద్రాసు సెయిన్ 18-22 కు బదులు 12-55 లకు బదులుచేరును. ఈబండి దువ్వడ, వ్యార పూడి, టంగుటూరు స్టేషన్ లలో ఆపబడును.

నెం 9 బెజవాడ ప్యాసెంజరు బెజవాడ బిల్కలంబు మధ్య ప్రతివేళకలలో నిలుచును బెజవాడకు 10-40 ఘంటలకు చేరి అచ్చటినుండి యిప్పుడు కాకినాడ పోవుబండ్ల ఏర్పాటు ప్రకారము 11-45 ఘంటలకు బదులుచేరి కాకినాడ వెళ్లు పోవును.

నెం 10 వాల్తేరు ప్యాసెంజరు 17-50 కు బదులుగా 18-00 ఘంటలకు మద్రాసు చేరును.

నెం 32 వాల్తేరు ప్యాసెంజరు యిప్పుడు బిల్కలంబు లో నాలుగవవేళబండి బిల్కలంబు 3-8 గంటలకు చేరును అచ్చటినుండి 3-25 కు బదులుచేరి యిప్పుడు మద్రాసు 12-25 కు చేరు 42 ప్యాసెంజరుబండికి బదులుగా 10-30 కే చేరును. మిక్సెడ్ నెం 196 బండి అరంబాకం నుండి 9-45 ఘంటలకు బదులుచేరి మద్రాసు 12-20 ఘంటలకు చేరును.

నెం 34 కాకినాడ ప్యాసెంజరు 6-00 ఘంటలకు బదులు 5-55 ఘంటలకు కాకినాడ వదలును.

నెం 150 లోకల్ (యిప్పుడు 180 గా మార్చబడిన బండి) పొన్నేరి 7-15 బదులు 6-55 కే వచ్చి రాయపురం 8-57 కు బదులు 8-25 కే చేరును.

కృష్ణాజిల్లాబోర్డు మీటింగు

కంచకచర్ల

(నందిగ్రామ తాలూకా)

ఈనెల 1వ తేది నందిగ్రామతాలూకాలో చేరిన కంచకచర్లలో జిల్లాబోర్డుసమావేశము జరుపబడినది. ఆహ్వానించిన వారగు నందిగ్రామ తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటు మ.రా.రా.శ్రీ గుమ్మకపు వెంకటరంగారావుగారు సమావేశమునకు వలయు ప్రయత్నములు విరివిగా చేసి తాలూకాప్రముఖులందఱు, గూడ బ్రత్యేకించి య హాజరము లందిరి. గ్రామమునందంతటను తోరణములు, స్వాగతవాక్యముల పటములు, రాజమార్గముల యందు శేఖర కి వాక్యములు, మనోహరముగా వ్రాయించిరి. ఉదయము 7 1/2 గంటలకు మండలసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీశ్రీరాజా వేంకట రామయ్యప్పారావు బహద్దూరువారు తమ పరిజనముతో ఇకరోబోర్డులతో మండల సంఘసభ్యులతో సేగుచేరిరి. తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారు, నందిగ్రామ హైస్కూలు ఉపాధ్యాయులు, తాలూకా ప్రముఖులు, బాలభటులతో నెదురేగి ఆగతుల నందఱును బ్యాంకు మేజరుల నురేగించుచు సభాసభకు ప్రత్యేకించి యలంకరించిన లోకల్ ఫండు బంగారీ లోనికి గొనివచ్చిరి.

ఉపాధ్యక్షుల జనాదుల కనంతరము మండలసంఘ సమావేశము జరిగెను. ఉదయము క్రమమున తీర్మానము లవేశములు చర్చింపబడినవి. ముఖ్యముగా తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారి తీవ్రకృషివలనపాలేరునకువంతెనగట్టుటకుగవ్యయములో సగము దొరతనమువారు భరించునడ మిగిలిన సగము జిల్లాబోర్డువారు భరించుట కేక గ్రహముగా నామోదించిరి. సాయంకాలము రంగారావుబోర్డు ఆనుపేరుతో తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారు తీవ్రకృషిచేసి స్థాపించు రాజమార్గమునకు, గడ్డయెత్తుట శ్రీజిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటు దొరవారు మహావైభవోపేతముగా జరిపిరి. ఇందులకు ప్రత్యేకించి వెండిపాద, వెండితట్టు, తయారు చేయింపబడినవి. ఈబోర్డు కంచకచర్లనుండి యెర్రపాలెము రైలుస్టేషనువద్దకు పోవును. ఇదిచాల యుపయోక్తమున విషయము. సాయంకాలము పౌరసభ జరిగెను. అందు డిప్యూటీ బోర్డు ప్రసిడెంటుగారు రధ్యక్ష. పదివి నలంకరించిరి. తాలూకా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారు కర్పూర హారముతో నధ్యక్షు నలంకరించిరి. తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారు తాలూకా వాసుల పక్షమున నొకవిజ్ఞప్తి పత్రమును బంపించి దానిని వెండిగట్టుము లోరెట్టి యధ్యక్షులకు సమర్పించిరి. అందు తాలూకాలోని యిబ్బందులు, వైద్యవిద్యా లోపములు, లోనగునవి విపులము గా జరిపించి తాలూకావాసుల కష్టనిష్ఠులను హృదయములు కలుగనటుల బూసగున్చినటులు వాపోనిరి. తరువాత తాలూకావాస్తవ్యులు తమ కోరికలను గూర్చి అధ్యక్షునిగూర్చి స్వాగతమునుగూర్చి పద్యములను మనోహరముగా జదివిరి. శ్రీరాముల సచ్చిదానంద శాస్త్రిగారు అధ్యక్షులకు బ్రతీసించుచు గొప్పపద్యముల జదివిరి. సభ్యులలో ప్రముఖులు తాలూకా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారి సుగంధములను ప్రశంసించిరి. హేమాద్రి కొండల రాయదుగారు ప్రస్తుతరాజకీయ పరిస్థితులను, ప్రజాధర్మములను గూర్చి యుపన్యసించిరి.

అనంతరము అధ్యక్షులగు శ్రీశ్రీమిర్జాపురం రాజావారు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు అసభ్యులను సౌకర్యములు కలుగ

నెం 13 మాడువతరగతి మిక్సెడ్ బండి 5-00 ఘంటలకు బదులు 4-35 కే బదులుచేరి కంచకచర్ల 11-2 కు చేరును.

నెం 4 S. I. R. సెయిన్ మద్రాసుకు 7-15 గంటలకు మద్రాసు నెం 20 బెంగళూరు ప్యాసెంజరు 8-30 గంటలకు మద్రాసు, నెం 26 రై మారుప్యాసెంజరు 16-50 ఘంటలకు మద్రాసు చేరును.

నెం 86 తిరువళ్ళూరు లోకల్ ఆవడిలో నిలువదు. రాణి పేట, కాకినాడ, విశాఖపట్నం, నుంటూరు, రేపల్లె బ్రాంఛీల లోని బండ్లవరుసల కాలనిర్ణయములు మద్రాసు లోకల్ బండ్ల ఏర్పాటు సరాసరి రైలువరుసల ఏర్పాటు ననుసరించి కొలదిగ మార్పు లొనరింపబడినవి.

ఇంకను యితర వివరములగు కాలనిర్ణయములను తెలియగోరువారు స్టేషన్ లో త్వరతో విక్రయింపబడిన కాలనిర్ణయపట్రికలను చూచికొనవచ్చును.

(నెం 16)

తేసి నందిగ్రామ తాలూకా పురోభివృద్ధికి దోహదముని తృప్తి కరముగా తెలుగులో నుపన్యసించి సభ్యుల నానందపరచిరి.

పిమ్మట కంచకచర్ల గ్రామ కరణముగారగు పింగళి వీరాంజనేయులుగారును, శ్రీరాముల సచ్చిదానంద శాస్త్రిలుగారును, బొజ్జా వెంకట సుబ్బయ్యగారును, శ్రీమిర్జాపురం రాజాగారు తామగర్భశ్రీమంతులై యుండియు వత్సరమునకు యాడులక్షల ధూవ్యముల యాదాయముగల గొప్ప జమీందారులై యుండియు, ప్రజాసేవయే పరమాపధిగా నెంచి, స్థానికసంఘములయందు ప్రజాప్రతినిధులుగా ప్రవేశించి, కొంతకాలము నూజితిడు యూనియను బోర్డుకు సభ్యులుగను, అధ్యక్షులుగను, జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగను, ప్రకృతము జిల్లాబోర్డుకు అధ్యక్షులుగను, ప్రజారంజకముగఁ జరిజేయు చున్నారనియు, రాజాగారు తాము స్వయముగఁ గొప్ప పలుకుబడి గలవార లగుటచే వానినంతను ప్రకాశమునకు వినియోగించు చున్నారనియు, వినుగు విరామములేక నిరతము తా మొనర్చుచున్న ప్రయాణముల కనవ్యయములో నొక చిల్లిగవ్వయైనను, ప్రజాధనము నుండి స్వీకరింపక, తమ స్వంత బాక్స-సమునుండియే భరించుచున్నారనియు, ఇట్టి ప్రజాసేవాభిలాషియు, స్వాగత రహితుడును అగు శ్రీరాజాగారిని, రాజోవు కాననసభా ఎన్నికలలో నెన్నుకొని, మన ప్రతినిధిగా కాపనసభకు గూడఁ బంపినదో, మన తరపున చక్కగా కృషిచల్చి ప్రభుత్వము వారివలనఁగూడ మనకు సాయముఁ జేయించి, యిప్పటికంటె యెక్కువ సౌకర్యముల నొనగూర్తురనియు, ఇట్టివారిని మన ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనుట వలననే, మనధర్మమును చక్కగ నిర్వహించుకొనినవార మగుదు మనియు, సభ్యుల నుద్బోధించుచు నుపన్యసించిరి.

తరుపతి తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షు లగు శ్రీరంగారావుగారు నందిగ్రామ తాలూకా పరిస్థితులు, జిల్లాబోర్డువారు చేయుచున్న సహాయములు, మొదలగు విషయములను వ్లప్తముగా నుపన్యసించి, జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు, సభ్యులు, ఇతరావ్యానిక సభ్యులు, నందిగ్రామ హైస్కూలు బాలభటసంఘము, మొదలగు వారందరికి వందనముల నర్పించుచు సభను ముగించిరి. ఏలూరు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు శ్రీబంధా వియ్యన్నపంతులుగారు నందిగ్రామ బాలభట సంఘమును క్లాఫించుచు, రు 4-0-0 లను బహుమతిగా నొసంగిరి. రాత్రి నందిగ్రామ హైస్కూలు బాలురు బొబ్బిలి నాటకములో నొక యంకమును మనోహరముగా ప్రదర్శించి సభ్యుల నానందపరచుట జేసిరి.

నందిగ్రామ తాలూకాలో జిల్లాబోర్డు మీటింగు జరుగుట ప్రథమ పర్యాయమే యైనను, ఏర్పాటులన్నియు చాగుగా జరిగెను. సమావేశము జయప్రదముగ జరిగెను. నందిగ్రామ తాలూకాకు శ్రీ తాలూకా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారి కృషివలనను, శ్రీజిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారి యొక్కయు, వారి మెంబర్ల యొక్కయు, గృహిణులను, కీసరమేటికి వంతెనయు, జగ్గయ్యపేట హైస్కూలును జిల్లాబోర్డుకు తీసికొన తీర్మానించుటయు, కంచకచర్లనుండి ఎర్రపాలెమునకు రోడ్డు ఏర్పాటు చేయుటయు, పాలేటికి వంతెనగట్టుటయు, లోనగు సవకాశములు లభించెను. వీరశక్తియందున్న నందిగ్రామ తాలూకాపై నభిమానముంచి యభివృద్ధి ప్రయత్నములు గావించు మండల సంఘమువారి యెడఁ దాలూకా వాసులు కృతజ్ఞులు.

మాదిరాజు వెంకట్రామారావు

సర్ విలియంబడ్డు వుడ్డుగారు అరవగూర్ల రైల్వేబ్లకు కలెక్టర్ గా నియమింపబడుటను సార్యభాము దామోదించెను.

బీజేబిఎండ్:—సీరెపోయిన వీర్యమును గట్టిపరచుటకు లోకప్రసిద్ధి జేసినది. స్వప్నమందుగాని మూత్రముతో, గాని వీర్యము స్ఫులితముగనున్న యెడల తత్ఫలం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యౌవనమునగును. ఎంతబలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో నరములకు బలము నిచ్చి సంతారముఖము అనుభవింపజేయు తేసి సంతానవంతులుగజేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మాత్రలు సి|| 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం, 1159-1027 13, బైరాగిమఠంపేటి, మద్రాసు.

నేటకొన్నిసభ

స్వాతంత్ర్య తమిళ రాష్ట్రము

సర్ శంకరనారాయణగారి తీర్మానము

ఫిల్మ్, మార్చి 16:—నేటకొన్నిసభ సేటిడినము మరల సమావేశమయ్యెను. సర్. డి. యస్. శర్మగారు ప్రత్యేక ప్రేక్షకుల గ్యాలరీయందుండిరి.

సామ్రాజ్య శాసనసభ తీర్మానము రద్దుచేయుట ప్రీవీకౌన్సిలు జడ్జిలజీతములు

ప్రీవీకౌన్సిలు జడ్జిలజీతములు భారతదేశము అనుభవముగలవారి కిరువురకు ఎక్కువజీతములిచ్చుటకు ప్రభుత్వ సభ్యుల డాక్తరీరాష్ట్రమును సామ్రాజ్య శాసనసభయందు పాదించియుండెను. కాని ఆ ఉపపాదనమును సభవారు త్రోసి వేసిరి. భారతదేశపు అప్పీల్స్ విచారించుటకై భారతదేశపు విషయములందు అనుభవముగల ప్రీవీకౌన్సిలు జడ్జిలజీతములను సభ్యుల కిరువురకు జీతములను హెచ్చించవలయునని నేటకొన్ని లునందు గౌ. కపర్దిగారు డాక్తరీరాష్ట్రమును ముపపాదించిరి. వీరు భారతదేశమును పుట్టినవారుగను భారత న్యాయసిద్ధాంతములు సాంప్రదాయములందు అనుభవము గలవారుగను ఉండవలయునని కపర్దిగారు నూచించిరి. వీరికి జీతము సాలుకు 4000 పానులు. అందులో సగముభాగము ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇవ్వవలయును. భారతదేశమున కుప్రీవీకౌన్సిల్ స్థాపించు విషయమునకును ఈ తీర్మానమునకును ఎట్టిసంబంధములేదని కపర్దిగారు చెప్పిరి. భారతదేశమున కుప్రీవీకౌన్సిల్ స్థాపించు విషయమునకును ఈ తీర్మానమునకును ఎట్టిసంబంధములేదని కపర్దిగారు చెప్పిరి. భారతదేశమున కుప్రీవీకౌన్సిల్ స్థాపించు విషయమునకును ఈ తీర్మానమునకును ఎట్టిసంబంధములేదని కపర్దిగారు చెప్పిరి.

సర్దారు చరణజీతుసింగుగారి రోకసవరణ సుపపాదించిరి. భారతదేశమున వాస్తవ్యులగుటకు శరతులనుకొనినవారే ఈ జీతము పొంద వలయునని నుండవలయునని కపర్దిగారు పాదించియుండిరి. ఈమాటలను తీర్మానమునండి తీసివేయవలయునని సింగుగారు సవరణ సుపపాదించుచు ఇట్టివివక్షత వర్ధిల్లవలయునని పెంచుననియు, అర్హతగలవారిని నియమించుటకు అధికారులకు సౌకర్యముండవలయుననియు చెప్పిరి.

హోండిపాట్లమెంటు కార్యదర్శియగు క్రియారు గారు సర్దారు చరణజీతుసింగుగారి సవరణను అంగీకరించిరి. ఇంగ్లండు ప్రధానన్యాయస్థానమున ప్రీవీకౌన్సిలునందు నూటిలో 60 శేసులు భారతదేశమునకు సంబంధించినవి. ఈకారణమునల్ల భారతదేశపు అనుభవముగల న్యాయమూర్తులు ప్రీవీకౌన్సిలునందు ఉండవలయునని ఉద్దేశించి వారికి తగుజీతముల నిచ్చుటకై ప్రభుత్వమునా రోకతీర్మానమును సామ్రాజ్య శాసనసభయందు పాదించింప ఈసభవారు నూచనను నిరాకరించినందున, సర్దారు చరణజీతుసింగుగారిచే సవరింపబడిన తీర్మానమును అంగీకరించుటకు ప్రభుత్వమువారి కెట్టిఆభ్యంతరము లేదనియు క్రియారుగారు చెప్పిరి.

సర్ శంకరనారాయణగారు తీర్మానముపై మాట్లాడుచు రిటైరుడు ఆంగ్లో ఇండియను జడ్జిలను ప్రీవీకౌన్సిలు సభ్యులుగ నియమించిన వారికి ఎక్కువజీతములిచ్చుట వీల అవసరమే తెలియదని చెప్పిరి. భారతీయుల కీ ఉద్యోగము లివ్వబడిన ఎక్కువ జీతములివ్వక తప్పదనియు, కాని ప్రీవీకౌన్సిలు సభ్యులకు ఎక్కువ జీతములిచ్చుట ఉచితమనిరి.

సర్దారు చరణజీతుసింగుగారిచే సవరింపబడిన తీర్మానమును ఆమోదించుచు దర్బాంగ్ మహారాజు, మేజరు ఆక్సర్లు ఖాను, సర్ ఉమరుహయతుఖాను, బర్మాను మహారాజు, సర్ ఉమరుహయతుఖానుగార్లు మాట్లాడిరి. లాల హేమశరణదాసు గారుమాత్రమే తీర్మానమును సవరణను ఆక్షేపించుచు ఇంగ్లండులో వసించేవారికి జీతములను హెచ్చించి ఆఖర్చును ఇండియావారు భరించుట వివశితమునవలయునని చెప్పిరి.

ఈ ఉద్యోగములను భారతీయులకే ఇవ్వవలయునని జేజీ కాచారిగారు వాదించిరి. రాజారాం సాల్వసింగుగారు సవరణను ఆక్షేపించి తీర్మానమును బలపరచిరి.

కపర్దిగారు సవరణపై మాట్లాడుచు సభవారినిర్ణయమును అంగీకరించెదనని చెప్పెను. ప్రీవీ కౌన్సిలు సభ్యులను నియమించు విషయమై సార్వభౌమమునకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య ముండవలయునని క్రియారుగారు నూచించిరి. చరణజీతుసింగుగారి సవరణ అధికసంఖ్యకులచే ఆమోదింపబడెను. సవరింపబడిన తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

అరవజిల్లాలకు స్వాతంత్ర్యము

అరవజిల్లాలకు ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ నేర్పరచి వాటికి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మొసగవలయునని సర్ శంకరనారాయణగారి రోకతీర్మాన ముపపాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి. మద్రాసు రాజ

ధానియందు 10 అరవజిల్లాలను (కొంగల్వట్టు ఉత్తరరాష్ట్రము, నేలం, కోయంబుత్తూరు, దక్షిణరాష్ట్రము, తంజావూరు తిరుచినాపల్లి, మధుర, రామనాడు, తిరునల్వేలి) ఈపదిజిల్లాలను ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ నేర్పరచి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మొసగవలయును. ఈ పదిజిల్లాల జనసంఖ్య 2 కోట్లు. ఇందులో 8.లక్షలు మహమ్మదీయులును. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునందలి దొమినియనుల ప్రభుత్వమునలే ఈ రాష్ట్రపు ప్రభుత్వ ముండవలయును. ఒకరాజు, సెనేటుకామన్సుసభ యుండవలయును. కామన్సుసభ చట్టములనుగావించుట, పన్నులువిధించుట, ప్రభుత్వపురస్కారములను నిర్ణయించుట, పోస్టు టెలిగ్రాఫు రైల్వే సేవలమిలిటరీ వ్యవహారములను నిర్వహించుచుండును. ఈ రాష్ట్రము దేశమునకు దక్షిణమున నుండుటచే విదేశీయులవాడిని వెళువ నక్కరలేదు. కేవలము కాంతిస్థాపనముగాక ఇతరకార్యములకు సేన అవసరమగును. అయినను కొంతసేన యుండవలయును. రాష్ట్ర సంగ్రహమునకు అవసరమగుసేన నేర్పరచుట సులభమైనదని. కాంతిసమయములందు సైనికవ్యవహారములను రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారే ఛామించుండెదరు. కాని యాధ్యపమయమున రాజప్రతినిధి ఉత్తరువుల ననుసరించి సైనికవ్యవహారములు నిర్ణయించబడును. కామన్సుసభయందు 300 మంది సభ్యులుండెదరు. 30 సంవత్సరముల వయస్సుగలవారందరకు నోటుండును. 300 నియోజకవర్గము లుండవలయును. ఈ పద్ధతివల్ల అందరకును రాజకీయవిషయములందు పాలుగైకొనుటకు ఉత్సాహ మేర్పడును. ఉత్తరహిందూస్థానమున హిందూమహమ్మదీయ విభేదములు తీవ్రముగనుండుటచే మహమ్మదీయులు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును కోరుచున్నారు. మద్రాసు రాజధానియందు హిందువులకు మహమ్మదీయులకు విభేదములు లేవని మహమ్మదీయనాయకు లంగీకరించుచున్నారు. ఈకారణములవల్ల ఈ రాష్ట్రమునకు సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మవసరము. ఏవోటరై నను తన కిష్టమువచ్చిన నియోజకవర్గమున చేర అధికార ముండును. అందుచే సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము లేని కొరత తీరిపోవును. ప్రతిసత్సరము నూరుసానములు ఖాళీకాలమును. ఈవిధమున ప్రతిసంవత్సరము నూరు నియోజకవర్గములందు ఎన్నికలుజరుగును. సెనేటు సభయందు లక్షరూప్యములు ఆదాయము భూమివల్ల కలుగువారును, ఇంతవరకు ప్రభుత్వసభ్యులుగ నున్నవారును, ఇకను ప్రభుత్వసభ్యులుగ నుండువారును, 25 సంవత్సరముల సర్వీసు చేసి పైనువుచుకొనిన సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగులును సభ్యులుగ నుండెదరు. కామన్సుసభయందు ఆమోదింపబడిన ప్రతిచట్టము సెనేటునం దామోదింపబడవలయును. అవసరమైనప్పుడు ప్రత్యేక ప్రశ్నలపై ఎన్నికలను జరుపవచ్చును. ఇన్ని సౌకర్యములున్నను మహమ్మదీయులు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము కోరిన సేను ఆక్షేపింపను. ఏలయిన వారు త్వరలోనే అందరిలోపములను గుర్తెరుగగలరు. ఇంకను 5 సంవత్సరములు ప్రస్తుతపద్ధతిననుసరించి సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగులు నియమింపబడుదురు. అటుపిమ్మట సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగులను స్వతంత్రులై నియమించు అధికారము కామన్సుసభవారి కుండును. తమిళభాషి అతిప్రాచీనమైనది. విజ్ఞానవిషయములందు ఇతరభాషల కంటెమాత్రము తీసిపోవుటలేదు. మద్రాసు రాజధానియందు సంస్కరణములు జయప్రదముగ నెరవేరెనని బర్మెను హెడ్ ప్రభువుగారు చెప్పియున్నారు. ఈతీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించి ప్రతిపాటికిని ప్రత్యేకముగ అభివృద్ధిగాంచుటకు అవకాశమును ప్రభుత్వమువారు రివ్వవలయునని కోరుచున్నారు.

ప్రభుత్వసభ్యుని ఆక్షేపణ

ప్రభుత్వమువారి పక్షమున క్రియారుగారు తీర్మానము ఆక్షేపించుచు ఇట్లు చెప్పిరి: ఈతీర్మానము ఎన్నియో చిక్కులను తెచ్చిపెట్టుచున్నది. భాషాప్రయత్న రాష్ట్రము నేర్పరచుట రాష్ట్రమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మొసగుట ఈతీర్మానమున ముఖ్యవిషయములు. భాషాప్రయత్న రాష్ట్రముల విషయమై జాయింటు పార్లమెంటు కమిటీవారు కొన్ని నూచనలు గావించియుండిరి. ఇందులకు ప్రజాభిప్రాయము బలముగ నుండవలయును. ఈకారణమున శంకరనారాయణగారి తీర్మానము ఆక్షేపింపవలసి యున్నది. చెన్నపురి గతి ఏమి అని గౌరవసభ్యుని ప్రశ్నించుచున్నాను. సర్ శంకరనారాయణ:—చెన్నపురి ఈస్టాంత్ర రాష్ట్రమున చేరదు. క్రియారుగారు:—రాజధాని ప్రధాననగరమునకు స్వాతంత్ర్యము లేకుండును. ఇతరరాష్ట్రములకు చెన్నపురి చేరును. మరియొక ముఖ్యమగువిషయము. రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము కోరబడినది. కడచిన సెప్టెంబరు 18 వ తేదిన రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమునకు సంబంధించిన తీర్మాన మొకటి ఈ సభ యందు చర్చింపబడి నిరాకరింపబడెను. మరల సంవత్సరములోగా కొద్ది మార్పులతో అట్టి తీర్మానమునే ఉపపాదించుట నిబంధనలకు

విరుద్ధముగ నున్నదని అభ్యుతానము నూచించుచున్నాను. ఇట్టివిషయములను పరిశీలించి నిర్ణయమొనర్చు అధికారము రాయలు కమిషనుల కుండునగాని ఎక్స్క్లూజివు ప్రభుత్వమువారికి లేదు. సర్ శంకరనారాయణగారి స్వాతంత్ర్య రాష్ట్ర నిర్మాణమున ఎక్స్క్లూజివు కానినైదు. సెనేటు సభయందు వ్యక్తలకును పరిశ్రమాలయాధికారులకు ప్రాతినిధ్యములేదు. ప్రతిసంవత్సరము నూరుమందిసభ్యులును తేలిమిచేయచున్న పార్టీ సాంప్రదాయములు పక్షముల వర్తనలు. విదేశీయులవాడికి వెరువనక్కరలేవని శంకరనారాయణగారు చెప్పిరి. జెర్మనుషి పుండ్లను మద్రాసుబొంబాయిచేసినదములు వారుమరిచిపోయిరిగాబోలు. ఎక్స్క్లూజివు ప్రభుత్వమువారి ఇట్టి మార్పులనుగావించుట నాగరికత ప్రపంచమున ఎవ్వరు చూచియుండదు?

ఈతీర్మానముపై చర్చింకను ముగియ లేదు. సభ రేపటి వరకు ఆపుగలచెయబడెను. రేపు మరల ఈతీర్మానముపై చర్చ జరుగును.

వాతావరణ నిధి

1926 వత్స మార్చి నెల 16-వ తేదీ మంగళవారము

మున్సిపల్ ట్యాక్స్	విద్యుత్ ట్యాక్స్	అగ్నిమాండ్ల ట్యాక్స్	వర్షా	జననముండ్ల ట్యాక్స్	సర్వేయింగ్ ట్యాక్స్
గోపాలపురం	80.3	73.0	0.18	5.43	44.86
విశాఖపట్టణము	85.2	77.3	...	5.35	87.09
కాకినాడ	92.3	73.9	...	4.68	68.09
మచిలీపట్టణము	89.5	78.2	...	6.49	41.59
కర్నూలు	100.2	72.8	...	1.10	28.01
బళ్లారి	98.4	78.2	...	0.56	20.51
అనంతపురం	0.58	27.88
కడప	101.2	80.6	...	2.78	81.28
కల్లూరు	95.9	77.9	...	2.62	87.99
మద్రాసు	91.6	77.3	...	1.11	50.74
కడపూరు	88.5	78.2	...	4.89	52.94
నేలము	96.9	77.8	...	2.18	89.80
కోయంబుత్తూరు	98.9	74.8	...	2.74	22.29
తిరుచినాపల్లి	99.7	79.0	...	2.47	88.18
నాగపట్టణము	88.9	79.7	...	9.19	66.98
మధుర	96.2	78.7	...	1.42	86.58
పాంబే	90.6	78.6	...	1.40	87.00
తిరునల్వేలి	4.58	28.84
తిరువేంగుడము	88.8	78.9	...	1.51	64.51
కొచ్చిల్	87.6	79.7	...	2.79	12.51
కాకాట్ట	91.0	77.1	...	2.22	17.16
మంగళూరు	90.8	76.7	...	1.07	128.68
తెంగుళూరు	94.6	71.2	...	1.82	85.37
మొక్కాన	82.8	62.2	...	1.06	125.46
కొడైకనాటి	70.9	58.2	...	8.88	62.18

సర్దారు:—గోపాలపురంలో 0.18 వర్షించెను. ఉత్తరమున ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. దక్షిణమున మేఘములు ఒకమోస్తరుగనున్నవి. గోపాలపురంలో అర్ధగిరి ఎక్కువ. పగటివేడిమి అచట 65, విశాఖపట్టణములో 55 డిగ్రీలు తెచ్చువ. రాత్రివేడిమి 25 నుండి 35 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్:—ఆకాశము నిర్మలముగనున్నది. బళ్లారిలో అర్ధగిరి తక్కువ. రాత్రివేడిమి 35 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూటకము:—కడపూరులో మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. తక్కినవోట్ల నిర్మలముగ నున్నదనవచ్చును. రాత్రివేడిమి 45 నుండి 55 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

సానిక చిలుకులు రుపాను తప్ప వాతావరణ మృదులముగనే యుండవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాట.

వాతావరణ నిధి.

కలకత్తా రంగూనమునకు వచ్చు తంతివార్లు యొక ముందు ఆలస్యము లేకుండవచ్చునని కార్యాలయమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

చన్నపురి కాంగ్రెసు, స్వరాజ్య సభ్యులు శాసనసభను వీడుట

ప్రతికూల పక్షనాయకుడు ప్రభుత్వ వైఖరిని ఖండించుట

మంత్రివర్గ సభ్యుల ఆర్థాటము

అత్యుత్సాహము చేలగుట

జస్తినుపక్షమున కొకదినమున రెండు పరాజయములు

కాశీ ప్రభావరణయం దీయుదయమున గలపించినంత యుత్సాహము సంరంభము ఇంతవర కెప్పుడును గాంచియుండలేదు. సభా ప్రారంభము 11 గంటల కై నను 10 గంటలనుండియే ప్రేక్షకస్థానము లాక్రమింపబడగలుగును. కాశీ సభాభవనమున సహారాలన్నియు టిక్కెట్లకొరకు నటునిటు పరుగెత్తు ప్రేక్షకులతో సంకులముగ నుండెను. ప్రేక్షకప్రముఖుల గ్యాలరీయందు చాలమందికి స్థలము లేక నిలిచియుండవలసి వచ్చెను.

ప్రేక్షకలస్థానములందాసీనులైనవారిలో శ్రీయ్యతులు ఏ. రంగసామి అయ్యంగారు, సి. రాజగోపాలాచారి, మాగంటి బాపిశిష్య, వాల్మీకి వెంకటేశ్వరశాస్త్రి, అబ్దుల్ హమీదుఖాను షాఫీ మహమ్మదు, టి. వి. వెంకటరామఅయ్యరు, కె. రంగసామి అయ్యంగారు మున్నగువారు పలువురు గలరు.

గవర్నరుగారును ప్రైవేటు శ్రీకృష్ణగారును 11 గంటల కే వచ్చి, తమగ్యాలరీయందు కూర్చొని, సభాకార్యక్రమమును లక్షించుచుండిరి.

సరిగా 11 గంటలకు కార్యక్రమము ప్రశ్నోత్తరములతో ప్రారంభమయ్యెను. కాని కాంగ్రెసుపక్షమువారి యెదురుదాడి మొదటి ప్రశ్నలు అడుగుతుండ నుండుటకు నిశ్చయించుకొని యుండుటచే, ప్రశ్నోత్తరములన్నియును 10 నిమిషములలోనే ముగిసిపోయెను.

ప్రతికూలపక్ష నాయకుడు డా. బి. సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు 11 గ 15 ని. లకు కాంగ్రెసుపక్ష సభ్యుల విజయధ్వనములనుగట్ట తమపక్షము (కాంగ్రెసుపక్షము) తరపున స్టేటు మెంటుజేయుటకు లేచినిలిచెను.

నరసింహారాజుగారు తా మవలంబించుచున్న కారణముల వివరించుచు ఇరువది నిమిషములనేపునవ్యసించిరి వారిస్టేటు మెంటు నన్ని పక్షములవారును అత్యాచారతతో వినిరి, వారి స్టేటు మెంటు ముగియగానే కాంగ్రెసుపక్ష సభ్యులందరును తమతమ స్థానములందు లేచినిలిచి అదృశ్యమగు అభివాదన మొనర్చి నరసింహారాజుగారివెంట వెదలిపోయిరి. కాంగ్రెసుపక్షమువారి సంగ్రమముతో ప్రభుత్వప్రతిపక్ష స్థానము లన్నియు ఖాళీయయ్యెను. జాతీయవాదులలో ఏ. రంగనాథ మొదలియారు, చివర బర నాదార, డాక్టరు నుబ్బరావును గార్లు ముగ్గురు మాత్రము కాంగ్రెసు పక్షమునందు జేరక నిలిచియుండిరి.

శ్రీ సి. వి. యస్, నరసింహారాజుగారు ప్రతికూలపక్ష నాయకు లగు సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగారు ప్రతికూలపక్షముందు కరతాళములు ప్రతిధ్వనింప లేచి క్రింది ఉపన్యాసమును గావించిరి.

నే నహించియుండు కాంగ్రెసుపక్షముతరపుననే జెప్పబోయెడి పలుకుల కనకాశ మొసంగియుండు కన్యకా మిత్రుల జ్ఞాతము.

కడచిన దిసంబరమాసమునందు కాన్పురులో సమావేశమైన ఆఖిల భారతదేశీయ మహాసభవారు గావించిన తీర్మానములను తదుపరి అతీర్మానముల ననుసరించి ఈ మాసము 7 తేదీ క్రియందు గూడిన ఆఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీవారి ఆజ్ఞలను ఈసభవా రెరింగియుండవలెను. ఆ యాజ్ఞలను శిరసావహించు స్వరాజ్యపక్షమువారియొక్క తరపునమాత్రమేగాక కాంగ్రెసు విధానము కార్యక్రమమును సంపూర్ణముగ నామోదించి కాంగ్రెసు సభ్యుల తరపున గూడ ఇదివరలోవలె నీక నెంత మాత్రమును ప్రస్తుతకాశనసభలోనుండి వనిజేయ జలంపలేద వక్కాణించుట నావిధిగ జలంప చున్నాను. మే మిట్టిచర్యలంబించుటకుగల కారణములను భారతకాశనసభయందు వండి మోతీలాలు పెహూగారు స్పష్టముగవిశేషింపించియున్నారు వారిత్పాత్యమగు ఉపన్యాసమును నేనిటువలకెప్ప నక్కర

ప్రభుత్వ ఘన కార్యములు

ఎటులైనను ఈమాచర్యకు చూలకారణములలో కొకటి యగు చన్నపురి ప్రభుత్వమువారియొక్క స్వభావమును ప్రత్యేకముగ కొలికిమాటలలో జెప్పట అవసరమేయగును. జాతీయ శిశుములపట్లనే గాక, బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ సంపాదనకై గావించు ప్రయత్న ప్రయత్నముందును తమ రెండుకాఖలందును (ప్రభుత్వ ప్రజాయత్న) ప్రభుత్వమువారి వలంబించిన విధానమునభ్యుత్థులరకు జ్ఞప్తియందుండవలెను. కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రమువైవిధించిన లక్షలకొలది దుర్గరమగుపన్నులకు పై పెచ్చురాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారిదనపు పన్నును విధించిరి. రాష్ట్రీయ కప్పములనుండి 168 లక్షల రూప్యములు ఆదాయముగలిగెను. కాని ప్రజలకు పిండిలాగిన ఈసభరాములనుండి నిజముగ ప్రజలకు కలిగిన ఫలితమేమి? ఇదివరకే నిండియున్న సివిలు సర్వీసులను, ఉద్యోగాభిమానముల నభివృద్ధిజేయుటయో? ప్రభుత్వమువారియొక్క లాంఛురివిద్య విధానమును న్యాయమును సక్రమముగ కాళ్ళతో నెటితోమెంటు పునాదిపై నిలుపుటగాని లాంఛురివిద్య నెటితోమెంటు లేక నెటితోమెంటు లపై విశాసనసభవారి కధికార మొసంగుటగాని ప్రజాశ్రుతి నిర్మలు గావించ యత్నించినకాశనములనెల్లను ప్రభుత్వమువారు కఠినముగ అడ్డుబెట్టెను. ఇక ఇర్రీగేషనుబిల్లు, మలబారు టెనన్సీబిల్లులందు అవలంబించిన విధానము విషయమై నేజెప్ప గగత్యములేదు. ఈసభవా రెన్నియోమారులు అత్యధిక సంఖ్యాకులలో న్యాయకార్య నిర్వాహక కాళావిభజనమనకై తీర్మానముల గావించియుండినను వానినెల్లను లక్ష్యముజేయక ప్రభుత్వమువారి రెట్టిచర్యను గైకొనుటకును నిరాకరించిరి. ఈరాష్ట్రీయపై విధింపబడిన అవినీతికరముగ ఆబ్జార్గిఫనును తీసివేయుటకును సంపూర్ణ నిషేధవిధానము నమలునందు గావించబడిన ఉపపాదనలనెల్ల ప్రతిప్రతివాదు ఆటంకకారకము లగు ఆశేకయత్తి సాధనములచే నోడించెను. రాష్ట్రీయందల స్థానిక స్వపరిపాలనను నిష్కలంకమునుగైవ్రమును, నిజముగ స్వపరిపాలనాయతమును పునాదిపై నిలుపుటమైన గావించిన ప్రయత్నముల నెల్ల నెదుర్కొని ఈప్రభుత్వము అడ్డుబెట్టినది. ఇక సంస్కరణచట్టముక్రింద గావించిన పనియుతదనుగుణ్యముగ గావించబడిన నియమములను అభివృద్ధి పరాజ్ఞులుమైయున్నవి. చట్టముయొక్క సర్వశీకట్టు అధికారములక్రింద ఉద్ధరింపబడిన గ్రాంట్ల సంఖ్యలో రాష్ట్రీయప్రభుత్వములన్నిటికంటెను అగ్రస్థానము నాక్రమించునని నమ్ముచున్నాను. (సత్యమూర్తి గారు) వినుడు వినుడు)

భారత ప్రభుత్వము 1921 సం. లో వీరిదివరకెన్నడును కని విని ఎరుగని నిర్బంధ విధానము చేశమునందు సాగించి చేశమందలి ముప్రసిద్ధ చేశకర్తలను రాజకీయ నాయకులను కారాగారములందు బంధించినపుడు చన్నపురి ప్రభుత్వములతో బాటుబాసబయై నిలిచియుండుటయేగాక అట్టి నిర్దయాత్మకమగు నిర్బంధ విధానపు చేష్టితములకు తలయూపుచున్న మంత్రివర్గమును సంపాదించితి మను పరమసంతృప్తి గలిగియుండుటను చేశ మెరింగియున్నది. ఆమంత్రివర్గమే “ఉత్తమ శుఖసంపాదకుడు” నిజముగ ప్రాముఖ్యస్థానమునందియున్నదనియు నెరుంగుదురు. ఆనాడే మంత్రివర్గపక్ష నాయకులు రాజకీయ నిర్బంధితు లని రా దరణ గావించినందులకు తమ్ముడామే ప్రశంసించుకొని, నిరంకుశ ప్రభుత్వముతో చేతులు గలుపుటకు ఒకరినిమించి యొకరు పాటుబడిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వమందలి రెండుభాగములును గలసి ఎల్లపుడును రైతులయొక్క యోగి కార్మికులయొక్క స్వత్వములకు, క్షేమమునకు భంగము గలిగించినవి. దుర్బుద్ధులవంతులగు లింబాపూరు జిల్లావ్యవసాయ

దాగి ప్రభుత్వముగ విధించబడిన భూమిపన్నును తగ్గించుటకై ప్రజాప్రతినిధులు గావించిన ప్రయత్నములను మంత్రివర్గము వారు రాజకీయముగ తమకసిదిద్దుకొన జలంచి ఆయుధపాదనలను సైతము ప్రతిఘటించిరి. కానద్వంద్వ ప్రభుత్వము జయమొందడి విధాన మియ్యదియైనచో ఇట్టిపనులను ఆదరించుటకు కాంగ్రెసువారు మగు. మే మేమాత్రమును తోడ్పడకుండుటకు నిశ్చయించుకొనుటయందును, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిర్బంధించుటకు సక్రమసాధనములనెల్ల నుపయోగించి సంసిద్ధుల మైయుండుటయందును ఆశ్చర్య ముండజాలదు.

ఇంకనిట్టినిదిర్చనము లనేకము లొసంగుట ఆనగత్యము సంస్కరణముల ప్రసారానంతరము మేమెట్టి యభివృద్ధి గావించితి మో తెలియగలం దులకై వై విషయములను కొన్నిటిని మాత్రమే జేర్చుకొంటిని.

ఈరాష్ట్రీయందు ద్వంద్వప్రభుత్వము జయప్రదముగ బని జేసెనని చన్నపురి ప్రభుత్వమువారు ఎటుగై చొచ్చాటిరి గాని అంతముశ్రమచే బల్లనుపొడు ప్రభుత్వనను దీనిని సంపూర్ణముగ నంగీకరించియుండలేదు. కారణమేవన గడచినసంవత్సరము ప్రభువులసభలో మాట్లాడుచు వారు కడుబాగాదూకతో నుదయొగించిన పదములుదానిని విశదముజేయగలవు. మనఃపూర్వకముగాని అప్రశంసావాక్యము తమకొంతవరకు తోడ్పడునో చన్నపురి ప్రభుత్వమువారి విచారించుకొందురుగాక!

స్వరాజ్యవాదులు గాకపోయినను కాంగ్రెసు ఆజ్ఞకు బద్ధులమైయుండనిశ్చయించిన ఇతరప్రభువులవిషయమై ఒకమాట జాతీయశిశువులకై ఆఖిల భారత దేశీయమహాసభ కృషిసలుపుచున్నదనియు, జాతీయశిశువుల కందునిజమును ప్రాతినిధ్యము గలవనియు, మేము సంపూర్ణముగ, మహమ్మదీయ సమ్మయస్వార్థము. మేమాదినమందు గావించునన్న చర్యలనమమ్ము లసీసభకంపిన ప్రజలయొక్క కొర్కెలకు ప్రతిహేళముగ నడచుచున్నామని జెప్పబడినది. కాని కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలను శిరసావహించనిచో మేము ప్రాతినిధ్యమువహించు ప్రజలకుజేయు నేవయందు లోపముజేసినవారమగుదుమని మేము తలంచుచున్నాము. గతసంవత్సరము కాంగ్రెసు కేంద్ర, రాష్ట్రీయసంస్థలలోని కార్యములనిర్వహణ భారము గైకొనిన నాటనుండియు, ముఖ్యము గనీ రాష్ట్రీయందలి ప్రజలు కాంగ్రెసుపక్షముననే చలింపక నిలిచియున్నారనుట ప్రత్యక్షముగ తెలిసియున్నది. కాన్పురు సభాసంతరము దక్షిణకర, ఉత్తరాగ్రాంట్లుజిల్లాలందు జరిగిన రెండు దై ఎన్నికలయందునుగల ఫలితములందలి పాతమును చేశమును ప్రేమించువాడెప్పుడును గమనింప కుండజాలదు.

అట్టిపరిస్థితులలో సాధ్యమైనంత త్వరలో తిరిగి జనరలు ఎన్నికలవలన రాష్ట్రీయజల యభిప్రాయముల నీవిషయములో నాశించుచున్నాము. అందుచే అట్టిజనరలుఎన్నికలు జరుగువరకును కాంగ్రెసువారి ఆజ్ఞలను నెట్టికార్యములనుగాని ఈసభయందు నిర్వహించుట యుక్తముగాదని నిర్ణయించుకొంటిమి. మాస్థానములను మేము కాళ్ళతముగ వదలివేయుటలేదు. తలవని తలంపుగ ప్రత్యేకపరిస్థితు లేవైనను గలిగినచో కాంగ్రెసుప్రత్యేక సంఘముయొక్క అనుజ్ఞకొని సభ కరుదెంచి చర్యలయందు పాల్గొందుము. ఈవిషయములో నిట్లాచరించుటవలన మమ్మిటకంపిన ప్రజలయొక్క ఆయముల కనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించుచున్నామని నమ్ముచున్నాము. ఇంతటితో వినించి నేను సభను వీడుచు ఈవలిపక్షముందలి నా సోదరులను రూడ నన్నను సరింపవలసిగదిగ కొంచున్నానని పల్కిరి.

నరసింహారాజుగారు తమ యనుచరులతో సభను వీడిపోయిన తరువాత గవర్నరు ప్రభువు ప్రైవేటు శ్రీకృష్ణగారు వెదలిపోయెను.

ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు

కాంగ్రెసు పక్షనిర్ణయనానంతరము, ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు వర్తమానప్రకటన మొనాడుచు, కాంగ్రెసు పక్షమువారు కాశనసభనుండి వెదలిపోవుటచే తమమహాపకార మొనర్చిననియు, ఇకమీదపసభాకార్యక్రమము నిరాఘాటముగత్యరత్యరగ జరుగుననియు నుడివిరి. స్వపరిపాలనాద్యమును వాంఛించుటలో మంత్రివర్గపక్షమువారి ఇతరపక్షమువారికిని వెనుకబడియుండలేదు. చెన్నరాష్ట్రీయనున రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమొనగవలసినదని మంత్రివర్గపక్షమువారు మొదటినుండియు బలముగ వాదించుచున్నారు. ఆచర్యముకొరకు ప్రయత్నించు పద్ధతులలోమాత్రమే మాకును ఇతర పక్షములవారికిని అభిప్రాయ భేదములు గలవు. ప్రతికూలపక్షమువారి దినమున నవలంబించిన పద్ధతులన సంస్కరణము లేమాత్రమును చేరువకు రాజాలవు. మనీయోజకవర్గముల నిర్ణయముప్రకారము మేమి సభయందు నిలిచియున్నామని ఎన్నటనోయున్న ఎదోకచిన్న కాంగ్రెసుగ నిర్ణయము మాకుపనిచ్చు మా యోజక వర్గనిర్ణయమే మాకు కరవ్యము. ప్రతికూలపక్ష నాయకుడు తన స్టేటు మెంటునందు, మంత్రివర్గమువారి సన్మూల “అన్యాయములగుంపించియు. చేయక విడచిన న్యాయము”ల నరికించు నుడిచెను.

మొత్తమువారి చర్యలను పరిశీలించు వార్యులను పూనుకొనను. కాని వాడు రాజకీయ నాయకులను కారాగారమునందుంచుటకు ప్రభుత్వమువారికి పట్టుట జేసిరిని చెప్పట సత్కారము.

చెడలిపోవుటలను కార్య సాఫల్యముగనని నేను విశ్వసింపదు. స్వల్పముత్రమునకే ఓర్పును గొల్పవుట నాస్వభావము గాదు. అగ్రహ కారణ మెంత తీవ్రమైనను సహనమును గొల్పవరాదు. ఇంతవరకును ప్రతిహతమును వారలప్పుడును విమర్శించుటయే గాని రిజర్వడుకాదు వంత తరుచుగ విమర్శించెడి వారుగాదు. గ్రహణమునకు "పట్టువున్నదే" "విడుపు" గూడ నుండును. కాంగ్రెసుపక్షమునా రిసర్వనుండి చెడలిపోవుట గొప్ప వర్తమానమునకు సంబంధములేదు. ఇకమిదవైనను ఈ పథవారు నిరాశులముగ ప్రజోపయోగ కరములగు కార్యముల వోష్యుటకు సిలుందును.

ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు

కాను సభనుండి లేచిపోయితిని నిలిచియున్నందున గల కారణముల దెలుపుచు, కానవసరమయిందే ప్రభుత్వమువారి తో పోరాడుటయే ప్రయోజనకరమని తలచువారిలో కానొకడననియు అందుచే తాను కాంగ్రెసుపక్షమున జేర లేననియు నుడిచెను. ప్రతిహతమునకు ఎల్లతరుచు ఒక్కముత్రవిధ పరిపాలనాకాళులకే విమర్శించుచుండిరినీ ఏ. రామస్వామి మొదలియారుగారు నుడువుట శోచనీయము.

అధ్యక్షా: మీచర్యను సమర్థించుకొనుట కేమైన చెప్పదలచుకొనినయెడల చెప్పడు. అంతియగాని ఈవిషయమును చర్యగా మార్చుడను.

ఎ. రం. మొదలియారుగారు: వారు నడిచిన వాక్యములందు సత్యము లేదనియు ప్రభుత్వము త్రాఖులనువిమర్శింపకుండ సభవారి సెవ్వరను అడ్డుపెట్టలేదనియు స్పష్టపరుచుటయే నే నెచ్చలించినవిషయము. నే నిచ్చట నిలిచియున్నంతమాత్రమున ప్రభుత్వచర్యల నామోదించుచుండినని యెంచరాదు. ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశచర్యల విషయమున మేము కాంగ్రెసు పక్షమునా రితో పూర్తిగనే కీర్తిమించుచున్నాను.

సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు

మాటలాడుటలేదు, కాంగ్రెసు పక్షమునాడు లేచిపోవుటకు కాంగ్రెసుపక్ష నాయకుడు దెలిసిన విషయములు మాత్రమే కారణములు గావనియు, ఇదిఎన్నికలయే త్రనియు నుడిచెను.

ఎ. రం. మొదలియారుగారు: అధ్యక్షా మీరు నన్నీ విషయమున మాటలాడకుండ నిషేధించిరి గౌరవనీయసభ్యుడావిషయము నే మాటలాడుచుండెను.

అధ్యక్ష: గౌరవనీయ సభ్యుడు లేవచర్యను సమర్థించుకొనవచ్చునెగాని, చర్య సాగింపరాదు.

సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు ఇంకను మాటలాడుచు, కాంగ్రెసుపక్షమునాడు ఎన్నికలకొర కీమొత్తు వచ్చిరినియు, వారి ప్రయత్నములు ఎన్నికలలో భగ్నములగుట నిదమనియు నుడిచిరి.

టి. ఎం. సరసింహాచార్యులుగారు

ఏవేళనునకును చెందిని స్వాతంత్ర్యసభ్యులతరపున మాటలాడుచు, తమకు జీవితావధి సహజవిశాల భావమునందును స్వాతంత్ర్యనిరతియందును న్యాయాభిమానమునందును సంపూర్ణముగ విశ్వాసము గలదనియు, అందుచేతము కాంగ్రెసుపక్షముతో కలియలేదనియు నుడిచిరి. ఆచర్యముందు వారికిని మాకును ఎట్టి భేదమును లేదు. పద్ధతులందు మాత్రమే అభిప్రాయ భేదము. కాంగ్రెసుపక్షమునాడు, కానవసరమయిందెంకను నిలిచియుండటంబు వలన లాభము లేదని అభిప్రాయపడిరి. వారిఅభిప్రాయమే సరియైనదై యుండవచ్చును. కాని మమటలు దెలుపము.

అటుపిమ్మట పట్టికయందలి కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను.

డిమాండులపై చర్య

కాంగ్రెసు పక్ష సభ్యులు చెడలిపోయిన తరువాత, బడ్జెటు డిమాండులపై చర్యప్రారంభమయ్యెను. రెవిన్యూసభ్యుడు ల్యాండు రెవిన్యూ కాళుకు రు 252-28 లక్షల సొనగవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. కాంగ్రెసు పక్ష సభ్యులు చెడలిపోవుటచే చాల సవరణల నుపపాదించువారే లేకపోయిరి. ఎ. రంగనాథ ము మొదలియారుగారు రు 101 ల తగ్గింపవలసినదని సవరణ ను పపాదించుచు, ల్యాండు రికార్డు పనిని సరిగా నిర్వహించుటకు నిగ్గితమునీర్చును లేనియెడల తాస్సియాలకు ప్రత్యేకించిన మొత్తమును మినహాయించవలసినదని కోరిరి. కాని ఈప్రతిపాదన మోడిపోయెను. రా. బ. టి. ఎం. సరసింహాచార్యులుగారు గ్రాంటునందు రు 80 వేల తగ్గింపవలసినదని యుపపాదించిరిగాని కుద మపసంహరించుకొనిరి.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునుగురించి చర్య

డా॥ సి. వల్లభ మొదలియారుగారు ఉద్యోగకాళులందు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము నొసగుట గురించిన ప్రభుత్వపు టు సభ్యుల సరిగా గమనింపబడుచున్నదియు లేనిదియు చర్చించుట

గాను రు 100 తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. ఈయు తరువు నుద్యోగము గమనించుటయే లేదని తన విశ్వాసము. ఉద్యోగములలో బ్రాహ్మణేతరులస్థితి ఇదివరకుకంటె చాల అభ్యాసము గ నున్నది. తమపక్షము అన్ని కులములవారికిని సరిసమానహక్కులకొరకు ప్రయత్నించు చుండెనేగాని ఏకులమువారి పైనను ద్వేషభావముతో నిట్లుగొందట లేదు ఈయు తరువు నమలుజరుపుటకు రిజర్వడుకాళులతో లేమియుజేయలేదు. మే మింతకాల మిచ్చట నుండియును ఏమియు జేయకాలకపోతిమి. రాబోయే ఎన్నికలందు, నియోజకవర్గమువారియెదుట కెల్లు పెళ్లగలగుదుమా యని నిచారముగనున్నది

ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు ప్రతిపాదననుబలపరుచుచు, టి. ఎ. సాలానాగారు, ఉద్యోగముల నొసగుటలో, హైదరాబాద్ ప్రభుత్వము సరియగు న్యాయమొనర్చబడుటలేదనిరి

ఆర్. మదనగోపాలునాయుడు, ఆర్, వీరయ్యనుగార్లు ప్రభుత్వమునా రివిధముగ ప్రజాభిప్రాయమును నిర్లక్ష్యమొనర్చుటను తీత్రముగ ఖండించిరి.

టి. ఇ. నాయుడుగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, ప్రభుత్వమువారేకాలమునను ఒక ప్రత్యేకసంఘమువారిపైనను ప్రత్యేకాభిమానమును గన్పరుపలేదు. ప్రభుత్వమునా రన్ని కులముల వారికిని విద్యాసౌకర్యముల నొసగిరి. కాని అందొక్కకులమునాడు మాత్రమే ఆసక్తుల పూర్తిగనపయోగించుకొనిరి. అందుచే వారే, ప్రభుత్వోద్యోగమునందు దళితభాగము నాక్రమించుటకుపట్టించెను. ఇది తప్పనిసరియగుఫలితము. ఇటీవల నితరకులములవారుగూడ విద్యాభ్యాసమొనర్చి ప్రైవేటువులవారు. సమర్థులగు బ్రాహ్మణేతరులను మొదటి యవకాశ మొసగుచుండెను. రెవిన్యూకాళులందు దుద్యోగముల పంచిపెట్టుటలో అన్ని కులములనా, యెడలను సరిసమాదిదృష్టితోడనే ప్రభుత్వమువారు ప్రవర్తించుచున్నారు. అట్టిచందార్థమున నిప్రతిపాదనను చెప్పుట చాల అభ్యాయము.

రెవిన్యూసభ్యుడు చర్యకు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు నేమి యోచెప్పెనుగాని పరిగణింపలేదు.

జస్తినుపక్ష పరాజయము

ప్రతిపాదనకు వోటునకులెట్టి ఓటిపోయెనని దిఫ్యుట్టి అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. పోటీనుకొనగా 25 మంది అనుకూలముగను 20 మంది ప్రతిహతముగను సమ్మతుల నొసగుటచే నోడిపోయినట్లు నిర్ణయింపబడెను. తటస్థులు 9 మంది వోటింగు నందు మంత్రులు తటస్థులగు నుండిరి మంత్రుల కార్యరంగులు అనుకూలముగ నుండిరి. వామినేలెకు సభ్యులు ప్రభుత్వమువారి తో వోటుజేసిరి.

సభవారంతట ఫలహారములకు లేచిరి

ఫలహారాంతరము చెప్పి పురి కానవసర సమావేశమైన పురుషి బి॥ యం. కృష్ణకావాయరు గారు రెవిన్యూబోర్డును రద్దుజేయవలెనని యుపపాదించగా నది యోడిపోయెను. 18 మంది అనుకూలముగను 31 మంది ప్రతిహతముగ నుండిరి

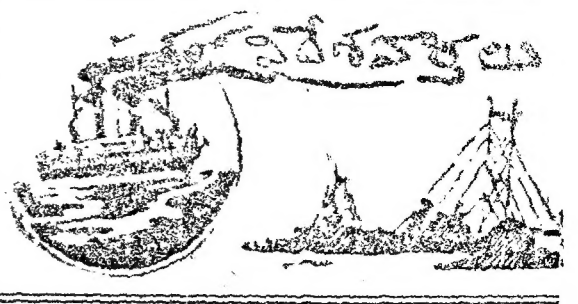
సభనుండి లేచిపోయిన కాంగ్రెసుపక్షసభ్యులు

- (1) రా. బ. సి. వి. ఎస్. సరసింహాచార్య (2) టి. ఆనీనారాయణచెట్టి (3) సి. శివరావు (4) ముత్తయ్యమొదలియారు (5) సి. గోపాలరావు (6) సి. పెద్దిరాజు (7) ఎం. ఆర్. నేతురత్తు రాజయ్య (8) వింగంటికిరయ్య (9) సి. సి. వెంకటపతిరాజు (10) ఎస్. సత్యనారాయణ (11) సి. ఆంజనేయరావు (12) మధురవనంపిల్ల (13) రా. బ. టి. ఎ. రామలింగంపెట్టి (14) జి. రామేశ్వరరావు (15) సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు (16) వి. వెంకటరత్నం (17) నాగన్నపేడ్ల (18) సి. వెంకటరంగం నాయుడు (19) శిఖూమణిరెడ్డి (20) ఆశ్రీనివాస అయ్యంగారు (21) ఆ. ను. కృష్ణరావు (22) సామి వెంకటాచలచెట్టి (23) పంతులుఅయ్యంగారు.

కె. కోటిరెడ్డిగారుగూడ, కాంగ్రెసుపక్షమువారి చర్యయందు సానుభూతిని చూపుటకు కాంగ్రెసుసభ్యులతో కలిసి లేచివెళ్లిరి.

కాంగ్రెసు కానవ సభ్యులను వ్రజలు సత్కరించుట

కానవసభను విడిచివచ్చిన వెంటనే సభాభవనముయొక్క తూర్పు ద్వారముయొద్ద సభ్యులను సమావేశపరచి వ్రజలు వారి నెల్లరను పుష్పమాలలం కృతులుగనొనర్చి హర్షద్రవ్యలచే గౌరవించిరి. వీరవ అచటనే సభ విడిచివచ్చిన సభ్యుల ఛాటాడి యుపడెను. వీరవ ఆత్మత్యాగము చూడగ జయజయధ్వనములతో వ్రజలు వెంబడింప సభ్యులు మోటారులుందుగంభాభ

జాతినమితి గొడవ

పోలండు స్వేయినుదేశములు తమహక్కులను వదలుకొనుట

జర్మనీకి స్థానము నిచ్చుట

జనీవా, మార్చి 14:—ప్రస్తుతము అందరిని గాపాడునటుల పరిష్కార పాథనము త్వరలో ముద్రనున్నదని ఆశజరించుచున్నదనుచున్నారు. జాతినమితి సభవారు వాడెత్సెల్లి గారి విధానమును అనులు జరుపుటకు ఆలోచించుచున్నారు. దీని ప్రకారము తక్షణము జర్మనీకి జాతినమితి సభ్యత్వముచ్చునట. తరువాత తక్షణమే కాశ్యతముగాని ఇంకొక స్థానమును జేర్చుటకు ప్రకటించెదరు. ఆస్థానము నెవరాక్రమించునదీ నెట్లెంబరులో సమావేశముగు జాతినమితి అసంబ్లివారు నిశ్చయించెదరు. ప్రస్తుతము కాశ్యతస్థానముల శేర్పాటు జేయుటను మానుకొన్నట్లు గన్పించుచున్నది. స్వేయిను, బ్రెజిలు కాశ్యత స్థానములకు కావలెనని కోరిరి, మొదట ఇప్పుడు ఆకోర్కెను వదలుకొనిరి. ఎట్టివరకును లేకనే జర్మనీకి కాశ్యత స్థానము లిచ్చునట ల ఓటుజే నెవ రట. పోలండుగూడ తనకోర్కెను వదలుకొనవలసి, దీనివలన జాతినమితిగొడవ తేలిపోయెనను కొనవచ్చును.

బ్రియండుగారి ప్రకటనము

మిత్రుండలి జర్మనీకి స్థానిక అధినేతకే మ్యూండేలు నిచ్చెదమని వాగ్దత్తము జేసిరిని ప్రెంచి పత్రికా ప్రచారకలతో బ్రియండుగారు దెలియజేసిరిని కొన్ని ప్యాగిరిసు పత్రికలు ఆశ్చర్యమును దెలుపుచున్నవట.

లండనులో సంతకులన్నియు దెలిసినవారు నిరుత్సాహ పడవనవర మెంతమాత్రము లేవననున్నారు. లోకకోర్కె ఒడంబడిగ సంతకులకుభంగమురాదనుచున్నారు. కాని జర్మనీని జనీవాలో జాతినమితిలో జేర్చుకొనువరకు లోకకోర్కె ఒడంబడికం అమలు జరుగవననున్నారు.

డాక్టరు ప్రెస్నెక్ గారు

జనీవాపత్రికలో జాతినమితి గొడవను గూర్చి డాక్టరు ప్రెస్నెక్ గారు వ్రాసినలేఖ ఆందరమును నచ్చెననున్నారు. పోలండు జాతినమితి ప్రవేశమును గూర్చి సిద్ధాంతము నాధారము జేసికొని వాదించుటలేదు. జాతినమితిలో జేసిన వెంటనే మిగిలిన సమస్యలను నెట్లెంబరు సభలో పరిష్కారము జేయుటకు జర్మనీ సిద్ధముగనుండును. కాశ్యతేతర సభ్యులుగ జాతినమితిలో ఎవరు జేరవలెనని అసంబ్లి నిశ్చయించునో ఆనిశ్చయమునే జర్మనీ ఆంగీకరించును. జాతినమితి సభకు సమర్థించుటకు అసంబ్లిలో ప్రత్యేక కమిటీ సభ్యులు ఒక నిజేశకమును తయారుజేయవలెను.

లండను ప్రతీకలవ్యాఖ్య

లండన్ ప్రతీకలు నిష్కాపట్యముగ వ్యాఖ్యజేయుచున్నవి. జాతినమితి నృత్యంతమంతయు విరామము దురభిప్రాయము గలుగజేసెను. లోకకోర్కెలో సాధించినసంధి, కాంతి యుద్ధములన్నియు లోపలి ప్రయత్నములను పానుజేసినవి. గొప్ప జాతులకు కాశ్యతస్థానములను జాతినమితిసభయందు దిచ్చుటకు నది సదుద్దేశ్యముతో గూడుకొన్నదిగాదు. ఇదియే నిజమయ్యును.

ఇంగ్లండు లెవ్వ

మొదటలోనే గ్రేటుబ్రిటను విగించి మార్పున్న ఈ గొడవలేకపోయెదని సకాజే టైముస్పత్రిక వ్రాయుచున్నది. త్వరలోనే మన యధికారమును నిర్ధారణ జేసికొనవలయును మనకు ఉత్తరవాదులము. జర్మనీ ప్రవేశము వంతెనాతిమ గౌరవ ప్రముని, దెయిజేయనలగులకు మనమే ఉత్తరవాదులము. గొప్ప ప్రభుత్వములకు జాతినమితిసభలో సభ్యత్వమునిచ్చెదమని ప్రకటించుటగూడ ముందేతప్పు.

డిరి. సాయంకలము నాలుగుగంటలకు మహాజన సభా భవనముందు సమావేశమయ్యెదమను, 6 గంటలకు సమస్తతీరమంతట బహిరంగసభ జరుగును.

హిందూమతానంద

ఫిబ్రవరి 13 వ తేదీని ప్రారంభమైనది

18 వ తేదీ మధ్యాహ్నము పెరిగింట్లకు సభ ప్రారంభమైనది. ఉదయమునుండియు వర్ష నూచనలు కనబడుచు నేయుండెను. సభా ప్రారంభమునకు నర్సముహమ్మద్ ప్రారంభమైనది. సభలో 15000 మందికి తావుకలదుగాని వర్షమువలన 4000 మంది మాత్రమేవచ్చిరి. వచ్చినవారిలో చాలమంది ప్రేక్షకులే. ప్రతినిధుల సభను చాలాభాగమునకు చేతులు కలుపుచు కూర్చుండిరి. భిక్షువులనుగా వాడుకడెను. అలంకారము మితముగానుండెను సభలో ఆదర్శకవాక్యములు గలభక్తములు చాల అమర్చుకడెను. "దైవమును వదలకుము" నిరాశను పారదోలుము "స్త్రీలను గౌరవింపుము" మున్నగు వాక్యములు కలవు. సరిగా మధ్యాహ్నము పెరిగింట్లకు పండిత మదనమోహనమూల్య, లాలాజనకరావు, స్వామి శ్రీధానంద, విజయభాగవాదారి రాజా సర్ రామపాలింగు, లాలారామ శరణదాసు, భాయివరమానంద, ఆచార్య, రామభియ్యం గారు, జి. పి. సింగు, ఎ. ఎన్. దత్తు, పండిత టేకీరాం, పండిత కే. కే. మాలవ్య, లాలాహంసరాజు, డాక్టరు చోటేరాం, జయరాం నాగుగార్లు మున్నగు వారములు ఆధ్యక్షుడును సభకు వచ్చిరి. వర్షముగూడ హెచ్చినది. ప్రార్థనలతో సభ ప్రారంభమైనది.

మరియు నిమిషములకు యమునాదాసు మోహతా, రంగాచారి, డాక్టరు మూంజీ, జి. పి. సింహ, పండిత మోతీ లాలు ప్రభృత, రంగయ్యగార్లు వచ్చిరి. నెహ్రూగారు వేడి చెక్కిరాగానే కరతాళధ్వనులు చెలగెను. స్త్రీలకు ప్రత్యేక స్థలమువర్చుకడెను. చాలమంది స్త్రీలు వచ్చిరి.

ఫిబ్రవరి రాజాను కళాకాలము ఏర్పరచినవారిలో ప్రధానమును రిజిస్టరు పెట్టెను. జడ్జియు సగు రాయి కేదారనాథుగారు సన్మాన సభాధ్యక్షుడును ప్రతినిధులకు ప్రేక్షకులకు స్వాగతముసగెను. ఆయన హిందీలో స్వాగతోపన్యాసమును చదివెను: "హిందువులు ప్రాచీనకాలమున చాలపునఃపునః గడించిరి. దానినిమరల మనము కలుగజేయువలెను. అతిబాల్య వివాహములను రద్దుపరచిన బాలవిత్తములు దేశమున నుండరు. వితంతువులు ఇతరమతములలో కలియుండుటకు వారికితగిన విద్యను నేర్పి భాగముగా నాదరింపమండలెను.

ఒకపంచముడు ఒక నూతనగర్ నీళ్లు తోడుకొనుటకు రాగా హిందువులవానిని తోడుకొన నియ్యలేదు. ఆపంచము దేవతామూర్తియ మతమువలన బిందివచ్చి అమాతిలోనిర్భయముగా నీరుతోడినపుడు ఎవరమోరే త్రజాలరైరి. ఇదిఎంత అవిశే కము! హిందువులు నిప్పుబాతులను బాగుగా నాదరింపవలెను. హిందూసంఘము చాల అపదలకు పాలుగానున్నది గాన శుద్ధి సంఘమును బలపరచుట కందరును శక్తివంఛనలేమండ పని జేరవలెను. (హర్షధ్వని) భిలాభరు విషయమున హిందువులు మహాన్ముదీయుల కత్యధికముగ జహాయముచేసిరి. భిలాభతునిధికి లక్షలొలిది ధనమొసంగిరి. చెలసాలు కేసిరి. దొరతనమువారి అగ్రహమునకు పాత్రుడైరి. కాని అదియంతయును నిష్ఫలమే యైనది. మలబారు, మూల్యాను మహారానుభూలలో దొమ్మి పోంట్లములను కోపాటులో నతివారుముగు ఘోరకృత్యములు ను మాత్రము కలిగినవి. సంఘమును బలపరచెను. హిందూసంఘమున క్రమపద్ధతియేర్పడవలెను. అపుడు మహాన్ముదీయులు తమంతటతామే మననెయ్యవలసి కోరవచ్చెదరు. (హర్షము) నేనుకానలెనని దొరతనమువారి నాక్రయింపగోరునగాని ప్రస్తుత స్థితిలో హిందువులకు దొరతనమువారి సహాయముండక తప్పదు. నాఅభిప్రాయము. ఫిబ్రవరి 13 ను స్థలములో దొరతనమువారి సహాయముపై హిందువు లాధారపడవలసి వచ్చెను.

క్రిందటిబుక్కి
ఈ పంక్తిలో 10 మందిహిందువులను హత్యచేసిరి. ఆహంతకులలో నొకడైన శిషింపబడెను. (సిగ్గు సిగ్గు) కాసనసభలన్నికలకు మహాన్ముదీయులు మతసంబంధముగా ప్రత్యేకముగా ప్రతినిధుల బిందువులను హిందువులుగూడ నలుల చేయవలసియే యెప్పును. కాని ఇప్పుడేమియును మనలో నీ భిన్నాభిప్రాయములు కలసి కలిసి నెరుగుదునగాన ప్రస్తుతము ఏయేస్థలములలో హిందువుల కున్నారను భంగము కలుగునటులున్నదో అచటమాత్రమే ప్రతినిధులను పంపించవలెను. అని సన్మానసంఘాధ్యక్షుడు నడిచెను.

(హర్షధ్వనులు)
నిమ్మల మాలానా మహాన్ముదీగారును, రామస్వామి

సభ్యులగుటకు వచ్చిరి. సభ్యులు కరతాళధ్వనులతో స్వాగత మొసంగిరి. అంతట సభాధ్యక్షుడు ఉపన్యాసమునధిష్టించి హిందీభాషలో ఒకగంటసేపు ఉపన్యసించిరి. హిందువులు నేనలో చేరవలెను. శుద్ధిసంఘములను బలపరచవలెనని ఆధ్యక్షుడు నుడివినపుడు సభ్యులు హర్షధ్వనులను గావించిరి.

మామనురాజు, పాటియాలా మహారాజు, మహాత్మా గాంధీగార్లు మున్నగువారు సాయభూతి తంతివార్తలను పంపిరి. గాంధీమహాత్ముని అభిప్రాయమును సభలో జెల్లడించుటకు ప్రాధానము చేకూర్చుకొనినగూడ మహాత్ముడు పంపెను.

చనిపోయిన వారిబంధువులకు సాహభూతిని తెలుపు తీర్మానమును ఆధ్యక్షుడే ఉపపాదించెను. హిందూసేవక సంఘము నేర్పరచవలెనను తీర్మానమును భాయి పరమానందగారు రుప పాదించిరి. "అన్ని మతములను మిళితముచేయుటకు కొందరుహిందూమతమువీడి బ్రహ్మసమాజము నేర్పరచిరిగాని వారిప్రయత్నము విఫలమైనది. హిందువులలో నైకమత్యము కలిగించుటకు దయానంద స్వామి ఆర్యసమాజమునేర్పరచెనగాని ఆర్యసమాజమువారుహిందువుల ఆచారముల నాడేమిందుటచే సభాతనీలు ప్రతిఘటించి సంఘముల నేర్పరచసాగిరి. నేను ఆర్యసమాజమునకు చేరినవాడనే యునను హిందూమతాసంఘమునకు ఆపదకలుగనున్నపుడు యివిధే దములను పోటింపక మనముందరమును కలిసి పనిచేయవలెననియే వచ్చెదము. (హర్షము) ఈపనిని కాంగ్రెసువారికేల వదలగూడదని కొందరుగవచ్చును. 40 ఏండ్లనుండి కాంగ్రెసువారికే వదలియుంటిమిగానివారై కమత్యముకలిగింపజాలరపోయిరి. (అంతలో శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు వచ్చిరి.) అదుగో కాంగ్రెసు ఆధ్యక్షుడవని నిపుడధిష్టించిన మహాసోదరీమణిగూడ వచ్చినది. ఇది వరకు మీరుజేసినప్రకారము హిందువుల హక్కులను వదలకొనుటవలన మీ రెన్నటికిని వికమత్యమును కలిగింప జాలరు. (హర్షము) హిందూసంఘమును బలపరచినగాని వికమత్యముకలుగదు. (హర్షము) అందులకు సంఘటనములు ముఖ్యముగా నుండవలెను. 5 ఏండ్లవరకును అన్నిప్రయత్నములను వదలివేసి సంఘటనములనుగూర్చియేడిక్షగా పనిచేయవలెను. అందులకు తగిన కట్టుబాటును యావజ్జీవసభ్యులను నేనాదీక్షితులను కావలెను. స్వరాజ్యముకావలెనని మేమును కోరెదము గాని హిందువులలో నైకమత్యమును బలములు వృద్ధియైనచేగాని స్వరాజ్యమురాదు. అని నేను సరోజినీదేవిగారికిని తక్కిన వాయవలందరికిని గూడ తెలుపుచున్నాను. మనహక్కులను మనము కాపాడుకొనవలెను. కాంగ్రెసు వారు మనహక్కులను పోగొట్టుకడవచూడవలెను. నేడు పంచామవారికి తటస్థింపమన్న దురవస్థరేపు వంగరాష్ట్రమునకును యితరరాష్ట్రములకునుగూడ తటస్థింపగలము. అని భాయి పరమానందగారు నడిచిరి. ఈతీర్మానములు జగత్ సారాయగారనువ దించిరి. సభ్యులు కరతాళములతో తీర్మానము నామోదించిరి.

బొంబాయిలేఖ (స్వకీయవిలేఖరి)

బొంబాయి స్వరాజ్యవాదులు
బొంబాయి, మార్చి 18:—ఫిబ్రవరి ప్రాజ్ఞాకాసనసభనుండి స్వరాజ్యవాదులు పండిత మోతీలాలుగారి నాయకత్వము క్రింద సభను విడచివచ్చుటయు వారు చెప్పినట్లు మొట్టమొదట వినిన తరువాత బొంబాయి స్వరాజ్యవాదులకు కొంత ధైర్యము వుట్టెను. సుమారు మూడునెలలనుండి జయకరుగారు వీరిలో లేకపోవుటయు ఉన్నను స్వరాజ్యసంఘమువారికి వ్యతిరేకభావము చూపినతరువాత యిచ్చటి కాసన సభలోని 22 మంది స్వరాజ్యసభ్యులలో భేదములు హెచ్చి పోవుచున్నవి. వీరిలో యిదివరకుగల సంఘబద్ధిమి తగ్గినవటలో సందేహములేదు. మొదట (Back bay) బాక్ థే రిక్ల మేషను విషయమై వీరందరు కొంతవరకు కలిసి పనిచేసెదరని సమ్మతన క్రిందటిబుధవారము నెహ్రూగారి ఆజ్ఞాసారము కాసనసభనుండి వెడలివచ్చువరకు వీరు ఒక్కరిటిగ ప్రవర్తించెదరని తెలియలేదు. అప్పటికిని భోపలుగారు చెప్పినట్లు వారిలో వారికి వ్యతిరేకాభిప్రాయములున్నను ప్రస్తుతము కాసనసభనుండి వెడలివచ్చుటకు మాత్రము వారిలో భేదాభిప్రాయములు లేవట. క్రిందటిబుధవారము మధ్యాహ్నము సుమారు 20 మంది స్వరాజ్యసభ్యులు గగర్న మొట్టమొదటి అగ్రముద్రము చూచియు, కాంగ్రెసువారి ఆజ్ఞాసారమున్న అందరుకలిసి వారి నాయకుడు భోపలకర్ గారి వెనుకటిసభను విడిచి వెడలివచ్చుట గగర్న మొట్టమొదటికి కూడ కొంతవరకు భయము కలుగజేసెను. వీరు అట్లు వెడలివచ్చినతరువాత గగర్న మొట్టమొదటిభక్తుడు వీరు 20 మంది వెడలివెను, యింకను 90 మంది సభ్యులు సభలో గలరనియు అందుచే ప్రభాభిప్రాయము జెల్లడించుటకు అందులో తావుగలదియు చెప్పినను వారట్లు తొందరతో లేచివెళ్లుటలో వారికిగల యభిమా

నమునుకూడ జెల్లడించిరి. కాసనసభ ఆధ్యక్షులగు గౌరవ హబి బుల్లాగారుకూడ బి. జి. పటేలుగారివలె సభలోని ముఖ్యసభ్యులు వెడలిపోవుటచే ఆనాటిసభను ఆపివేతురని వారు తెలుచి యుండవచ్చును. గాని అట్లులేలంచుటకు కారణమేమియు కానబడదు. నారిమనుగారు చెప్పినట్లు యీ స్వరాజ్యసభ్యులు మరియొకపర్యాయము కాసనసభకు పోవలసియున్నది. నిన్నటి దినము మోతీలాలుగారివద్దనుండి వచ్చినతంతిలో వారు స్పష్టముగ పన్నులను హెచ్చుచేయుచట్టమునున్న బాకుబెట్టటును ప్రతిఘటించుటకును సభకు వెళ్లవచ్చునని తెలియజేసిరి. గగర్న మొట్ట అగ్రముగను అన్యాయముగను ప్రజలపై యింకను హెచ్చుపన్నులను విధించుటకు చట్టములను యేర్పాటుజేయునో ప్రభావతనిధులును స్వరాజ్యసభ్యులు సగు ఈ 20 మంది కాసన సభకు పోయి అట్టిచట్టములను ప్రతిఘటించి ప్రజలకు గవర్నమొట్టవారిచర్యలను బాగుగ తెలియ జేయుదురని యెంచవచ్చును.

ఇందోరు యువరాజుగారు

ఈనెల 11వ తేదీని యస్పంతరావుహోల్ కరుగారు తన తండ్రి సింహాసనమును మిక్కిలి శ్రేష్ఠముతో ఆధిష్టించిరి. ప్రాధున ఆరుగంటలు మొదలు సాయంకాలము 8 గంటలవరకు అనేక ఉత్సవములందును, దర్బారులందును, పాల్గొనిరి. ప్రజలు తమ శ్రాత్రహోల్ కారు రాజా సాహెబుగారిని మిక్కిలి గౌరవముతో అన్నిస్థలములలోను ఆదరించిరి.

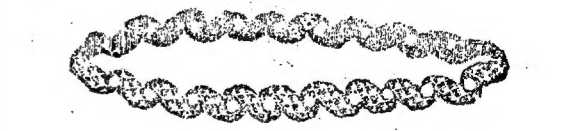
బి. జి. హర్షిమన్ గారు

బొంబాయి క్రానికలుపత్రికకు సంపాదకులగు బి. జి. హర్షిమన్ గారు సుమారు వారముదినములక్రిందట ఆకస్మికముగ వారి సంపాదకత్వమును చాలించుకొనిరి. క్రానికలుపత్రికసభ్యులు వీరి చర్యబాగుగలేదని ఆపదనినుండి తప్పించిరిని తెలియచున్నది. మొన్నను గురువారము సాయంకాలము గెయిటి హోలునందు బి. ఎ. దేశాయిగారి ఆధ్యక్షత్వక్రింద పురజనసమాసభ జరుపబడెను. బి. జి. హర్షిమన్ గారు తాము పత్రికకొరకై యెట్లు పాటుపడినదియు, సుమారు 8 సంక్రిందట తాము యిచ్చట నుండివెడలిపోవునపుడు పత్రిక యేర్పితిలోనున్నది, వారు మరల తిరిగివచ్చునప్పటికి యేర్పితిలోనున్నది మొదలగు సంకతులు చెప్పి, డైరెక్టరులవారిని తీసివేసిరిగాని తాము రాజీనీయలేదని చెప్పిరి. దీనికికారణ మేమన రెండునెలలక్రిందట హర్షిమన్ గారు యిచ్చటకువచ్చినపిదప వారికి సంపాదకత్వము నెలకు 1500 రూ. వేత నముపై నిచ్చిరనియు, తరువాత బోర్డులో ఒకనెల జరిగినప్పటి కు జేర్చుకొందుమనియు తెలియజేసినదియు అట్లు నెలజరిగిన పిమ్మట డైరెక్టరుగా వీరిని యేర్పరచలేదనియు జెప్పిరి. తరువాత హర్షిమన్ గారు కోరినదేమన సంపాదకునికి సంబంధించిన సుమా స్రాలందరు సంపాదకుని అధికారముక్రిందనే యుండవలయునని మీరకోరిరి. డైరెక్టరులకు అట్లుచేయుటకు యిష్టము లేకుండెను. కాని డైరెక్టరులు హర్షిమన్ గారి భారతదేశసేవను ఆలోచించి వారుకోరినప్రకారము డైరెక్టరులలో ఒకరినిగా జేర్చుకొనిన బాగుండెది.

కొత్త దినపత్రిక

గురువారము జరిగినసభలో హర్షిమన్ గారు చెప్పినదేమన తాము బొంబాయిపట్టణము విడచిపోవుటకు యిష్టపడుటలేదనియు యెట్లుయినను యిచ్చటనే యుండి ప్రజాసేవచేయ కోరినట్లుచెప్పిరి. అందుకుగాను 5 లక్షల రూపాయల మూలధనముతో తాము ఒక కొత్త దినపత్రిక పెట్టెదమనియు అందుకు ప్రజలందరు సహాయము చేయవలయుననియు కోరిరి. ఒక్కొక్క షేరుఖరీదు రూ. 10. ఈప్రకారము కంపెనీని తయారుజేసి దినపత్రికను పెట్టుటయే సంభవించినయెడల క్రానికలుపత్రికకు చాల అనగకము వాటిల్లునని చెప్పనక్కరలేదు. కాని ఈపత్రికను యేర్పాటు చేయునోపల బోర్డువారికిని, హర్షిమన్ గారి కిని రాజీజరిగినయెడల బాగుండవని కొందరు బాతీయవారులు తలచి దానికొరకై ప్రయత్నించుచున్నారు.

సవరను బంగారు గట్టిగాజులు

జులై 1 కి మజూరీ రు 4-0-0 మాత్రమే
జైనులకు కట్టించేయబడినవి. అయ్యతమయిన పని తనము. అనేక రకములలో గలవు. సవరను బంగారును గాగంటి, యొప్పుడయిననూ సరే మీ కవసరము లేనియెడల సవరనుల ధర ప్రకారం సొమ్ము. వాపను యివ్వబడును. కోరువారికి కేటాకు వుచితముగా పంపబడును. 2489-1264
గోల్డుబేంగిల్సు మేనుపాక్చరింగ్ కో
18 జనవరి ముల్తయ్య మొదలిపిధి, సాపుకారుపేట మద్రాసు.

మహాప్రవాళము

సెనేటుసభ: సేనేటుసభ వాయిదా వేయబడిన సమావేశము మార్చి 17 వ తేదీన మధ్యాహ్నము 2 గంటల 6 గ వరకు జరుగును. పిమ్మట వార్షిక సమావేశము జరుగును.

అడిటరుల సంఘము: ఈసంఘమువారి యాజమాన్యమున పీఠామెట్టు బారిష్టరుగారు శేపు రిక్త గ. లాకా శేషిగో వివాదావిషయములగుర్చి ఉపన్యసించెదరు. గౌరవ్యా వీసిగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

నౌకలో స్ఫోటకము: రంగంపండివచ్చిన వీరిం పై ర ఆను నౌక యందు స్ఫోటక బొమ్మ మంట చే హర్షరు నందు క్వారంటైను లోనుంచి. రోగనివారణ యత్నములు జేయుచున్నారు.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ యాజ్ఞానాగూడీగారు సోమవారమునాడు హైదరాబాదు ఆంధ్రభాషానిలయ వలన రావుబహదూరు వెంకటరెడ్డిగారి అధ్యక్షత నొకసభ జరు పుచు బొంబాయిలో జనిపోయిన ఆంధ్రుడు శ్రీయాజ్ఞానాగూడీ గారి యొడ సంతాపమును దెల్పుచు వారిటులుంబమునకు సాంత్వ వాక్యముల దెలుప. తీర్మానించినటుల ఒకవిలేఖరి నేడు తండ్రి పంపెను.

నూతన పంచాంగశ్రవణము: నిన్నటిదినం సాయంకాలము 4 గంటలకు మద్రాసు ఆచారప్పకొనిది సమీపముననుండు. మారుతి బహుదరుడు బ్రహ్మశ్రీ విద్యా ములుకుట్ల కోటయ్య శాస్త్రిగారిచే మూతపంచాంగశ్రవణము జరుపబడిన పిమ్మట మ. రా. శ్రీ. బ్ర సానీ కృష్ణయ్య శ్రేష్ఠిగారిచే వైశ్య కులాభివృద్ధిని గురించి, స ప్రమాదముగాను, ఉదాహరణ సహితముగాను, ఉపన్యాసము జరుపబడినది.

విజ్ఞప్తి

ఆత్మవశ్యకమున ఒకానొక ధర్మకార్యార్థము మాన్యధ ర్మప్రకాశిని సంపాదకులు ఆంధ్రదేశమునందు కొన్ని తావులలో దూరప్రయాణ మొనర్చుచుండుటచేత ఫిబ్రవరిల సంఘికి యిం తనంత ప్రకటించబడియుండ లేదు. ౧౦ రోజులలో స్వగర్భ ప్రకాశిని ప్రతికాసంపాదకులు మదరాసు చేరగలరు. వారు చే రినవెంటనే ఫిబ్రవరి, మార్చిల పత్రికలను చందాదారుల కంద చేయగల మని యింగుమాలముగా మనవి చేసికొనుచున్నారము. మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని, మదరాసు

భూస్వామి హత్య: నెలరోజులక్రిందట జనరలు ఆస్పత్రిలో కిరియప్ప మొదలియను భూస్వామిని పొన్నేరినండి తెచ్చి చికిత్సగావించుచుండిరి. ఈ తనికి జ్వరము వైరముం డెను. ఒకనాడు సాయంకాలము యీతని పాలముకాపరి చె ప్పకుండపనిలోనుండిపోయెను. కావున ప్పయముగా పాలములో కాపలా జేయుచుండగా ఎవరోవచ్చి చాపమెదిరి. వెంటనే జనరలు ఆస్పత్రిలో చేరిరి. నిన్నను మరణించెను. పొన్నేరి పోలీసువారు అనుమానముగల ముగ్గురిని ఆశ్రయ జేసిరి. పనినుండి వెడలిన నాథుడుగూడ పట్టుకొని బామిన నై ఒకరిని విడచిరి. ఇద్దరు బందోబస్తులో నున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

రాకపోకలు: ఇకముఖాత్మ కవిమనరు స్ట్రా డీగారు, సి. ఇ. జోన్నగారు, సర్ ఎ. గిబుగారు, నిన్నరాత్రి వెడలిరి. జేకోధారక క. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు తెజవాడ నుండి డి. బి. కృష్ణన్నయ్య, జె. ఎ. డేబుగారు, నేడు చయము వచ్చిరి. ఎన్. మామమైకలుగారు, సి. ఎఫ్. విలియమ్సు వి.సి.ఎస్ గారు, బి. జి. హల్లువెర్దుగారు, జె. ఎ. సాలదానా, రా. బి. సి. వి. నరసింహారాజు, టి. ఎ. రామలింగచెట్టి సి. వి. వెంకట రమణయ్యంగారు నిన్నఉదయము వచ్చిరి. డి. బి. టి. రామయ్యగారు టి. ప్రకాశంపంతులుగా రు, వి. రామదాసుపంతులుగారు, సి. రాజగోపాలాచారిగారు సర్ గోర్డను లేడ్జీజరుగార్లు ఆదివారము ఉదయం వచ్చిరి.

సంవత్సరాదిపండుగ

దొరతన పువారి భారతీయవైద్యకళాశాలయందలి ఆయుర్వేదాంధ్ర విద్యార్థులు వింతాద్రిపేటలో వేంకటేశ గ్రామణిపిథి నుండు ఆంధ్రనిశితసంఘన సభ కూడి వారికళా శాలోపాధ్యాయులను పరి రాల్ రాల్ శ్రీ పి. వి. కృష్ణరావు గారికి, యస్. మాధవమీనమగారికి, టి. నాగరాజమగారికి, ఎ. కనకరత్నమగారికిన్ని విందొసగిరి. కార్యక్రమము: సంవ త్సరాదిపాటి సాయంకాలమున 4 1/2 గంటలకు పంచాంగశ్రవా మున్ను, తదుపరి కొంతతదవు వేదాధ్యయనంబును పలిపిరి. గరు శిష్యులందఱను విందారగించిరి. వెంటనే ఆవాసకాలోపయోగ పుష్పధారణ, చందనాద్యనులేపన, సాహిత్యసంగీతములున్న జరిగినవి. విద్యార్థులలో నొక్కరు శ్రీయుత పంగనామల జగ న్నాధరావు రచించిన ఈ క్రిందిపద్యమును శ్రీయుత లక్ష్మ రాజు విజయగోపాలరావుగారు చదివిరి. గ్రామభోజన, హరు మొనియాడి వాద్యసంగీతముతో సభ ముగిసెను.

నీ! వేదవేదదాంతనివేరనాయుర్వేద
వార్ధి: జేరెడి శ్రీనివాసానూర్తి;
దేశభాషారక్తి దేవబ్రాహ్మభక్తి
కృష్ణరామల: బోలు కృష్ణరావు;
ఆంధ్రబాలర క్ల నాచార్యవర్యుండు
మాధవకు: బోలు మాధవుండు,
తనవైరుషిని శిష్యులకి తెలియించునో
నాగేళు ముతపించి నాగరాజు,
సోదరభావముతో దరి: శేరంగం
గాపాడుమొక గనకరతపంబు;
గీ! శంకుని. పాశీమును మురుగేశ్వరభృతులు
నాంధ్రబాలరు శిష్యులు నక్షయమున,
నాయారోగ్యములచేత నమరి వెలయ,
మాధవచరణంబులను నమస్కరింతు.

చెన్నపురి మైకోర్టు తెనుగు నాటక సమా జము:

ఈసమాజమువారు నిన్నటిరోజు (యూగాది) సాయంత ము సొందర్యుచుపోలలో శ్రీయుత న్యాయమూర్తులను ముతా వెంకటసుబ్బారావుగారి అధ్యక్షత క్రింద శ్రీధర్మసరము క్రిష్ణ మాచార్యునిచిత ప్రహ్లాదనాటకములోని కొన్ని భాగములనుమా త్రము మిగుల జయప్రదముగ ప్రదర్శించిరి. సభాభవనమంతయు సంపూర్ణముగ నిండియుండెను. హిరణ్యకశ్యపుని వేషమును ధరించిన వెంకటరావుగారును ప్రహ్లాదునివేషమును ధరించిన రామకృష్ణయ్యయ్యను బాలరును మిగుల క్లామ్యముగనటించిరి. ఒకరిల్లివానికి శ్రీయుత న్యాయమూర్తులను వెంకట సుబ్బారావు గారు బంగారు పుంగరము నొసంగిరి. రామకృష్ణయ్యకు మైకోర్ టులోనుండు ఆంధ్రన్యాయవాదులలో కొందరు ఒక సువర్ణసభ కమును యిచ్చుటకు సంకల్పించుకొని పానులవానివేషము మిగు లస్వాభావికముగా నుండెను. ఈసమాజమువారు ఇట్లే చక్కని నాటకములను ప్రదర్శించుచు చెన్నపురి ఆంధ్రులకు సంతోష ము కలుగ జేయుచుండెదరని నమ్ముచున్నాను. రా. వెం. రం.

దక్షిణయిండియా ఆర్యవైశ్యసమాజము-మదరాసు వైద్యసమాజముయొక్క సూత్రవైద్య సమావేశము సమా జ భవనమున శ్రీయుత యంపూడి భగవంతుం గుప్త పి. పి. వి. యల్. (పెసిడెన్ట్) మేజిస్ట్రేటుగారి అధ్యక్షత క్రింద ఈ రు 14 వ తేదీ ఆదివారమునాడు జయప్రదముగ జరిగినది. మదరా సు కార్పొరేషన్ (పెసిడెంటుగారు శ్రీయుత సామి వెంక టాచలం కెట్టి (యం. యల్. సి.) గారు ఆంధ్రమున ఆర్య వైశ్యుల ప్రస్తుత స్థితిగతులను గుర్చియు వారి రాజకీయ ఆర్థిక సాంఘికాది కర్తవ్యములను గుర్చియు విపులముగ నుపన్య సించిరి. తదుపరి శ్రీయుతయం చే. వెంకటసుబ్బయ్యగుప్త పి. పి. గారు, నుంకు సుబ్రహ్మణ్యంకెట్టి బి. పి. గారు, కార్పొరేషన్ కాన్సిలరుగోనుగుంట్లసుబ్బారావుంకెట్టిగారు, శతావధానిదోనూ వెంకటస్వామి గుప్తగారు, రామయ్య బి. పి. యల్. టి. గారు మరొకొందరును సంఘమును పునరుద్ధరింపజేయు మాధ్యములను గురించి ఉపన్యసించిరి. మునుపటి బొన్న త్తయము విడి ప్రస్తుతిము క్షీణించుచున్న సమాజమును ఉద్ధరింపజేయవలయునని ఆర్య వై శ్యులందరిని ప్రోత్సహించుచు కార్యదర్శిగారు శ్రీయుత కృష్ణ స్వామికెట్టిగారు బి. పి. సభాస్వత్యువమును ఉపన్యాసమునకును వందనము లర్పించిరి. సభ సాయంకాలము 6 1/2 గంటలకు కర తాశస్వనలతో ముగిసెను.

చే. వెంకటసుబ్బయ్యగుప్త.

ప్రకటన

కోటగిరిసంస్థానమునకు 1926-27 సంవత్స రము అనగా 1-4-26 మొ 31-3-27 వరకు నక్ష చేయవలసిన అచ్చుపనులు, వ్రాతకాగితములు ఆఫీసుకు కావలసిన స్టేషనరీ పరికరములు, లేకు దూలములు వగైరాలకు నీలుచేయబడిన తెండర్ల పంపుకొనవచ్చును.

2. ప్రతి తెండరున్నా రెండువందల రూప యలు కరెన్సీనోట్లు డిపాజిట్తో సహా "ఫీఫ్ డివిజి నల్ ఆఫీసరు, కోటగిరి సంస్థానం, క్యాంప్ తుగ (గోదావరిజిల్లా) కి పంపుకొన వలయును. ప్రతి కవరుమీదను ఏ తెండరుకు సంబంధించినది వ్రాయ బడవలయును.

3. మంజూగుకాని తెండరుదార్ల ధరావత్తు పయికము తెండర్ల పరిష్కరింపగానే వాపసు పంప బడును.

4. మంజూరు కాబడిన తెండరుదారుడు ౬ విషయము అతనికి తెలియజేయబడిన 14 యరోజులు లోపుగ 12 అణాల స్టాంపు కాగితముమీద అగ్రి మెంటు వ్రాసి పంపుకొనవలెను. ఇందుకు తప్పి నచో ధరావత్తు పయికము రద్దుచేయబడుటయే గాక మొదటి తెండరుదారు నష్టము భరించుకొనే పూచీపయిని మరియొక తెండరుదారు కివ్వబడును.

5. తెండర్లన్నియు యూక్రిందివారికి 1926 మార్చి 15-వ తేదీ లోపుగ పంపుకొనవలయును. మరిన్ని ఏ తెండరునుగాని కారణము తెలుపకయే త్రిప్పివేయుట కీ క్రిందివారికి అధికారము గలదు. కావలసిన వస్తువులు వగైరాలవివరము.

ప్రింటింగు డెమ్మా కాగితములు 14, పాకాలు, 16, 18, పాకాల తూనిక గలవి. } 600 మూడురకములు కలిగి
ప్రింటింగు రాయల్ 50 పానులు కాగితము 2000
" రఫ్. 9 పానుల తెల్ల " 3600
ఇంగ్లీషు ఫుల్ స్కేపు క్రింతెయిడ్ } 16000
వేవరు 8-10-12 పానులు అన్ని
రకములు గలిగి
లేకుదూలము ఒక్కొక్కటి 12" X 9" X 12"-30
లేకువాసములు ఒక్కొక్కటి 4" X 3" X 6"-400
స్టేషనరీ పరికరములు కాగితములకు మాదిరిలు పంపవలెను. ప్రతిసవైకిని వేరేవేరు తెండరు పంప వలెను. ప్రింటింగు తెండర్లు వారివారి స్వంత ఛార ముతో పంపుకొనవలెను.

(సం) ఎన్. గణపతి,

ఆక్టింగ్ చీఫ్ డివిజన్ ఆఫీసరు.

Office of the Chief Divisional Officer, Kotagiri Samsthanam Kotagiri Camp. Tuni Date 1-3-26

బాపట్ల సబారి నేట్ జడ్జికోర్టు

వి. పి. నెం 19/24లో - వి. పి 66/26
ఇన్ సాల్వెంటు (వివాదాదారుడు):-కర్నూ బాల కోటప్ప

అండు

కొడిటరులు (ముందాతలు)

గట్టు సుబ్బారాయుడు, ఇతరులు

(ప్రావిడెన్షియల్ ఇన్ సాల్వెన్సీ 1926 సం||రం 5 ఆక్టులోని 27 (2) సెక్షను ననుసరించి ఇన్ సాల్వెంటును దివ లాదారుని) విడుదలచేయవలసిన కాలము 31-4-1926 తేదీవర! పొడిగించబడినది.

సబారి నేట్ జడ్జిగారి ఏ.ఎస్.కృష్ణస్వామిఅయ్యర్ కోర్టు బాపట్ల, 9-3-26 ప్రధాన సబారి నేట్ జడ్జి

మద్రాసు శాసనసభా పరిత్యాగము

నేటికినము స్వరాజ్యపక్షసభ్యులతో బాటు జాతీయ పక్షమువారుగూడ మద్రాసు శాసన సభను పరిత్యజించి కాంగ్రెసుసంఘమును గౌరవించినందుకు వారిని మనఃస్ఫూర్తిగ నభినందించెదము. స్వరాజ్యపక్షమువారు నిర్గమనమును విధిగ కొనసాగించవలసి యున్నను తదితర కాంగ్రెసు సభ్యుల కట్టిబాధ్యత లేదు. అయినను కాంగ్రెసు హెచ్చరిక ననుసరించి జాతీయపక్ష సభ్యులలో మువ్వరు దప్ప మిగిలినవారందఱును తమధర్మమును నిర్వహించి ఆత్మగౌరవమును మద్రాసు రాజధానిగౌరవమును కూడ కాపాడిరి. మద్రాసు రాజధానియందు ప్రజాయత్తశాఖలతో బాటు ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలుగూడ ప్రజాభిలాషలకు విరుద్ధముగ పరిపాలింపబడు చున్నవి. స్థానికస్వపరిపాలనమును నిర్వహించు చున్నవిధ మేమి ఎక్సైజు శాఖను పరిపాలించుచున్న వైఖరి యేమి సారి శ్రామికశాఖా పరిపాలన మేమి ప్రజల కేవలంపు కలిగించు చున్నవి. జస్టిసు పరిపాలనము అధికార వర్గమునకు చేయూత నొసగుటకును జాతిద్వేషమును పెంపుజేయుటకును అక్కరకు వచ్చుచున్నది. చెన్నరాజధాని కిందువలన గలిగిన యనర్థము మిక్కుటము. స్వపరిపాలనాభిలాషకు ఇరు శాఖలును అడ్డుపడుట చే ప్రజలకు నిరాశ జనించుచున్నది. ప్రభుత్వప్రతి కూలపక్షనాయకులగు నరసింహరాజుగారు దెలిపిన సంగతులం దతిశయోక్తి ఏమాత్రము గనుపించదు. జస్టిసు పరిపాలనము బ్రాహ్మణులకన్నను బ్రాహ్మణేతరుల క్షేమమున కెక్కుడు భంగకరముగ నున్నది. త్రాగుడును నిషేధించుటకు తగిన ప్రయత్నముల నలుపకుండుట బ్రాహ్మణేతర క్రేయోభివృద్ధికి భంగకరము గాదా? రివిన్యూ కొరకు ప్రజల దుస్థితిని తొలగింపగూడ దనుట ఎంత విపరీతవాదమో యూహింపవచ్చును. నరసింహరాజుగారు తెలిపినటుల స్థానికసంఘములకు నామినేషను జేయు పద్ధతి, స్థానికస్వపరిపాలనమును పరిహాసాస్పదము గావించుచున్నది. డిస్ట్రిక్టు మ్యూనిసిపాలిటీల నవరణ చట్టము స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధి కెంత ప్రతిబంధకముగ నుండునో చెలువనక్కరలేదు. దేవాదాయచట్టము ప్రజలలో గలిగించిన యలజడి నిట వివరింపబనిలేదు. రిజర్వుడు శాఖా పరిపాలనము గూర్చి విస్తరించి చెలువనవసరములేదు. ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలే యిటులుండ రిజర్వుడు శాఖ తిటులుండునో యూహించుట

సులభసాధ్యము. అరవిందయోగివట్ల ప్రవర్తించుచున్న విధ మిటీవల బయల్పడెను. లాండురివిన్యూ పద్ధతి రయితుల యభివృద్ధికి దారి జూపజాలను. ఇంతవరకు కొత్త చట్టమును ప్రవేశపెట్టలేదు. మద్రాసునందు ద్వంద్వప్రభుత్వము విజయము గాంచె ననుట సత్యదూరము. రెండుశాఖలును ప్రజలస్వాతంత్ర్యము నిరోధించుటకు మాత్రము కలసి పనిచేసెను. ఇట్టి స్థితిలో, ఆత్మగౌరవము గల శాసనసభ్యు లింకను నిలిచి ప్రయోజనము లేదు. రాజోపు ఎన్నికలలో సత్వరస్వరాజ్యసంపాదనాభిలాషులగు కాంగ్రెసు పక్షమువారికి తప్పక విజయము చేకూరునటుల, తోడ్పడుట వోటరుల విధ్యుక్తధర్మము. కాంగ్రెసు సభాశయములు సఫలీకృత మగుటకై తమ శక్తినంతను ధారబోయుటకు, మద్రాసు రాష్ట్రవాసులను నేటి నిర్గమనము పురిగొల్పుగాక!

శాసనసభానిర్గమనము ఎన్నికలలో విజయము గాంచుటకు చేయబడిన ఎత్తని వాకొనిన రామస్వామి మొదలియారు, సర్ కే. వి. రెడ్డినాయుడు గాడ్ల ప్రసంగములు నిస్సారము లనుటకు సంశయము లేదు. 1924 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో స్వపరిపాలన తీర్మానమును సామ్రాజ్యశాసనసభ వారు గావించిరి. ఈ తీర్మానమును 1926 సంవత్సరము ఫిబ్రవరిమాసంతములోపల ప్రభుత్వము వారు సఫలపరిపనిచో శాసనసభలను విడనాడవలయునని కాన్పూరు కాంగ్రెసుసభవారు గత డిసెంబరు మాసములో తీర్మానించిరి. ప్రభుత్వ వైఖరిని గాంచి డిల్లీలోగూడిన కాంగ్రెసు కమిటీ వారు శాసనసభాపరిత్యాగమును నిశ్చయించిరి. తదనుగుణ్యముగ దేశమందంతటను స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభలను విడనాడిరి. కాంగ్రెసు సంఘమును నిర్వహించుటలో మద్రాసు శాసనసభకు నేటివరకు అవకాశము చిక్కలేదు. ఈ కార్యమును గావించుటలో మద్రాసు శాసనసభ కడపటి దని చెప్పవచ్చును. శాసనసభవారి చర్య ప్రభుత్వమువారి వైఖరి బట్టి మాత్రమే ప్రేరేపించబడినది. ఎన్నికలకొర కిటుల గావింప లేదు. రాయల్ కమిషను నయినను నియమించుటకు ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించినపుడు, జస్టిసుపక్షము వారు సంతృప్తి చెందుటకు కారణము గనుపించదు. శాసనసభలో వీరికహాయిగ కాలము గడుపవచ్చును. ఈ పక్షమువారి విచిత్రపు యోచనలను గ్రహించుటకు నేటి సభాకార్యక్రమము తప్పక తోడ్పడగలదు. ప్రజ లిక నయినను నిజస్థితిని గుర్తెరుగుట అత్యావశ్యకము.

బెంగాలు ప్రతిజ్ఞ

దేశబంధు చిత్తరంజన దాసుగారు స్వరాజ్యపక్షమును స్థాపించినపుడు తాము ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానమును చేతనయిన సంస్కరించెదము లేనియెడల అంతరింపజేసెదమని ప్రకటించి యుండిరి. అధికారవర్గమువారి పంతము మూలమున సంస్కరింపజాలక బోయినను అంతరింపజేసిరి. ఈ సంగతినే బెంగాలు శాసనసభను వదలి పోవుచు నేనుగుప్తగారు విశదముజేసిరి. కాంగ్రెసు

తీర్మానము తమను బాధింపక బోయినను పలు ప్రకు నేషనలిస్టు పక్షసభ్యులు శాసనసభా కార్యములలో నికముందు పాల్గొన నిరాకరించిరి. స్వరాజ్యపక్షసభ్యుల మార్గము ననుసరించిరి. బీహారురాష్ట్రములో గూడ స్వతంత్రపక్షసభ్యులు కొంద రిటులనే మొలగిరి. సామ్రాజ్యశాసనసభలో గూడ జిన్నా ప్రభృతు లిటుల ప్రవర్తించినచో పిమ్మట జరిగిన పరిభవమునుండి తప్పించుకొనెడి వారు. కాని వారి కటుల బుద్ధిపుట్టదయ్యెను. నేను గుప్తగారి ప్రతిపాదనము చెప్పదగిన విషయములను క్లుప్తముగ తేటపరచినది. ద్వంద్వప్రభుత్వము దొలగి పోవుటచే అధికారవర్గమే నిరంకుశపరిపాలనమునకు సంపూర్ణ బాధ్యతను వహింపవలయును. సంస్కరణముల బూటకము తొలగినన్ని నిర్బంధశాసనములను రద్దుజేయవలయునని స్వరాజ్యపక్షమువారు గోరిరి. కాని బెంగాలు ఆర్డి నెన్సు ప్రయోగింపబడెను. రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదల జేయగోరిరి. కాని వందలకొలది బెంగాలీలు నిర్బంధింపబడిరి. తుట్టుతుదకు మరికొన్ని శాఖలను ట్రాన్సుఫర్డు జేయవలయునని స్వతంత్రపక్షమువారు గావించినతీర్మానము గూడ నిష్ఫలమయ్యెను.

కీర్తిశేషులగు దేశబంధుదాసుగారు గౌరవప్రదమగు సహకారమునిమిత్త మొసగిన అవకాశమును గూడ అధికారవర్గము గోల్పోయెను. ఇట్టి దురవస్థ సౌభవింతు దేశమున కొక విధమున మేలేయగు నని నేనుగుప్తగారు భావించుచున్నారు. ఏల ననిన సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి నాయకులు ప్రజలపై నెక్కుడుగ నాధారపడి, స్వతంత్ర నమయోగించుటకు తప్పక బూనుకొందురు. దేశము తన శక్తిని దాను గ్రహించును. దేశము స్వరాజ్యపక్షమువారి కృషిని గుర్తించె ననుటకు, అధికసంఖ్యాకులను మరల శాసనసభలకు పంపుటయే నిదర్శనమగును. ఈమారు గూడ అధికారవర్గము తన పంతమును విడువనిచో, దేశము ఎక్కుడు ఫలప్రద మగు ప్రతి క్రియల నవలంబించుటకు వెనుదీయ దని గుప్తగారు స్పష్టపరచిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారి నిర్గమనము నామోదింపనివారు నయితము, ఆ పక్షమునందు ప్రబలెడి శిక్షణమును గుర్తించుట ముఖ్యము. ఆ నేతు హిమాచలపర్యంతము ప్రతి రాష్ట్రమునందును సభ్యు లొక్కకట్టుతో నిర్గమించుట జూడ, రాజకీయ వ్యవహారములందు గలిగిన నూతనపరిణామమును గుర్తించవచ్చును. సర్వెంటు ప్రతిక గూడ ఈ కట్టు గాంచి ఆశ్చర్యము జూపచున్నది. భావిరాజ్యాంగపరిణామమున కిది శుభచిహ్నము. ఇంతవరకును ప్రజలలో ముఖ్యముగ లోపించినది, క్రమశిక్షణ దప్ప వేరుగాదు. ఒక్క కట్టుతోనేపని నయినను నెరవేర్చుటకు భారతీయులవాటుపడలేదు. బుద్ధిప్రతిభలో వీరి వెనుకని తీసిపోవరు. వక్రత్యసామర్థ్యమునందును, హేతువాదనైపుణ్యమునందును, వీరి నితరులు మించజాలరు. కాని పాశ్చాత్యులలో నుండు ఐకమత్యముగాని శిక్షణముగాని వీరియందు చాల కొరవడి యున్నది. ఆలోచనము క్రమక్రమముగ తీరుచున్నందులకు సంతసింపవలయును.

ఫిల్లీనుండి పంపిన సందేశము అన్ని రాష్ట్రములందును ప్రతిస్పందింతు అద్భుతమని చెప్పవచ్చును. కాని శాసనసభానిర్గమనము సులభకార్యము.

కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము, ఇంతకన్నను కఠినకార్యములను జేయవలసివచ్చును. ఎక్కుడు త్యాగముల నలుపవలసివచ్చును. అట్టితరీ, కాంగ్రెసు సందేశము నెల్లరును మారుమాటాడక వధులవరుచుచో, భావిఫలము గూర్చి సందేహింప వచనము లేదు. ఇంతవరకును కాంగ్రెసుపట్ల గౌరవము ప్రబలియున్నది. ఆగౌరవము ఆచరణలో గూడ కనిపించుచో, ప్రజావాంఛాఫలసిద్ధి అతిత్వరితముగ గలుగుననుటకు సందియములేదు. కాంగ్రెసు తీర్మానములను సభ్యు లిదివరకే సఫలపరచియున్నచో, నేటినితీ వేరువిధముగనుండెడిది. గత మెటులున్నను, ఇకనుండి యైనను కాంగ్రెసు తీర్మానములను ప్రమాణము లని ఎంచి తదనుగుణ్యముగ శృషి నలుపుటకు, నూతనోత్సాహము జనించు గాక. శాసనసభానిర్గమనము శుభచిహ్న మై వెలయు గాక!

మతసభలు

హిందూ మహాసభ, మహమ్మదీయ మహాసభ మున్నగు మతసభలు, మతసాంఘిక విషయములను చర్చించి సంఘాభివృద్ధికై శృషి నలుపునేని, దేశభాగ్యదయమునకు తప్పక తోడ్పడగలవు. అందుకు మారుగ దేశశ్రేయమును పాటింపక స్వార్థభావమును పెంపొందించుచో లాభముకన్న నష్ట మధిక మగును. స్వరాజ్యసిద్ధి యొకను దూరమునకు జనును. మతసభలు అనవసరముగ రాజకీయవ్యవహారములలో జోక్యము కలుగజేసికొని, ప్రత్యేకాభిమానములను పురికొల్పుట అవర్థహేతువగును. స్వల్పసంఖ్యాకులగు మహమ్మదీయులు అనవసరముగ భీతి జెండి, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము నిదివరకు గోరిరి. కాని అయ్యది రాను రాను అన్ని జీవితశాఖలలో ప్రవేశించి భారతజాతిని రెండు ప్రతికూలకక్షలక్రింద విభాగము గావించుచున్నది. వీనిని దాటుటకు గాంధీమహాత్ముడు మున్నగు మహామహులు చేసెడి ప్రయత్నములను నిష్ఫలము జేయుచున్నది. హిందువు లిదివరకు నవాసముతో మెలగిరి. స్వలాభముల కడ్డుగలిగినను సహించిరి. కాని, రానురాను వారియందు గూడ ప్రత్యేకాభిమానము హెచ్చి జాతీయతను విఘ్నపరుచు నే మోయని భీతి ఏర్పడుచున్నది. ఢిల్లీలో జరిగిన హిందూమహాసభా వ్యవహారములు అనుకూలపరిణామమును సూచింపవు. అధ్యక్షులగు రాజా నరేంద్రనాథుగారి ప్రసంగము సంగతుల భావము గనుపఱచుచున్నది. భాయి, పరమానందుగారి ఉపన్యాసము ఎక్కుడు తీవ్రముగ గనుపించును. కాంగ్రెసును, కాంగ్రెసు వాయకులనుగూడ వీరు అనవసరముగ నిందించుట, మిక్కిలి అక్రమము. హిందూమహాసభవారు శాసనవధుల ఎన్నికలను ప్రత్యేకముగ జరుపవలయు నను తీర్మానము పూర్తిగ నంగీకరింపబడక పోయినను, అవసరమనిచినపుడు ప్రత్యేకముగ అభ్యర్థులను నిలుపవలయు నని తీర్మానింపబడుట శుభచిహ్నము గానేరదు. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారివంటి దేశభక్తులను రానీయకుండుట కిట్టి తీర్మానమును గావించుట మరింత అనమానకరము. హిందూ మహమ్మదీయసఖ్యము గోరెడి గాంధీ, నెహ్రూల జోలు హిందువులు పనికిరానిచో, హిందూ

సంఘము నిరీక్షముగ నుండక మానదు. ఇట్టి విషయములందు లాలాజవతిరాయిగారు దెలిపిన హితము నాలకింపకుండుట, అసంభావ్యము. హిందువు లింతవరకు కాంగ్రెసును పెంచి పోషించి, సాంఘికవైషమ్యము ప్రవేశింపకుండుకా పాడిరి. మహమ్మదీయ సోదరులు సంగతుల భావము ద్రోక్కినంత మాత్రాన, హిందువులు వారి ననుకరింప నక్కరలేదు. వారు తమ విశాలాశయములను విడువనక్కరలేదు. కొలదికాలములో మహమ్మదీయులు తాము ద్రోక్కినదారి సరిగాదని గ్రహింపగల్గుదురు. ఇటులనే దక్షిణదేశమునందు బ్రాహ్మణేతరులను సరియగు మార్గమునకు దెచ్చుటకు బ్రాహ్మణసంఘమువారు నిగ్రహ మవలంబించి, దేశశ్రేయమును ప్రధానముగ బెట్టికొనవలయును. అన్యమతములవారిని తమలో జేర్చుకొనుటకు క్రైస్తవులు మహమ్మదీయు లాతురము జూపినను హిందువు లట్టి మిషనరీమార్గము నవలంబింపక ఎక్కుడు విశాలభావము జూపవచ్చును. ఏలనన సర్వమతములును మోక్షమునకే దారి జూపునని హిందూ వేదాంతమతము బోధించుచున్నది. మార్పు హృదయమునందు గలుగవలెను గాని బ్రాహ్మచిహ్నములందు గాదు. హిందువులు ఉన్నత భావప్రేరేతులై మతముయొక్క నిజతత్త్వమును ప్రపంచమునకు బోధించుట యవసరము. సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు ప్రపంచమునంతను మహమ్మదీయమతముతో నింపివేయ గోరుచున్నారు. బెంగాలులో పలువురు మహమ్మదీయులు బెంగాలీ భాషను వాడుచున్నారు. అట్టివారిపుడు స్వభావను త్యజింపవలెనని గూడ వీరు గోరుచున్నారు. వీరి కోర్కెను మహమ్మదీయులు పలువురు నిరసించిరి. అబ్దుల్ రహీంగారివలె హిందూనాయకులును దూరదృష్టి లేక ప్రవర్తించుచో జాతీయసంయోగమునకు తీరనిభంగము కలుగును. హిందూ మహాసభ హిందూసంఘోద్ధరణకు పాటుబడుట శ్రేయస్కరము. అందు కవలంబించెడి మార్గములు నిరాక్షేపణీయములు. హిందూ సంఘమునకు వేరుపురుగుగ ఘన్న అస్పృశ్యతను నివారించుటకు హిందూ మహాసభవారు తీర్మానింపగనే పూర్వాచారపరాయణులు వారిపై ధ్వజ మెత్తిరి. మాలవ్యాగారిహితోపదేశమును సయితము వారు లక్ష్యపెట్టకపోయి. ఇకముందునుండియు హిందూ మహాసభ హిందూ సంఘోద్ధరణ మార్గముల నన్వేషించుట యుత్తమము. అటుగాక రాజకీయ వ్యవహారములను నిర్వహింపనెంచుచో తనపలుకు బడిని నుపయోగమునుగూడ కోల్పోవును. హిందువులలో స్వరాజ్యపక్ష వాదులు, మితవాదులు, స్వతంత్రవాదులు, ప్రభుత్వనేపకులు మున్నగు వారెందరో గలరు. ఇట్టివారి నందరను సంతృప్తి పరచు మార్గ మేమి? ఏమార్గము నవలంబించెడి వారిని అభ్యర్థులుగ పేర్కొనవలయును? ఇట్టి ప్రయత్నమును విరమించుట, హిందూసభ వారి కర్తవ్యము.

తమిళరాష్ట్రము : శంకరకనాయకుగారి తీర్మానము సర్ శంకరకనాయకుగారు ప్రతిపాదించిన స్వతంత్ర తమిళరాష్ట్ర నిర్మాణ తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు రామోదీనితు రని ఎవరును ఎంచ

లేదు. ప్రభుత్వసభ్యులుగ నుండిన శంకరకనాయకు గారిట్టి తీర్మానమును ప్రతిపాదించుట మరింత విచిత్రముగ నున్నది. శంకరకనాయకుగారి ధైర్యమును మాత్రము మెచ్చుకొనవచ్చును. కాని, ప్రభుత్వము వారు తమ యభీప్సమును కొంతవరకయినను నెరవేర్చెదరని, నాయకుగారు భావించియున్నచో వారు భ్రమపడిరని చెప్పక తప్పదు. నాయకుగారి తీర్మానమునందు రెండువిషయము లిమిడియున్నవి. తమిళజిల్లాలను ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నిర్మించుట యొకయంశము. వీనియందు మద్రాసును జేర్పరయిరి. రెండవయంశము, తమిళరాష్ట్రము నకు మున్ముందుగ సంపూర్ణస్వపరిపాలన మిచ్చుట. అధినివేశరాజ్యము లెట్టి స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్నచో అట్టి స్వాతంత్ర్యము నొసగవలయు నని నాయకుగారు కోరుచున్నారు. రాష్ట్రపరిపాలనమునందు, రాజ, సెనేటు, కామన్సునభయు నుండవలెనట. కామన్సునభకు శాసననిర్మాణాధికారము కలదు. సర్వశాఖాపరిపాలనమునకును ఈ సభ బాధ్యత వహించును. తమిళరాష్ట్రము హిందూదేశపుచివర నుండుటచే, అన్యులదండమాత్రను గురించి భయపడనక్కర లేదని నాయకుగారు సూచించిరి. శాంతిసమయములందు రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే సైన్యపరిపాలనమును నిర్వహించు నట. యుద్ధసమయములందు మాత్రము రాజప్రతినిధి నిర్వహించునట. కామన్సు సభవారి ఎన్నికలలో పాల్గొనుటకు ప్రతి వారికి హక్కుండవలెనని నాయకుగారు యుద్దేశ్యము. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముతో బనిలేదని వీరు తెలిపిరి. అందుకు వలసిన రక్షణోపాయములను సూచించిరి. ఇట్టి తీర్మానమును ప్రభుత్వసభ్యు లగు క్రేరారు గారు ప్రతిఘటించుట వింత గాదు. వీరు మామూలు హేతువులను ఏకరువు బెట్టిరి. ప్రజాభిప్రాయము సుముఖముగ నున్నటుల, తమకు తెలియలేదట. ప్రభుత్వమువారికి ఈ సూచన సరియగు త్రోవన జేరలేదట. రాయల్ కమిషనును నియమించిన గాని, యిట్టి సూచనలను విచారింప ఏలులేదట. తమిళరాష్ట్రమును జర్మనునొక యగు "ఎస్టేను" దర్శించిన సంగతిని జ్ఞాపకముంచుకొనవలయు నని, క్రేరారుగారు నాయకుగారి నడుగు చున్నారు. శంకరకనాయకుగారి తీర్మానపు గతి ఏమగునో చెప్ప నవసరములేదు. కాని ప్రభుత్వమువారిొక్క విషయమును మాత్రము గ్రహింపవలయును. ప్రభుత్వసభ్యులై, గాంధీమహాత్ముని అనహయోధ్యమమును నిరసించుటలో ప్రసిద్ధిపహించిన శంకరకనాయకుగారే, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధిని కోరుచుండ, తదితరు లెటుల దలంతురో యూహింపవచ్చును. ప్రజాభిప్రాయ మెటులున్నదో గ్రహించుట కింత కన్నను వేరు నిదర్శనముతో బనిలేదు. ఎట్టి మితవాదులయినను లోలోపల తీవ్రాశయముల గలవారనుటకు సందియము లేదు. స్వరాజ్యసాఫల్యము విషయమై ప్రభుత్వమువారు కాలయాపన జరిపిన కొలదియు భారతీయు లెల్లరును ఏకరాజకీయ మతమునే అనుసరించెదరనుటకు సందియములేదు. త్వరలో అతివాదమితవాద భేదము లంతరింపజేయవచ్చు. శంకరకనాయకుగారు తమాషాకొరకెట్టి తీర్మానములను ప్రతిపాదించుటతో తృప్తిజెందక సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికై యావచ్చుకొని వినియోగించుట వివేకము.

ఇన్ని సభలు

ఇన్ని సభలు ఏప్రిల్ 1 వ తేదిన బాంబాయి నుంచును. వీరు ఏమార్గ మవలించెదరు? దేశము నెదుర్కొనిన స్థితి సామాన్యమయినది కాదు. ప్రస్తుతమున్న తిని నివారించుటకు కేవలము బుద్ధిప్రతిభయే ముఖ్యముని ఎంచగూడదు. రీడింగు ప్రభుత్వముగా తిరిగి తేటలన్నియు ఏ మాత్ర మక్కరకురా లేదు. సదయహృదయము బూపుట ముఖ్యము. ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరచుటకు రాజప్రతినిధి మనః స్ఫూర్తిగ ప్రయత్నించుచో, ఎక్కుడుఫల ముండును. ఇట్టి ప్రభుత్వముగా రిట్టి త్రోవ ద్రాక్కెదరో లేదో చూడవలయును. రాజప్రతినిధులు వచ్చుచుందురు పోవుచుందురు. అధికారవర్గము మాత్ర మెప్పటివలె నిలిచియుండు నును సూక్తిని ఇర్విను ప్రభుత్వము సార్థకము జేయ కుండురుగాక యని కోరెదము. స్వరాజ్యక్షేత్ర నిర్గమనమును గాంచి, తీవ్రనిర్బంధముల నుపయోగించుట కిది యొకకారణమని భ్రమపడక, ప్రజల హృదయములలో నాటుకొనిన అశాంతి కిది ప్రబలచిహ్న మని ఇర్విను ప్రభుత్వ భావించుచో, మూలకారణమును నివారించుట తమధర్మమని ఎంచకమానరు. అటుగాక, రీడింగు ప్రభుత్వముగా వలె వీరును వైచైచిహ్నములను రూపుమాప బ్రయత్నించుచో, అశాంతిపెచ్చు పెరుగుట నిశ్చయము. ఇర్విను ప్రభుత్వము రిటీవల ఇంగ్లండులో గావించిన ప్రసంగము ఆశ కెడమిచ్చుటలేదు. రీడింగు ప్రభుత్వముగా పరిపాలనము దేశాభివృద్ధిని దెచ్చిపెట్టెనని తలంచుట కెట్టికారణము గానరాదు. వ్యవసాయమును, విద్యను చక్కబర చెడమని, ఇర్విను ప్రభుత్వము వాగ్దానముజేసిరి. ఇట్టి వాగ్దానములవలన దేశము తృప్తిజెందనేరదు. శాంతియు, ఆర్థరును ముఖ్యావసరమని ఇర్విను ప్రభుత్వము సూచించిరి. రీడింగు ప్రభుత్వము లాఆర్థరులను పదము నుపయోగించి, నిర్బంధములను ప్రయోగించిరి. ఇర్విను ప్రభుత్వము సూచించిన శాంతియు, ఆర్థరులను పద మట్టిఫలమునకు మరల దారి జూపకుండుగాక యని కోరెదము.

ప్రీవీకౌన్సిలు-న్యాయాధిపతులు

ప్రీవీకౌన్సిలునందు భారతదేశానుభవముగల వారి జీతములను వృద్ధిజేయవలెనని ప్రభుత్వము వారు దెచ్చిన తీర్మానమును, సామ్రాజ్యశాసనసభ వారు నిరాకరించి యుండిరి. ప్రీవీ కౌన్సిలును హిందూదేశమునందు సాహిత్యపరిజ్ఞానమునని కోరుచున్నపుడు ఇంగ్లండులో నున్నవారికి వేతనములను వృద్ధిజేయ గోరుట పరిహాసాదము. పరిపాలనావ్యయము తగ్గవలయు వని యొకవంక గోరుచున్నపుడు ఉన్నతోద్యోగుల వేతనముల నికను హెచ్చుజేయ గోరుట పాడి యగునా? గా. కడగిగారు సామ్రాజ్యశాసనసభ వారిని అపమానపరచుటకు గాబోలు, వారు నిరాకరించిన తీర్మానమును స్వేచ్ఛకౌన్సిలు సభలో మరల ప్రతిపాదించిరి. కడగిగారు తీర్మానమునందు హిందూ దేశమును నివాసముగ నేర్పరుచుకొనినవారను పదముగలదు. భారతీయోద్యోగులకే వీరు లాభము గలిగింపవలెనని. కాని మరెయొక ప్రముఖుడు ఈపద మును దీసివేయగోరెను. కడగిగారు సవరణ నంగీకరించిరి. సవరణతో గూడిన తీర్మానము స్వేచ్ఛ

కౌన్సిలు సభవారిచే నామోదింపబడెను. తుదకు ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము నెరవేరుటకు కడగి గారు తోడ్పడిరి. అయ్యవారిని చేయబోయిన కోరిక యయ్యెనను విధమున వీరితీర్మానము పరిణమించెను. ఈ తీర్మానము ఉపకారవేతనము బుచ్చుకొను అంగ్లో హైందవుల కధికముగ లాభించును. స్వేచ్ఛకౌన్సిలు సభవారి వివేకము నెంతని తానియాడగలము!

వ్యాయామ క్రీడలు

ద.భా.వ్యా.సంఘ టెన్నిసు పంచెములు
బ్రహ్మానంద, సుబ్బారావుగారలు
కమలాకర లక్ష్మణులను ఓడించుట

మరికొన్ని వింతఫలితములు

మొన్నటిదినము ఆడబడిన టెన్నిసుపంచెములలో విరోధకరములగు ఫలితములు కలిగెను. నాలుగు పంచెములందును జుట్టుపాటిలో కె. బ్రహ్మానందరావు, సుబ్బారావుగారలు కమలాకరరావు డా॥ లక్ష్మణగారలతో నాడిగెలుపొందిన పంచెమునందు రెండుపక్షములవారును అత్యుత్తమును, వినుత్తుమును, విలాసయుతమును టెన్నిసుఆటను ప్రదర్శించిరిని జెప్పిన అతిశయోక్తిగానేరదు. కమలాకర బ్రహ్మానందుల కలయిక కృష్ణార్జునులబోలి చన్నపురి క్రీకెటుసంఘపు రంగమున, పేర్కొనిన ప్రఖ్యాతివీరులనెల్ల నెదుర్కొని సాటిలేని జయమును సమకూర్చినది. దక్షిణ భారత వ్యాయామసంఘమువారి పంచెములందు కమలాకరునకు డా॥ లక్ష్మణయున్న, బ్రహ్మానందునికి సుబ్బారావును తోడైరి. వీరిరువురునుబోల్చిజెప్పిన సుబ్బారావు లక్ష్మణునికి వైచేయి యన జెప్పనొప్పును. అంతమాత్రమేగాదు కమలాకర బ్రహ్మానందులిరువురు ఆడినపుడెల్లంజెనో బ్రహ్మానందరావు, సుబ్బారావులాడినపుడును అందులకేమాత్రము కొరతపడియుండలేదు.

మొట్టమొదటిసెట్టులో 4 ఆటలవరకు కమలాకరరావు ఒకయాటను తాగెనను రెండవదానిని ప్రత్యేకలొనంగుచు వచ్చెను. విడు ఆరుఆటలు మాత్రము తనకనుకూలముకాక, నాగింబు, ఆరాటలతో మొదటి సెట్టును జయించెను.

రెండవ సెట్టు

రెండవ సెట్టు నందుకమలాకర లక్ష్మణులు మొదటి మాడాలలు తాము జయించువరకు బ్రహ్మానంద, సుబ్బారావు లొక తీరున నుండిరి. మొదటి సెట్టును గోల్పోయి, రెండవ సెట్టులో మాడాలలు ప్రత్యేకము కనుకూలమైనపిదప వారికి మరుకుదనము గలిగెను. ధైర్యోత్సాహము లతిశయింపెను. ఎట్టి సరిదిగ్ధతరుణమున దైనను ఒక్కొక్కరియైన చలించిన అద్భుత ధైర్యము, శాంతిసమాలోచనములుగలవాడు బ్రహ్మానందుడు; నిరుత్సాహ, నిస్తేజుడు లెరుంగని వాడుగూడ. ఈతనికి తోడైన సుబ్బారావు (బందరు) చన్నపురికి నూతనమైన క్రొత్తవస్తువుచే తన యాటను మరుగుపరచక బ్రహ్మానందునకు బాసటయై మెలంగెను. వీరిరువురుకు నుంచి పాత్రుగదిగినటుల మొన్నటి యాటలవలన రుజువాయెను.

అట్లు మాడాలల గోల్పోయిన బ్రహ్మానందుడు ద్వితీయోత్సాహముతో పిదప నాలుగు ఆటలను వరుసగ గెలికెను. పిమ్మట కమలాకరు డొకయాట, బ్రహ్మానందుడు మరియొకటి, మరల కమలాకరుడు పిదప బ్రహ్మానందుడు; తుట్టుకుదకు కడపటి రెండాలలను బ్రహ్మానందుడే జయించి సెట్టును గెలికెను. పట్టుదలను తగినఫలితమును బొందెను.

కడపటి సెట్టు

చెరియొక్క సెట్టువచ్చుటచేసి మాడవ సెట్టు ఆడవలసి వచ్చెను. ఈసరికి కమలాకరునియం దొక్కొక యుత్సాహము తరగెను. కమలాకరుని నలసమీపమున వేయు“వేడివేడి” దబ్బులకు బ్రహ్మానందుడు తగిరితని సమాధాన మొసంగుచు వచ్చెను. ఇక మన బందరు సుబ్బారావునో మిక్కిలి చాకచక్యముతో; ప్రయాసకులక్క జేయక బంతులనెల్ల చక్కగ దీయుచుండెను. మాడవ సెట్టులో బ్రహ్మానందుడు మొదటి రెండాలలను గెలికెను మాడవమాటను కమలాకరు లక్ష్మణులకొసంగినను తిరిగి వరుసగ మాడాలలను జేకొనెను. ధైర్య యొకయాట కమలాకరుని కనుకూలమాయెను. తుదియాటను

బ్రహ్మానందుడు జయించి, ప్రేక్షకులను నిరతిశయానందవారి నోలూడించెను. ఇంతజెప్పి లక్ష్మణునివిషయమును మరుస జాలము.

డా॥ లక్ష్మణ్ పాశ్చాత్యక్రీడలందు గొప్ప సమర్థుడనై ఇదివరలో జెప్పియుంటిమి. పొర్టిల్లు పంచెము, పరుగెత్తుపంచె ములలో ప్రపంచమునందెల్ల విఖ్యాతిపడెననవాడు. ఈతడు టెన్నిసుఆటకు నూతనదనియు, సంపూర్ణానుభవము లేదనియు తెలియుచున్నది. కాని ఈతనియాట మనోహరముగ నుండును. ఇందులకుదోడుగ పొడగెయు, అలుపు అనునది ఎరుగనివాడును. తగినంత యనుభవముండిన ఆచిరకాలములో నీతను ఉత్తమును ఆటగాడు కాగలడనటకు సందియములేదు.

వీల్సెను, కొరేకులు, రంగసామి, కృష్ణమూర్తిగార్లతో పోడిరి. రెండవవారు కడచినసంవత్సరము ద. భా. వ్యా. సం. పంచెములందు డబ్బులుపంచెములలో మొదటిబహుమానమును గెలికెరి. ఇరువురును బాగుగ నాడెడివారని పేరుగలవారై గాని మొన్నటిదినము కృష్ణమూర్తి ఆసుకొనదగినట్లు అడలేదు. మొదటి సెట్టును చూడెంబు ఆరాటలతో తాము జయించిరి. రెండవ సెట్టులో పాశ్చాత్యులు కనుత్తీయుగ పోరిరి. ఇరువక్షములవారును సమధికధైర్యములతో నాడినను క్రమక్రమముగ భారతీయుల కేక్కుత్సాహము ల తగ్గజొచ్చెను తుదకు రిట్లు 10 ఆటలతో పాశ్చాత్యులే రెండవ సెట్టును గెలికెరి. మాడవ సెట్టునందు రెండుపక్షములవారును చేరి చూడాలలు గెల్చుకొను నప్పటికి చీకటియగుటచే నాటికి ఆటను నిలిపివేసిరి.

స్ట్రీలసింగిల్లు

పంచెములందు జడ్డ సతి లీరుసుసతితో బోరాడి జయము గాంచెను. జడ్డ ఇవివరలో చన్నపురియందు రెండుమాడుపంచెములలో నాడియుండెను గాని లీరుసుఆటకు కిదియే ప్రథమము. హేన్లరుసతికిపిదప చన్నపురి క్రీకెటుసంఘమువారి పంచెములలో జడ్డ సతియే స్ట్రీలలో సమర్థులగుదని జెప్పవచ్చును. అటులే ఈవిడ మొన్నటిపంచెమునందు జయముగాంచినను లీరుసు యొక్క ఆటయందు గల సొంపు ఎందును లేదు లీరుసు బంతులను వేయుటయందలి విన్నాదము, నాగరికత, వినుత్తువద్దకులొకనులారచూచి ఆనందింపవలెను. జడ్డ ఎడతెగనిఆటను ఆనుజేగాని అందు ప్రేక్షకులు ఆనందింపదగిన దేమియులేదు. లీరుసు ఆటనునూచి వినుగుజెందువారందరు. ఈవిడ పోకడలే వేరు. రెండు సెట్టులలోను జడ్డ సతి కుడిపడముగ ఆటలను గెలుపొంది తుదకు లొంగిపోయెను.

కె. రంగప్రసాదు, చలపతిరావు నోడింపుటకు బహు ప్రయాసపడవలసిన వాడాయెను.

ఫలితములు

కె. రంగప్రసాదు చలపతిరావునోడించెను 6-4; 6-4; జత్ సతి కోలముసతి నోడించెను 6-4; 7-5

బ్రహ్మానందరావు సుబ్బారావుగారలు, కమలాకరరావు, డా॥ లక్ష్మణగారల నోడించిరి. 7-5; 4-6; 6-3

కృష్ణమూర్తి రంగసామిగారలు విల్సెనుకారికులతో డిరి. ఇరువురు సమానులైరి. 6-8; 8-10; 8-8

ఆది-స్థామవారములనాటి ఆటలు

ఆదివారము నాడెడిన ఆటలలో నెల్ల రాజగోపాలము, పార్థసారథిలో నాడినయాట చూడవగియుండెను. రాజగోపాలము బంతిని గొట్టుటలో మంచి హస్తలాఘవము గలవాడు. మీరు మిక్కిలి ఈతని యాట బహు నాజూకుగ నుండును. కాని ఈతని కాటయం డలక్ష్య సుధికమని చెప్పకతప్పదు. “నాజూకు దబ్బులకొరకై ఆటవైనను త్యాగముచేయువా డీతను. ఎన్ని యో మారులు కడుగులభముగ దీయజాలినబంతులగుడ వృధగ బోగొట్టుకొనుట యభివృద్ధి నొందదగువానికి యుక్తముగాను. మొదటి సెట్టులో రాజగోపాలనే జయించెను. రెండవ సెట్టునందు పార్థసారథి యొకంత పట్టుబట్టి గెలుపునందెను. కాని ఆపట్టుదల తుదవరకుని లుపదాయెను. కడపటి సెట్టును తిరిగి రాజగోపాలనే జయించెను.

విచిత్ర ఫలితము

కలవనితెలంపుగ క్రీష్ణమూర్తి విశ్వనాథనుచే నోడిపోయెను. క్రీష్ణమూర్తికి సింగిల్సులో గొప్ప పేరుగలదు. నిజముగ పేరునకుదగినయాట నాడుచుండెడివాడే!

అట్టి క్రీష్ణమూర్తి ఆనాడు ఆటనంతయుగోల్పోవుట విచిత్రముగాకేమి! మొదటి సెట్టులో నాలుగుఆటలవరకు మరుసగ క్రీష్ణమూర్తి గెలిచినపుడు క్రీష్ణమూర్తి జయమును శంకించువారే లేరైరి. మొదటి సెట్టువారడే జయించెను. కాని రెండు, మాడవ సెట్టులందు విశ్వనాథను పూనికతో నాడి గెలికెను. క్రీష్ణమూర్తిచేతికి దొరికిన సర్విసు ఆటలనెల్ల పాడుజేసికొనెను. నిజముగ నీ ఫలితము ప్రేక్షకుల లెల్లరకు మిక్కిలి ఆశ్చర్యమును గలుగజేసెను.

వి. వి. యస్. ప్రసాదరావు గణపతిని కడుగులభముగ నోడించెను. శ్రీనివాసాచారి ప్రభమును ఎంతటి యాటాడె నో గణపతియు కొంచె మింనుమించు అటులే నాడెను అందు చే వెంటవెంట రెండు పెట్టూ ఓడింపబడెను.

నిన్నటిదినము ఆశీనపందెములలో కమలాకరరావు ఉ గ్గప్పచెట్టి నోడించెను. ఈ పందెముడు జయపజయ నిర్ణయ మును గూర్చి ప్రేక్షకులు పలువురు పలువిధముల చూపింప జొచ్చిరి. ఉగ్గప్పచెట్టి వెల్పు నోడించుటలో జూపిన అద్భుత వైభవమువలన కమలాకరుడాతనిని జయింపగలదాయన సంది యము వొడమెను: నిజముగ ఆతడాశీన ఆటయు మొదటిపెట్టు లోనే పట్టి తోపజేసెను. కాని ఈతనికి స్వభావసిద్ధముగ నొక గొప్ప లోపము గలదు. పాపము మనిషి చాల పొట్టి వాడు అందుచే సర్వము ఆటలన్నియు తప్పిపోసాగెను. అప్పటికిని రెండుపాదముల బొటనవ్రేళ్లపై నిలచి ఎగిరి సర్వము చేసినను వలకుపైగ నుండెడివాడుగాదు. ఈలోపమే లేనిచో ఈతని యాటకు సామాన్య రెదిరి యాడ జాలదు. కమలాకరుడు వేయు బంతులకు ఉగ్గప్పచెట్టియే తగురీతి బదులు ప్రకటించెను. నిన్నటి సాయంత్రము కమలాకరు డనుపమాన ము గు పటిమను జూపెట్టెను. కమలాకరుని సర్వగుబంతులందును, వలసనాపమున ఆడెడి ఆటయందును మంచిలావణ్యముగలదు.

ప్రతిబంధిని గొప్పకత్తితో చేయి చితుకబాదుమం డును. మొదటిపెట్టులో జయమందుట కొకింత కష్టముగ దో చినను రెండవపెట్టునందు ప్రత్యర్థిని కులభముగ జయించెను.

ఫలితములు

- విశ్వనాథను కృష్ణమూర్తి నోడించెను. 2-6; 8-8
- రాజగోపాలన్ పార్థసారథి నోడించెను. 6-1; 8-8;
- 6-4.
- ప్రసాదరావు, గణపతి నోడించెను. 6-1; 6-4.
- విశ్వనాథను, రాజగోపాలను నోడించెను. 6-1; 7-5;
- కమలాకరరావు ఉగ్గప్ప చెట్టి నోడించెను. 9-7; 6-8
- బాలయ్య వెల్పుగారలు సుబ్బయ్య మరియొకని నోడిం పి. 6-1; 9-7.

బెజవాడ టెన్నిసు పందెములు

సింగిల్సు ఆఖరు పందెము

పైపందెములుగూర్చి ముగియనన్నవి గావున కొన్నివిష యములు దెలుపవలసియున్నది. మొదటినుండియు యీ పందె ములు సక్రమముగ జరుపబడలేదు. ప్రతిదినము 4-80౫. జరుగ వలసిన ఆటలు పోటీదారులు కేళకు రానందున ఏనాడు 6 గ లోపున ప్రారంభింపబడలేదు. ఆలస్యముగ ప్రారంభింపబడుటచే ఆట ముగియకమున్నే చీకటిపడి తరువాయి ఆటవేరొకనాడు జరుపవలసి వచ్చెను. ఈ తరువాయి ఆట పూర్తి జేయుటలో కమిటీవారి యిష్టప్రకారము ఒకనాడు మరల ప్రారంభమునం దియు ఆడించెడివారు. ఒకప్పుడు మిగిలియున్న భాగము మాత్ర ము జరిగెడిది. ఈ విషయమున ఒక నిర్ణయము లేకుండెను.

కమిటీవారు గడియారకొకరిని నిర్ణయముల జేయుమం డిరి. డబుల్సు సెమిఫైనల్సు ఆఖరు పందెమునకు పూర్వముది నిర్ణీతదినమునకు పోటీదారులిరువురు రాజాలకుండినందున మొద లు ఓడిపోయినట్లు ప్రకటించి మరునాడు మరల ఆటకు కనజ్ఞ నిచ్చిరి. నారాయణమూర్తి గారితో సింగిల్సు పోటీ జేయవలసి యుండిన యాతడు యెవో కోర్టుపనిమీద రాజాలకుండి నని సందాయిషీ జెప్పమండగా ఓడిపోయినట్లు ప్రకటించిరి. ఆయన శుక్రవారమునాడు ఆడనియ్యకొనెను. వారికి డబుల్సులో అవ కాళము పోగొట్టి నను సింగిల్సు లో మాత్ర మవ కాళ మియ్యవలసి యుండెను. దీని వలన ప్రేక్షకులలో అటగాండ లో కొంత అసంతృప్తి జనించెను. కొందరి విషయమున కమి టీవారు అతి సభిమానముగ జూచి అనవసరముగా అవకాళము లిచ్చి పందెములను పదిహేను రోజులవరకు సాగించిరి. నిర్ణ యింపబడిన ఆటలు కొన్ని రోజులలో జరుపనేలేదు. మరికొన్ని రోజులలో తరువాయి యుండిన పందెములనే సాగించిరి. ఇంత గొప్ప పోటీ పందెములలో సరియగు నిర్ణయములు సక్ర మప్రవర్తనము లేకుండుటచేతను అనవసరముగా యెక్కువ రోజులు ముగించుటచేతను ప్రేక్షకులకు చాల యిబ్బంది కలిగె ను. ఇక ముందైన యేర్పాటులు సరిగ జరుగునని నమ్ముచు న్నాడురు.

శుక్రవారమునాడు వర్షముగ నుంటచే మిక్కిడు డబుల్సు ఆఖరు పందెము జరుగలేదు. మంగళవారము జరుగు సోమవార మునాడు పురుషుల డబుల్సు ఆఖరు పందెము నిర్ణయించిరి.

శనివారమునాడు పురుషుల సింగిల్సు ఆఖరు పందెము నారాయణమూర్తి సుబ్బయ్యగార్లకు జరిగెను. నాలుగు పెట్టు ఆట జరిగిన పిదప నారాయణమూర్తిగారు సుబ్బయ్యగారి నో డించిరి. నారాయణమూర్తిగారు మొదటిరెండు ఆటలు గెల్చిరి. సుబ్బయ్యగారికంటె గెల్చినపిదప మూర్తిగారు వరుసగ 4 ఆటలు గెల్చి పెట్టుగెల్చిరి. రెండవపెట్టులో సుబ్బయ్యగారు మొదటికన్న బాగుగనే ఆడిరి. కాని 9-ఆటలూడినపిమ్మట మూర్తిగారే గెల్చిరి. టెన్నిసులో సహజముగ జరుగు విచిత్రముగ మార్పు తటస్థించి సుబ్బయ్యగారు మూడవపెట్టును గెల్చుకొనిరి. నారాయణమూ ర్తిగారు 4 ఆటలనుమాత్రమే సాధించిరి.

2-1 పెట్టులలో ప్రారంభించి ప్రఖ్యాతిఅటగాడగు మూర్తిగారు నాలుగవపెట్టులో మొదటిఆటనుగెల్చిరి. కాని ప్రత్యర్థియొకసారి కష్టపడి రెండవఆటను గెల్చిరి.

అంతట నారాయణమూర్తిగారు మిగిలిన 6 ఆటలను ను నాయాసముగ గ్రహించిరి. ఆటముగి సెను.

ఫలితములు:—నారాయణమూర్తిగారు సుబ్బయ్యగారి నోడించిరి. 6-1; 8-8; 4-8; 6-1;

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

పరిశోధక సంఘము

నిజాము రాష్ట్రము

ఈసంవత్సర మిసంఘపత్రికను నిజాములోని మహా బూబునగరము జిల్లాలో కానవములు, ప్రాచీన గ్రంథములు సంపాదించుటకు వేసవిసెలవులలో మేము వెడలనున్నారము. వి.యే. విద్యార్థులు మాకు సహకారముచేయ నామోదించిరి. మహాబూబునగరము పూర్వము విద్యావీణము. దీని పూర్వనామము పాలమూరు. గద్వాల వనపర్తి ఆత్మకూరు జిల్లాప్రాలు లోనగు సంస్థానము లీ మండలమున సంబంధించినవి. కాకాచమవారు ప్రగడరాజు వారు లోనగు సుప్రసిద్ధులు లీ ప్రాంతమునఁ గలరు. ప్రాచీన గ్రంథములు కొన్ని గృహములలో బండ్లతరబడిగ నున్నటుల వినుచున్నారము. ఆలంపూరు సుప్ర సిద్ధత్రైత్రము. ఇచటను, మామిళ్లపల్లి, వడ్లమాని, బూదపూరు లో నగు చోటుల విలువగల కానవములు గలవు. ఈమండలమున సమగ్రముగ పరిశోధనము ఇంతవఱకు జరుగలేదు. కావున ఆయాప్రాంతవాసులు ఫలపరిచయముగల బ్రతిభ ఆంధ్రులు మాయాద్యమును నెడ సానుభూతి జూపి తోడ్పడఁ బ్రార్థింతులు.

శ్రీశేషాద్రిరమణకవులు, నందిగామ.

దేవాంగ పత్రిక

హోంసు దేవాంగసంపాదకత్వము లగు పి. టి. కుమార్ సామివెట్టిగారిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—

దేవాంగ పత్రిక 1920 ఫిబ్రవరి 28న లేదీ సంచిక మామూలుగ జరుగునట్లు యీసంఘమువారి అనుజ్ఞపై వారు పరిశీలించి జూచినపిమ్మట ప్రకటింపబడలేదు. కావున ఆస రైతా కాలేదు. దానిపై సంఘమువారి బాధ్యత తొలగినది. అందుచే సగరుప్రతికను సంఘమువారి తీర్మానమునకు విరుద్ధ ముగ ప్రకటించిన సంపాదకుడు పొన్నేరి రామకృష్ణయ్యగారే సర్వమునకు బాధ్యులు.

గాంధీమహాత్ముని నీతిమంజరి

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి

నిడదవోలు 2671

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా సోనా చందా రు 2 లు మా (తమే. సాలునకు రమారమి 1200 పేజీలు. డెమ్మి 1/16 పైజా న 2 సెలల కొకలుక్కు ప్రయరించి తపాలాఖర్చులు మేమే భరిం చి పంపుదుము. ప్రజా సామ్యములో మత, సాంఘిక, రాజ కీయ, ఆర్థిక, నైతికభావప్రచారము పెంపొందించు నుద్దేశ్యము. ముదిగంటి జగన్న శాస్త్రి వి. ఎ.

శనివారపు సుబ్బారావు

సంపాదకులు.

అచరక భస్మము

శ్రీ ముక్త్యాలరాజావారి సంస్థానమున సక్రమముగా 800 పుటములు వేయబడినది. దయచిటిన అనే బహు మూత్ర వ్యాధిని బోగొట్టిఅందుండు తీవ్రపదార్థమును మాయముచేయును. వేడిని, దగ్గును, తుయను బోగొట్టి కఫమును తగ్గించును. అనుపానవి శేషములచే నన్ని వ్యాధులను గుదుర్చును. సమస్తప్రత్యాభ్రకమున కంటె హెచ్చుగుణమిచ్చును. ఉపయోగించు విధము మందులో పంపబడును.

2126 వెల రులం 1 కి రు 5-0-0 లు. 2

మేనేజరు, ఆర్థర సాయనశాల,

ముక్త్యాల. (కృష్ణాజిల్లా)

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ - పార్త్ సి లి మి టె డ్

19 హారిన్ రోడ్, మాంటు రోడ్, మద్రాస్

భిషగ్గత్తు డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. యం గారిచే స్థాపింపబడినది.

కాస్తాక్రమగా తయారుచేయబడు నమ్మకదైన మందులు దొరకకష్టము.

“సిద్ధ మ క ర ధ్వ జ”

ఈ టానికు, ఇంద్రియ పలుత్వము, మేహవ్యాధులు, మెదడు దుర్బలత్వము రొమ్మునొప్పలు మున్నగువాటికి ఆమోఘమైన గుణము నిచ్చును. సీసా 1 కి రూ. 5-0-0 కావలసినవారికి క్యాటలూరు ఉచితముగా పంపబడును. ఏజంట్లు కావలెను. వి. కృష్ణస్వామి బి. ఏ. మేనేజరు.

మైసూరు పాశ్చాత్య వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిములలో ఒకటియగు వడ్డాధ

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

5. మ. శేకననారాయణముల్లు జా. బరకారనవాఘర్ P. O. (డ్రుగ్. డిస్ట్రిక్టు, సి. పి. పిరు వ్రాసి నది మీ కస్తూరిమాత్రలు, అన్ని జ్వరములహా దగ్గులకు, నిశ్చ క్షిని, దివ్యవృక్షముగావున్నది. గావున ఇంకను 6 సీసాలను పంప కోరినాను.

6. మ. వి. కె. సుబ్రహ్మణ్యశర్మ, ఎస్టేట్ ఆఫీసు కడవూరు, తిరుచినాపల్లి పిరు వ్రాసినది. ఇతర ఔషధములవలన గుణముకాని అనేకకోగములు తమరి లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలవలన గుణమైయుండుట వలన మరియు 12 సీసాలను పంప కోరుతున్నాను.

7. మ. ఎ.కె. ఎ.కె. సోమ ఎస్. ఎ. ఇ. ఎ. సి. ఎ.ఎ. అత్తుగల్ అస్సాం 8-8-24 లేదిన వ్రాసి నది:-తమరి కస్తూరిమాత్రలకు వుపయోగించి చూచినదానిలో పత్రికలలో ప్రకటించియుండు పేరకు అన్నిగు ణములు గిరిగియుండుటవలన ఇంకను 12 సీసాలను యిప్పించ కోరుతున్నాను. 801

8. మ. అయోధ్యప్రసాద్ డిపారి పోలీస్ సబ్ ఇన్స్పెక్టర్. మురవార జబ్బిత పూరునుండి వ్రాసినది:-వెనుకటివత్సరము నందు తమరుబంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాలా మేలుచేసినవి. ఇప్పుడు మరల 25 సీసాలను పంపుము.

250 నుండి 800 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర రు 0=4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు. పోస్టుఖర్చుతో 6 సీసాలకు రు 1-8-0. 12 సీసాలకు రు 2-18-0. 25 సీసాలకు రు 5-8-0 సీసా 1 కి 4 అకాలనొప్పన అన్నిగుకాణములందు దొరకును.

(2)

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

బెంగాలు శాసనసభ

స్వరాజ్యవాదుల నిర్ణయము

సేక్ గుప్తాగారి స్టేటుమెంటు

భావికార్యక్రమము సంగ్రహముగ చెప్పుట

(ప్రీ-ప్రెస్ తంతి)

కలకత్తా, మార్చి 18:—బెంగాలు శాసన సభయందు ప్రభుత్వ తరముల నిచ్చిన బిల్లను గ్రాంటులకొరకు డిమాండులు ప్రభుత్వము గౌరవ పూర్వము సోమవారము వాడు స్వరాజ్యవాదులు శాసనసభయందుండి వెడలిపోయెదరని ప్రీ-ప్రెస్ విలేజింగ్తో స్వరాజ్యపక్ష నాయకులగు సేక్ గుప్తాగారు వచించిరి. వారీదర్శి ఢిల్లీ, కాన్పూరు తీర్మానముల ప్రకారము జరపెదరనియు, బెంగాలు శాసనసభ రద్దుచేయుటకు పూర్వము బెంగాలు టెనంట్ సవరణచట్టము శాసనసభయందు ప్రజేత బెట్టి నచో స్వరాజ్య వాదులు సభయందు హాజరుగలకు బెంగాలు స్వరాజ్యపక్షమునకు అవకాశ మొసంగ బడెననియు సేక్ గుప్తాగారు బల్గిరి.

ప్రతిస్థానముకొరకు మేము పోటీచేసెదము. (బెంగాలు శాసనసభ స్థానములు, సభ్యుల పేర్లు, అసంబంధియందు బెంగాలునకు గల స్థానములు, సభ్యుల పేర్లు గలచెందుపట్టిలను సేక్ గుప్తాగారు విలేజింగ్ జూరిరి) బెంగాలు శాసన సభాస్థానములకును, అసంబంధి బెంగాలు నందుగల స్థానములకును స్వరాజ్యవాదులు పోటీ చేసెదరు. హిందువులు మహమ్మదీయులు పోటీచేయుటకు అవకాశము గల జనరలు స్థానములకును ప్రత్యేక స్థానములకును స్వరాజ్యవాదులు నిలచెదరు. ఏప్రియలు మాసమువఱకు అసెంబ్లీ కిని, శాసనసభకును పోటీచేయు స్వరాజ్యవాదుల పేర్లు ప్రకటింపబడును. ప్రతిరానా, సబుకవిశిను లందును, ప్రతిజిల్లా యందును కాంగ్రెసు కమిటీల స్థాపించి హిందూ మహమ్మదీయ నాయకులు ప్రచారము సత్పెదరు

మహమ్మదీయ స్థానములందుగూడ మాకు జయము కలుగునని మేము తలంపుచున్నాము. హిందువుల కంటే మహమ్మదీయ కాంగ్రెసు సభ్యులే కాంగ్రెసు నందు దాని కార్యక్రమముందు మిక్కిలి ఆధికముగ విశ్వాసము గలవారు. దేశబంధు నిర్యాణానంతరమున జరిగిన ప్రతిజ్ఞ ఎన్నిక చేసెననిది సువ్యక్తము చేయుచున్నది. గవర్నరు మెంటు పార్టీ ఆధీనమందున్న స్థానమిట్టి నల వల బూబల్ హక్కుగారు స్వాధీనము చేసికొనిరి. ప్రకృతిమందు కార్యనిర్వాహక వర్గ సభ్యుడుగ నున్న నవాబు నవాబాద్ షాధారిగారు ఖాళీచేసిన స్థానమందు వకులవి అబ్దుల్ లాటిఫ్ విస్వాసిగారు ఎన్నుకొనబడిరి. చిట్టగాంగు డి వి జను నందు పోటీలేకుండ అసంబంధిసభ్యుడుగ హావి ఆమెడ్ అలీగారు మొన్న ఎన్నుకొనబడిరి. ప్రెస్ బెర్సాన బడిన వారు ముగ్గురును స్వరాజ్యవాదులే. ఈఅంతముల నలన సత్యము వ్యక్తమగుచున్నది. ఇప్పుడు సుమారు 18 మహమ్మదీయ స్వరాజ్య పక్ష సభ్యులు శాసనసభయందున్నారు. మేము శాసనసభలో ప్రవేశించిరప్పుడు మరిఅయిదుగు రదనముగ గలరు. వారు మాపక్షమును విడిచి ప్రతిపక్షులలో చేరిరి" అని సేక్ గుప్తాగారు భావి ఎన్నిక ప్రయత్నవిజయ సూచకముల చెప్పెను.

స్వరాజ్యపక్ష నిర్ణయము

సేక్ గుప్తాగారి స్టేటుమెంటు

కలకత్తా, మార్చి 18:—స్వరాజ్యపక్షము తరపున నాయకులగు సేక్ గుప్తాగారు నిర్ణయమునకు గారాముల సృష్టికరించి, సభనుండి వెడలిపోవునప్పుడు శాసనసభయందు, గ్యాలరీలను కిటకిట లాడుచుండిన నిశ్శబ్దముగ నుండెను. స్వకీర్తవత్తు సభ్యులలో తొమ్మిండుగురు శాసనసభకు హాజరు కాలేదు. బి. చక్రవర్తిగారు కాలేదు. స్వరాజ్యవాదులు ఖాళీచేసిన వట్టిబెంచీలను రేండ్రూథరాయి యొక సభ్యుడు ఆలంకరించిరి. శాసనసభకు వెలుపల వహాసమూహము స్వరాజ్యవాదులకు జైత్రధ్వనుల సీయుటకు వేచియుండెను.

స్టేటుమెంటు

"ప్రజల యిష్టానుసారముగ పరిపాలన గావింపబడుచున్నదను నటనను అంతమొందించుటకుగాని లేక కాంగ్రెసు నందు ప్రజలు వ్యక్తముచేసిన రీతిని పరిపాలన జరుపుటకు రాజకీయ విధానమును సంస్కరించుటకుగాని చెందు సంవత్సరముల క్రితము స్వరాజ్యవాదులు శాసనసభయందు ప్రవేశించిరి. మారడెన ఆశయమును మేము నెరవేర్చ బాలకపోయినను, డయాగ్ని లేక ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును మేము నిశ్చయముగ వాటిమొందించుచు. పాలితుల అనుమతి యంతమాత్రము లేకుండ నేడు ప్ర

భుత్వము బి. సి. ఎస్. ఉద్యోగుల యేజెంట్లచే, నడవబడుచున్నదని ఎల్లరికీ స్పష్టమయ్యెను. మేమువలంబించిన చర్య మంచిది గాదని తుణమాత్రమైన నెవ్వరును సందేహింపవలదు. ప్రకృతముందు యాదేశీయులు ఉంచబడిన కృత్రిమ పరిస్థితులందు మేము లంబించుచున్న చర్య సమర్థనీయమైనదని మేము సంతసింపుచున్నాము. మరపించుటకు దుష్టవేషము లవలంబించిన నిరంకుశత్వము కంటే, యధార్థమగు నిరంకుశత్వము హితము గావించుట కునాయాశముని మానవ్యము. బురాక్రసీ వేసిన మాయవేషమును నటనను భగ్నముచేసి, వారి పరిపాలనందు జాగ్రహమున్న దుర్మయముల స్పష్టముచేయుటయెగాక, ప్రజల న్యాయాశయములను, నెరవేరిన రాజకీయహక్కులను శాసనసభయందు ప్రకటించితిమి. ప్రజాప్రతినిధుల డిమాండులకు దొరతన మేమి సమాధానమిచ్చెను? కఠినశాసనముల రద్దు చేయవలసినదని మేము కోరితిమి. అందులకు సమాధానముగ బెంగాలు ఆర్డినెన్సు ప్రభుత్వము గావించెను. రాజకీయ నిర్బంధుల విడుదలచేయవలసినదని మేము గోరితిమి. దానికి ప్రత్యుత్తరముగ యీశాసనసభాసభ్యుల నిర్ణయ ఆరెమ్మచేసి, చార్జి లేక నేరారోపణముగాని, విచారణగాని, చేయకుండు కుమారు వందనుండి బెంగాలు యువకుల దొరతనము నిర్బంధించెను. రిజర్వుడు కాఖనుండి ప్రజామిత్ర రాఖలోనికి మరికొన్ని విషయములను చేప్పవలసినదని స్వతంత్ర సభ్యునిచే ప్రతిపాదించబడిన తీర్మాన మధికసంఖ్యాకులచే అంగీకృతమైనను ప్రభుత్వపార్టీయందును బుట్టదాఖలు చేసెను. దేశబంధు కాంతవచనములు వినిపించలేదు. న్యాయమును మాకోర్కెల ప్రభుత్వము నెరవేర్చకుండుట బాగుగనే యున్నది. భారతదేశ బానిసత్వ విమోచనకొరకు ప్రభుత్వము ప్రజల బంధిఖానాలందు విచారణ సలకకుండ నుంచి, ప్రజలకుత్తుకల దిగించి నిర్ణయతో పరిపాలన గావించినగాని ప్రజలు మేల్కొంచి అట్టి పరిపాలన నంతమొందించుట కిటుల ప్రజాప్రతినిధుల హితబోధచెవికి సోకకుండుట బహుశః అవసర మేమో యని తోచుచున్నది.

భావికార్యక్రమము

ఈశాసనసభయందు దింతవరకు మేమువలంబించిన విధానము సరిగనున్నది లేనిదియు ప్రజల అభిప్రాయమును బడయుటకు మేము శాసనసభనుండి బైటికి వెడలుచున్నాము. భావియందు మేమువలంబించునట్లు కార్యక్రమముయొడ దేశీయుల ఆమోదనమును మాండేమును పొందనున్నాము. ఇంతవరకు అవలంబించిన విధానము మాదేశీయుల లంగీకరించెదరను విశ్వాసముతోనే గాక, శాసనసభయందు తక్కువ సంఖ్యాకులగు నుండుటచేగల యిబ్బందులను దొలగించుటకును మాపార్టీని బలీష్ఠవంతముగ చేసికొనుటకు మేము ప్రజల ప్రబోధింపనున్నాము. భావియందు జరగనున్న విషయములను గాని లేక ముందు సంభవింపనున్న కార్యక్రమమును గాని నేను యిప్పుడు వచింపజాలను. ఆధికసంఖ్యాకులతో 1927 సంవత్సరములో మేము శాసనసభ ప్రవేశించినను బురాక్రసీ అవ్వటికిని జాతీయశక్తి నెరవేర్చక మార్గ పట్టు పట్టి కొండదిగనియెడల, నిరాయుధులును, పతితులును, పీడింపబడు ప్రజలు తుదయందు అవలంబించ న్యాయమనిధానమును జాతి తప్పక అవలంబించునని నా నిశ్చయ సమ్యక్ము. అనిసేక్ గుప్తాగారు బల్గిరి.

నాయకుని వెంబడి స్వరాజ్యవాదు లందరువెడలిరి. వారిని పరిహసించుటకు నెమ్మదిగ చప్పట్లు చేయబడెను మక్కమొరగిన జంకమువరవలె బోలేడగదాయని తెల్పుటకోయనస్వరాజ్య వాదులు వెడలిపోయిరి.

నిర్ణమానంతరము

స్వరాజ్యవాదులు శాసన సభయందుండి వెడలిపోయిన పిదప పల్కగనున్న శాసన సభయందు గ్రాంటులపై వోటులు చేయబడెను. రూ 2877000 లు ఎక్సైజునకు గావలయునని నవాబు నకాబాలి చౌదరిగారు డిమాండు చేసిరి. రూ-196000 లు తగ్గించ వలయునను తీర్మాన మొడిపాయెను. ఒక రూపాయ తగ్గించవలయునని విలిమర్సు వ్రాతిపొడించెను. అందుపైయులు చేరిన గర్జనయందు జేమ్సు అను సభ్యుడు ప్రభుత్వము ఎక్సైజు కాఖయందవలంబించుచున్న విధానము గురించి తీవ్రముగ ఖండించెను. ప్రజలు సంపూర్ణ నిషేధము గావలయునని స్పష్టముగ సువ్యక్తము చేసినగాని సంపూర్ణ నిషేధము గవర్నమెంటునకు ప్రభుత్వ మువలంబించ జాలదని జి. ఎస్ దత్తుగారు దొరతనము తరపున ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను డివిజను లేకుండ ప్రభుత్వము ప్రతిపక్షింపుచుండిన సభ్యులు నిరసన తీర్మానమును గావించిరి. స్టాంపులకును అడవులకును డిమాండులు ఆమోదించిన బిల్ల లేవదీవరకును సభ నిలిపివేయబడెను.

స్వరాజ్యవాదులు శాసనసభనుండి వెడలిపోయిన పిదప బి. చక్రవర్తిగారు మెల్లగ శాసనసభలోదూరిరి. తనమామూలు స్థానము వాయన ఆలంకరించెను. అయినప్పటికిని ఆయనయు మరియిద్దరు స్వరాజ్యేతరసభ్యులును శాసనసభ నాలుగు గంటలకు పది నిమిషములు నిల్చివేయనే సభనుండి వెడలిపోయిరి.

మరికొన్ని వివరములు

(అసోసియేటెడుతంతి)

కలకత్తా, మార్చి 18:—ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వము సమాధానమిచ్చిన పిదప, జె. ఎమ్. గుప్తాగారు స్టేటుమెంటునిచ్చినతర్వాత నేటి మధ్యాహ్నము స్వరాజ్యవాదులు శాసనసభనుండి నిష్క్రమించిరి.

తనఅభిప్రాయమును ప్రకటించుటకు అనుజ్ఞయాయ వలసినదని జె. ఎమ్ గుప్తాగారు అభ్యర్థించి గోరిరి.

అభ్యర్థుడు:—ఏనిబంధనల ప్రకారముగ లేక యేష్టాం డింగు ఆర్డరు క్రింద మిరుస్టేటు మెంటు చేయవలసివారో చెప్పెదరా?

సేక్ గుప్తాగారు:—ఈశాసనసభ విగతా జీవితకాల మందు మాత్ర మవలంబింప నున్నచర్యను బట్టిమీరు ప్రత్యేక సోకర్యముల నిచ్చినేను స్టేటుమెంటు నిచ్చుట కవకాశ మిచ్చెదరని నేను దలంచితిని.

అభ్యర్థుడు:—మీపక్షము తరపున మీదుమాట్లాడ దలచితిరిని నేనుదలంచుచున్నాను. సేక్ గుప్తాగారు సంగ్రహముగ స్టేటుమెంటు నిచ్చుటకు సభాంగీకరించునని నేనువిశ్వసించుచున్నాను. కానివివాదాంశములను సేక్ గుప్తాగారు స్టేటుమెంటు నందు జేర్చరని నేనునమ్ముచున్నాను.

సేక్ గుప్తాగారి స్టేటుమెంటు

అభ్యర్థు డెన్జు జనంగ దిగువ ప్రకటించిన స్టేటుమెంటు సేక్ గుప్తాగారు గావించిరి.

బెంగాలు శాసన సభయందు స్వరాజ్య పక్ష నాయకత్వము ఐహింమగౌరవము నొందిన నాకు స్వరాజ్యపక్షముతరపున స్టేటుమెంటు నొసంగుట కనజ్ఞయిచ్చెదరా? ఖానుపురమందు నిశ్చయింపబడి ఢిల్లీయందు దఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘముచే పునః సృష్టికరింప బడిన రీతిని స్వరాజ్యపక్ష సభ్యు లెల్ల నేడు శాసనసభ నుండి వెడలిపోయెదరని మీకు బహుశః తెలిసి యుండును. ప్రజల అనుమతి ప్రకారముగ పరిపాలన ప్రభుత్వము గావించుచున్న దనునటను అంతమొందించుటకు గాని లేక కాంగ్రెసునందు ప్రజలు ప్రకటించిన రీతిని ప్రభుత్వము నడపుటకు విధానమును సంస్కరించుటకుగాని సమకట్టి చెందునంత తీవ్రముల క్రితము మేము శాసనసభ ప్రవేశించితిమి. మాఆశయములను సంపూర్ణముగ నెరవేర్చ లేక పోయినను, ద్వంద్వప్రభుత్వము హితమార్పుటయందు మేము విజయ మొందితిమి. పాలితుల అభిప్రాయము నెంతమాత్రమును గౌరవించకుండ యిండియను సివిలసర్వీసు ఉద్యోగుల యేజెంట్లచే పరిపాలన కొనసాగింపబడుచున్నదని నేడు మేము స్పష్టము చేసితిమి.

విధానము సమరసియ మైనది

మేమువలంబింప నున్నచర్య సమంజసమైనది గాదని ఎవ్వరును తుణమాత్రమైన దలంపవలదు. ప్రకృతమును భారతీయుల పరిస్థితులందు మేము అవలంబించిన మార్గమే లాభకరమైనదని మేము సంతసింపుచున్నాము. కపటవేషము ధరించి నిరంకుశత్వములేదని దోషించు నిరంకుశత్వము నాశనముచేయుటకంటే స్పష్టముగనున్నట్టియు శక్తపటవేషధారణ లేనట్టి నిరంకుశత్వమును కుశువుగా వశంప చేయవచ్చునని మాఅభిప్రాయము. నిజస్వభావమును గుర్తించుకొన వేషధారణము చేసికొనిన బురాక్రసీస్వభావమును మేము ప్రత్యేకముగ స్పష్టముచేయుటయెగాక, ప్రజల ఆశయముహక్కులను శాసనయందు ప్రాముఖ్యముగ స్పష్టము చేసితిమి.

ప్రభుత్వవైఖరి

ప్రజలకోర్కెల యెడ ప్రభుత్వవైఖరి యెటులనున్నది? కఠిన నిర్బంధపట్టులు రద్దు చేయవలెనని మేముగోరితిమి అందులకు బెంగాలు ఆర్డినెన్సు ప్రభుత్వము గావించెను. రాజకీయ నిర్బంధుల విడుదలచేయగోరితిమి. ఈసభాసభ్యుల నిర్దేశితఆరెమ్మచేసి సుమారునూరు బెంగాలు యువకులను ప్రభుత్వమునిర్బంధించెను. ఈశాసనసభయందలి స్వతంత్రసభ్యుడు చెప్పిన మితమైన తీర్మానము అధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడినను ప్రభుత్వము దానిని బట్టదాఖలు చేసెను.

దేశబంధువుయొక్క పిలుపు

అఖిలభారత దేశమందును దేశబంధు చిత్రంజనదాసు వంటివీరుడు జనంచలేడు. అట్టియోధుడు నిర్యాణింపుటకుచెందు

మానములపూర్వముగావించిన శాంతి వచనములు నిరాకరింప బడెను. మాడిహండులను నిరాకరింపట 'దేశమునకు లాభకర మేమో యెవరెందురు. శ్రీరాజోపనిషత్ విచారణగావించ ప్రచారకులను దేశభక్తులనుదిది నిర్బంధించి నిర్ణయతోను, కూర ముగను దేశీయుల కుత్తుకల్ల బిగించినగాని దేశీయులు నిస్సహాయ తనను ర్థించి యీ విదేశ పరిపాలనను దొరికించుటకు ప్రయత్నించి సత్వర స్వాతంత్ర్యము స్థాపించుటకొరకు ప్రభుత్వము యొక్క గుహ్యములను లవసరమేమో.

దేశమందు ప్రచారము నల్పదరు

ఇంతవరకు మేము శాసనసభయందు అవలంబించిన విధానము ప్రజల ఆమోదము నొందినదియు లేనిదియు తెలిసి కొన మేము ప్రచారము నల్పదము. భావియందు మేమునుకరింపవలసి యున్న విధానమును గురించి ప్రజల మాండేటు దీసికొనెదము. ప్రజలనుండి నూతన బలమును ఉత్తేజమునుబడయుటకు మేము దేశమందు ప్రచారము చేసెదము. మా విధానమును తప్పక మా దేశీయు లామోదించి మా పక్షమునే బలపరచి మమ్ములనే అధిక సంఖ్యాకులుగా శాసనసభకు ప్రజారంపెద రను దృఢ విశ్వాసముతో మేము వెడలిపోవుమున్నాము అప్పుడుకొన్ని సంఖ్యాకులు గనండి మేము పడిన చిక్కులకంటెలీని వార్తయగును. సంఖ్య వింపనున్న వానిని గురించిగాని యిటుల విషయములు తలపింప నున్న వనిగాని నేను ముందుగ చెల్చును. 1927-వ సంవత్సరము లో అధిక సంఖ్య గలవారమై శాసనసభయందు ప్రవేశించినను బుర్రాకసి మూర్ఖత్వము యను బట్టిన కుండేటికి మూడేకొమ్మిలనియు దన పంతమే నెగ్గవలయుననియు దలంచి ప్రజా ప్రతినిధుల ఆశయముల గౌరవించ నిర్మొడవ్యాయ మగునట్టియు స ప్త తి కృత మగు నితర మార్గముల ను నిరాయుధులు, పతితులు, విదేశ పరిపాలనచే, వేధింపబడు భారతీయులు అవలంబింప వెరవరని నేను నిశ్చయముగ చెల్చుచున్నాను.

నాతరపున పక్షసభ్యులతరపునను సభనుండి వెడలిపోవుట కనజ్ఞ నీయవలసినదని నేనుగోరుచున్నాను.

వీరపండుగయందు శాసనసభ సమావేశమగు

గంటలు

వీరపండుగ జూతుకు సభ్యుల కవకాశము నిచ్చుట కొరకు ప్రతిదినమును మధ్యాహ్నము 2 1/2 గంటలు మొదలు రేపి గంటలవరకును తెక్కిన భూవేళదినములందు శాసనసభ గూడుటకు గవర్నరు నియమించెను.

శ్రీమాన్

యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

స్వరాజ్యపక్ష ప్రచారము

బొంబాయి నభలో నుపన్యసించుట

(శ్రీశ్రీ)

ధర్మి, మార్చి 18:— శ్రీమాన్ యస్, శ్రీనివాసయ్యంగారు యింటికి ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభకు వచ్చి నేడు రాత్రి బొంబాయికి బయలుదేరి వెడలిరి. మద్రాసుకు బోవు లోపల బొంబాయిలో అయ్యంగారు కొంత ప్రచారమును చేసెదరని తెలియుచున్నది.

బొంబాయి బహిరంగసభ

బొంబాయి, 16:— మద్రాసు స్వరాజ్యపక్ష నాయకులగు యస్, శ్రీనివాసయ్యంగారు బొంబాయిపొరుల సభయందు నిన్న సాయంత్ర ముపన్యసించిరి. కే, యస్, నారిమ నగర రద్దీకు వహించిరి.

శాసనసభా నిర్ణయనూర్థము ఆయన యిటుల

చెప్పెను:—

స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు శాసనసభల నుండి వెడలిపోవుటను గురించి విమర్శ జేయువారు వచ్చే యెన్నికలలో విజయముగాంచుటకు యిదియొక యెత్తు యెత్తిననుట న్యాయముకాదు. దీనియొక్క నిజమైనయర్థము శాసనసభలందు పెద్దపక్షము అనగా శాసనసభచే భారతదేశీయ మహాసభ అధికారము క్రింద జేరినవని యిందు మూలముగ మొదటిసారి వ్యక్తమైనది. గత వత్సరము వరకు స్వరాజ్యపక్షము శాసనసభలోనికి బోవుటకు పూర్తిగా లైసెన్సు ఉండెను. కాని కాన్పురు తీర్మానము శాసనసభలను భారతదేశీయమందును తైలును గూడ అల్లరి చెట్టులకు వానినీవట్టిరి, కేసి లేచి వచ్చిరి. సంస్కరణముల చట్టరచిబంధనలందు

అనునకు నమ్మకములేదు. చట్టరచిబంధన లెంకెక్కివ్వముగ నున్నను నియోజకాధికారములు యీచట్టము ప్రకార విాయబడినవి. విశాలముగ నుండి ప్రజాప్రతినిధుల పేర జరుగుచుండు నన్యాయములను జరుగకుండజేయుటకు పిలు గలరు.

హిందూమహమ్మదీయసమన్వయ

గత వత్సరము హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయ లిఖిత్వద్ధిగాంచెను. ఈ విషయము న అనవసరముగ భయము యొక్కవయ్యెను. జాతిమతవిధానము స్వార్థపరులయొక్కయు, పిరికివారలయొక్కయు మార్గమెయ్యెన్నది. స్వరాజ్యము సంపాదించుటకు పిలుగాదనియు, యిప్పుడు జేయవలసినది మరెయ్యక జాతిమతముకన్న యొక్కవ హక్కులను సంపాదించుటయనియు నమ్మక మేర్పడుటవలన ఆవిసితి యొక్కవై నది. రెండుజాతులలోను పూర్వాచార పరాయణులు నిజముగా తమ మతములందు నమ్మకముగలవారు గలరు. కాని వారు యేవోత్సరములకు ఆసత్వాదర్శముల బట్టుకొనియుందురు. నేను పూర్వాచారపరాయణుడగు హిందువునే. కాని హిందూస్వరాజ్యముని నేను భావమున నెప్పుడును దలంచియుండలేదు. దానికిని దేశమునెవ విధ్యక్త మునకును యెప్పుడును ముడిచెట్టలేదు.

స్వరాజ్యపక్ష మెట్టిది?

స్వరాజ్యపక్షము విభేదముల గల్గించునదను నూతన సత్వముగాదు. స్వరాజ్యపక్షమునకు రెస్పాన్సివు పక్షమునకును భేదము స్పష్టము. ఈ విషయమై మహారాష్ట్ర మిత్రులయొంతిగట్టిగనున్నను ఆంధ్రులు సరైక్యము మాత్రము సాన్వయముగాదు. ఆందుకని ఆపక్షము ఆపజయముగాంచినదికాదు. కాని మేజారిటీ నిర్ణయమునకు లొంగి పని జేయునెడల ప్రజా స్వత్వకారణముక భావముతో పని జేసినట్లుగును."

అంతట స్వరాజ్యపక్ష కార్యవిధానమునందు విశ్వాసము చెల్చుచు తీర్మానము గావించబడెను.

శ్రీనివాసయ్యంగారు స్వరాజ్యపక్ష ప్రచారమునకు గాను దేశమునందు సంచారము జేసెదర.

* * *

స్వరాజ్య రెస్పాన్సివుపక్షైక్యము:

బొంబాయి, మార్చి 18:—శ్రీనివాసయ్యంగారు రివటికి 16 వ లేదీ వచ్చినపుడు కొన్నిరోజులుండి రెస్పాన్సివు సమాకార పక్షమువారును, స్వరాజ్యపక్షమువారు యొకమై యెన్నికలకు ఒకటి పేరుతో నిలుచునటుల జేసెదరని తెలియుచున్నది. ఇందులకు ముందుగసభ జరుపుటకు ప్రయత్నములుగూడ జరుగుచున్నవి. రెండు పక్షములును ఈవిషయమై సమన్వయము గురుర్చుకొనట కిష్టపడుచున్నవి.

(ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్రదేశ

కళావంతుల సంస్కరణసభ (కృష్ణాజిల్లా) గుడివాడ

ఇదివరలో ప్రకటించిన ప్రకారము ఈసభ 1926 సం॥ ఏప్రియలు 2-కు లేదీలయందు (శనివారము—ఆదివారములలో) ఈవట్టులమందు జరుగును.

సంఘసేవారత్నరులును, కాకినాడయందలి క్రిపితాపురమహారాజా గారి కళాశాలలో ఉపాధ్యాయులును— నగు మ. రా. శ్రీ కాళి నూర్యప్రకాశం వి. ఏ. యల్. టి గారిని మహాసభకు అగ్రాసనాధిపతిగను, ఆంధ్రదేశమందు ప్రఖ్యాత పురుషులును, మృదంగవిద్యాంసులును నగు మ. రా. శ్రీ, ఆశ్వధాటి రామమూర్తి గారిని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనడమైనది. ఈమహానీయు లిరువురు తమసమ్మతుల నొసంగియుండుటచే సభాప్రయత్నములు చురుకుగ జరుగుచున్నవి.

ఆంధ్రదేశమందలి కళావంతుల స్త్రీపురుషులకల్ల ఆహ్వానము లందజేయవలయును గావున తమగ్రామమందలి కళావంతుల పేర్లను నాకు పంపుటకు ప్రార్థించు చున్నాను.

గుడినేవ సుబ్బయ్య.

గజ్జికితైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

గజ్జ, చీడ తేలిరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నకల్లలకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నది. ఈ తైలము నాలుగు పూలులు రాచిన గజ్జ, చీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పనిజేయును. వెలకన్న పొట్టుఖర్చు లధికముగను గాన ఇతరమందులతో కలిపి తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

ఇందూరుమహారాజు తుదిఘన కార్యము

"ప్రతాప"పత్రికపై విధించిన ఆంక్ష తొలగించుట

(శ్రీశ్రీ)

కాసుపూరు, మార్చి 16:—1921 జనవరినుండియు ఇందూరుసంస్థానములోనికి రానీయకుండ ఆంక్ష వేయబడిన ప్రతాప పత్రికపైగల ఆంక్షను యిందూరు వహారాజు తొలగించెను. ఇదియే పీఠ గావించిన తుదిఘనకార్యము. ప్రతాప పత్రికపై యిట్టిఆంక్షలు మరిచెడిగలవు. గ్వాలియరు జయపురం, తోధపురం, ఉదయపురం స్థానములు ప్రతాప పత్రికను ఆంక్షవేసిన సంస్థానములలో అగ్రస్థానమును విహించుచున్నవి.

శ్రీగూడూరి రామచంద్రరావు, శ్రీబులుసు

సాంబమూర్తి పంతులుగార్ల పర్యటనము

యేలూరు

ది 16-26 సం॥ లేదీని సా 5 గంటలకు శ్రీయోగి రామచంద్రరావుగారు శ్రీబులుసు సాంబమూర్తి పంతులుగారు యేలూరు వంగాయగూడెం వచ్చిరి. రామాలయము చూచిరి. అటు తరువాత మాలపల్లి అంతయు తిరిగి చూచిరి. పంచములబావిదగ్గరకు వెళ్లిరి. అచ్చట కంచమస్త్రీలు నీళ్లు తోడుచుండగ శ్రీ సాంబమూర్తిపంతులుగారు, ఈసుయ్యలో నీరు పంచముల కొక్కరికేనా, మాదిగవారుకూడా తోడెదరా అని పంచమస్త్రీని అడుగగా, మాదిగవారు మాలల సుయ్యలో నీరు తోడ కూడదనెను. శ్రీ సాంబమూర్తిగారు మాదిగవారు మీనూతిలో నీరు తోడే మాపంచములు మాదిగలను చావగొట్టెదరని ప్రత్యుత్తరము పంచమస్త్రీ చెప్పెను.

అచ్చటనుండి మాదిగపేటకు వెళ్లిరి. మాదిగలంతయు నిలుబడి శ్రీవార్లకు నమస్కరించి వారి సంగతులన్నియు చెప్పకొనిరి. శ్రీగూడూరి రామచంద్ర యోగీంద్రులవారు మాదిగలున్న కుటీరములలోదూరి యీ ఇంటిలో యెంతమంది యుండెదరని మాదిగలను అడుగగా, చతురం సుమారు 80 గజములకు కుటీరములలో 10 మంది ఉండెదమనిరి. ఆందుకు శ్రీవారు కొంచెము విచారగ్రహులైరి. అచ్చటనుండి పాకీవారిపేటకు వెళ్లిరి. పాకీవారి ప్రతి యిల్లును చూచిరి. వారి దైవధర్మి, దేవాలయములు, పాకీవారి పెద్దపెంతుట్టిల్లు వారి శాగరికత చూచి శ్రీవారలు ఆశ్చర్యపోయిరి. మీ పంచములలో కూడా ఇట్టివారు నాకు ఎచ్చట కనిపించలేదని శ్రీవారలు నుడిచిరి. వీరికి యే ఆదిమాంధ్రులుగాని యే ప్రచారకులు ఇంతవరకు పాకీవారికి యే వియు బోధించలేదనియు మాయంతట మేము కలపవర్తకములు తాటివానములు బల్లలు వర్తకము బల్ల పైకి తీస్తమని పాకీ నాయకులు చెప్పిరి. తరువాత మాదిగపేటకు వెళ్లి అచ్చట మాదిగలు అంతయు కలిసికొనిరి. మాదిగలకు శ్రీమాతే వారాయణ రావు జమిందారుగారు రూ 150-0-0 విరాళముతో కట్టించిన దేవాలయము చూచిరి. ఆందుకు సంలేపించిరి. మీదేవాలయము నకు రూ 6-0-0 ఖరీదుగల శ్రీరామపట్టాభిషేకమహోత్సవపటమును పంపెదమ. ప్రతిరోజున మీరు రామాలయమున భజన చేయువలయునని శ్రీరామచంద్ర యోగిగారు చెప్పిరి. అటులనే చేయుదుమని మాదిగలు నెలవిడిరి. అంతట శ్రీరామచంద్రరావుగారు శ్రీతల్లాప్రగడ పానకాలరావుగారి యింటికిని, శ్రీసాంబమూర్తిగారు శ్రీ అత్తకురీ గోవిందాచార్యులుగారి యింటికి వెడలిపోయిరి.

(అత్తైల మార్కనారాయణ)

హిందీ తెలుగు-

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట వీలయిన సులభశైలిని వ్రాయబడినది.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Items include చాలశిక్ష (0-6-0), మొదటి వాచకము (0-6-0), హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ (1-0-0).

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము మద్రాసు,

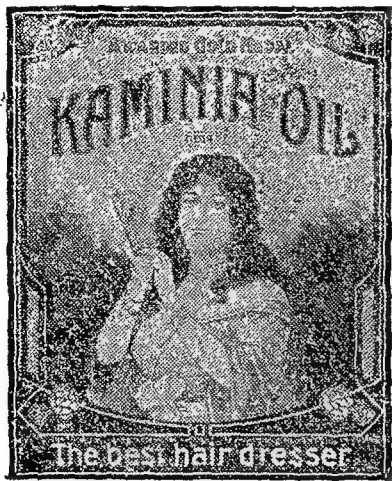
చదువుడు
జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన

యోచింపుడు

కొనుడు

కామినియానూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణప్రదేశముల కిది అమోఘమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోకుండ కాపాడుచు, వాటి యొక్క అభివృద్ధిని, సౌగంధము హెచ్చింపును. పుష్టయందు గలగుమంటను పారద్రోలును, బట్టలను మాన్పును, రంగుమారిన వెంట్రుకలను మామూలు రంగును గలిగించును.

దీనియందు మనోహరమైన నువాసగలదు. ఉపయోగించిన తగవంత మెదడుకు ఉత్సాహమును, చలనమును, మంచియొందిన ను గలిగించును. వేసకు వేలమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలగు అపారమైన అత్యుత్పత్తులను గుఱించి చాలగొప్పగా పొగడి యున్నారు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతపత్రము చదువుడు.

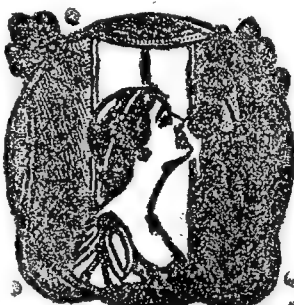
దివాక్ చందు భండారి, అమృతపర పంజాబునండి వ్రాసినది:—
“మీ కామినియానూనెను పరీక్షించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మూలముగా 4 బుడ్లను దయచేసిపంపుడు.

దీనిని ఉపయోగించుటకుమరువకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.

1 బుడ్లి ధర రూ 1-0-0 పోస్టుఖర్చు 0-8-0 ప్రత్యేకము
5 ” ” 2-10-0 ” 0-12-0 ”

హెచ్చరిక:—కామినియానూనె ప్రతి పట్టణమునందును, గ్రామమునందును యందు ప్రతి వాగరికగయందును దుకాణమునందు తప్పక దొరకును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తక గుఱుతుగల తక్కువరకము నిచ్చి “ఇది పర సము, శ్రేష్ఠమైనదని” చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్పలాభము గలదని తెలుసుకొనుడు. గాన అట్టిచల్లని వ్యాపార తంత్రములకుమీరు లోబడకూడదు. ఎప్పటికిని కామినియా నూనె తప్ప మరేదయిన వాడకూడదని, నిరపరమకొనుడు.

అత్తరులన్నిటికి రాజవంటిది ఓటో డిల్ బహారు
వాడబడిన వారందరిచే చాలగొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతిరు మాలయందు కొని చుక్కలను వేసిన కొద్దగా కోసిన పుష్పములవలె మీచుట్టు ప్రక్కలకు దానివాసన వ్యాపించును.
దీనిని ఒకసారి వాడుడు: తరువాత మీరెప్పుడును దీనినేవాడుదురు.
1 బుడ్లి బుడ్లి 1 కి ధర రూ 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు రూ 0-5-0 ప్రత్యేకము
1 ” ” 1-4-0 ” 0-5-0 ”
కాంపిట్ బుడ్లి 1 కి ధర రూ 0-2-0

పోల్ ఎబెంట్లు :- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
285, జమ్నానుగేరు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

128

డాక్టరు ఆసిబెనెంటు

భవిష్యత్కార్యనిర్ణయము
(1 ఫీ (పెన్))

కలకత్తా, మార్చి 16:—ఇప్పుడు కలకత్తాలో నాన్ని ఆ నీ బెనెంటుగారితో (ఫీ) పెన్ (పెన్) అమె యిప్పుడు వెంటనే చేయనున్న కార్యవిధానమునుగూర్చి ప్రశ్నింపగా నిటుల జెప్పెను:—ఇప్పుడు నేను వెంటనే జేయవలసిన పని బెనెంటు సక్రమ మనిషెస్తోను భారతదేశమునందు బలము సంపాదించుటయే యున్నది. దేశములో నన్ని పక్షములవారికి 109 మందికి ఆహ్వానముల బంపితిమి. అందు గావించబడిన నూతన లంగీకరించువారు ఏప్రిల్ 28, 29 తేదీలందు బొంబాయిలో జరుగనున్న సభకు వచ్చెదరు. అచట నందరను కామనవెల్లు బిల్లును వచ్చే యెన్నికల సందర్భమున బలపరచుటకు ప్రయత్నముల జేసెదరు. నా ప్రయత్నము భారతదేశము తన వ్యవహారములను తాను జూచుకొను నటుల పార్లమెంటునందు కామనవెల్లు బిల్లు నంగీకరింప జేయుటయే.”

రెస్పాన్సివు సహకార పక్షమునందు జేరుటవలన యెన్నిక చారులవద్దకు అదే కేరుతో పోయెదరా యని యడుగగా, బెనెంటు యిటుల జెప్పెను: “అయ్యది అభ్యర్థియొక్క రాజకీయ కార్యవిధానమునుబట్టి యుండును. రెస్పాన్సివు సహకారము రాజకీయకార్యవిధానము గాదు. అది ఒక పద్ధతి. నేను నలు హోంయాలకు స్వరాజ్యపక్ష అభ్యర్థికి పోటీగనండి ఉభయయును రెస్పాన్సివు సహకారపక్షమువారైనయెడల నేను హోంయాలకు వోటు జేసెదను.

ఉయ్యాలవాడ

మాయూర, శ్రీయుత గట్టుపల్లి వెంకట నరసయ్య గారు, తమగృహమున వివాహకాలమున, విఖ్యాత కళావధూనులును, గవిసింహులగుదాచితులు నగు బ్రహ్మశ్రీ, రాజశేఖర వెంకటేశ్వర కవులను రప్పించి కళావధానమును జేయించిరి. గొప్ప విద్యత్సభ సమావేశమయ్యెను. ప్రశ్నములన్నియు బ్రత్యేక శ్రద్ధతో నతిశయములుగ నేర్పఱుపఱచి యుండెను. కవిగిరి హు లసాధారణ ధారణాధోరణులతో నన్నింటి నెదుర్కొని సమంచితరస్థితి విధిమనఁ గవనముచెప్పిరి.

అవధానాంతమున నీకవి వతంసులకు వ్యర్థపతకములును విద్యవృద్ధులందు “అవధాని పంచానన” బిరుదమునొసంగి సత్కరించిరి. ఇట్టి విద్యత్సభలు దత్తమండలముల కలంకరించి యుండుట మాభాగ్యవి శేషము.

పాణ్యం లక్ష్మీనరసయ్య

కరిమేహమువలన ఆరచేతులలో నల్లమచ్చలకు క్రూరమయిన చర్మవ్యాధికి చికిత్స

అయ్యో, చాలాకాలమునుంచి నాచేహములోని రక్తము చెడి ఆరచేతులలో నల్లమచ్చలుపుట్టి చర్మము బిరునెక్కి పరిలి బాధపడుచు అనేక వైద్యులవల్ల పలువిధములయిన మందుల తినియు నిష్ఫల మనోరథుండనై తుదకు మద్రాసులో బ్రాడ్వే నెం 169 రున యుండు ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్, బ్రాడ్వే వైద్యశాలకు డాక్టరుగ వైద్యపతి కోటా జయరాము వాయుడుగారితో మోచించివారు నావ్యాధిని గుర్తించి యివ్వబడిన ఖర్చులకి సంబంధించిన కొన్ని మందులను యివ్వగా, వాటిని నేదించిన ఘనూరు 15 దినములకు నాకు అంతటి స్వల్ప కాలములో గుణము గలగునని తలపనికాలములోనే ఆశ్చర్యము గలుగునట్లు నాచేతిలోని మచ్చలు దూపుమనిపోయి క్రమేణ పూర్ణ ఆరోగ్యమును బొందినందుకు నాకు సమర్థ డాక్టరు వారియందుగల కృతజ్ఞతను యిందువలన వెల్లిడికేయుచున్నాను. ఇలాటి క్రూరచర్మవ్యాధిగలవా రెవ్వరేనియు యీడాక్టరుగారి చికిత్సతోనై వారిచ్చు ఔషధము నేదించిలేని వారున్న నావలెనే ఆరోగ్యభాగ్యము పనుభవించుటకు దృఢముగా నమ్ముచున్నాను.

క. ఎ. వ. పార్థసారథి మొదలియారు,
మద్రాసు } లింగసముద్రము జువారందార, స్విభాషి, మెనర్సు
18-3-26 } హోఫ్ ప్రొడ్యూసు అండు కంపెనీ, మద్రాసు

మంచిపనితరము! సకాలమునకు నగలు తయారుచేసి యిచ్చుట సరసమయిన మజూరి

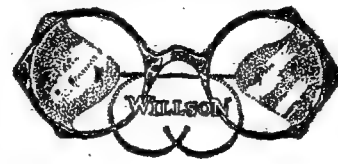
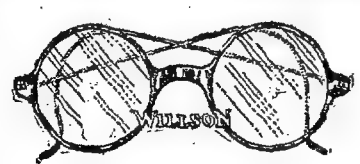

వారి స్వలాభముకొరకే ప్రతియొకరున్న దీనిని గమనింపవలయును అన్ని విధములయిన బంగారుసామానులు. గాజులు, గొలుసులు, కానుకపేర్లు, వడ్యాణములు, నాగవత్తులు, పుంగరములు వగైరా వగలున్న చెంబులు, లోటాలు, కప్పులు, వెండిసామానులు, కుంకుమధరిచే మొదలు నీళ్లుపోసుకొనే పెద్దఅండాలువరకు సకలవిధమైన సామానులు ప్రస్తుత నాగరికతనుబట్టి అందముగాను కుద్ధముగాను తయారుచేసి యివ్వబడును.

శ్రీలక్ష్మీ వర్మ

తండ్రిలాసం. } పొవయిటరు, మే. సత్యనారాయణచారి,
“సత్యవర్మ” } నెం. 2/19 కోపు వెంకటాచలయ్యరు వీధి, మద్రాసు.

జి. యె. శెట్టి. స్థాని ఏజంటు, 2/19, చైనాబజారు మద్రాసు.

విల్సన్ గాగుల్సు

సూర్యుని ఉష్ణమును ఆటంకపరచునట్టి

అసలు విల్సన్ గాగుల్సునే కొనుడు.

శ్రీమునందు విల్సన్ పేరుఉన్నదాయని గమనించి తీసిన, చౌకయైన అదేమాదిరి గాగుల్సును మోసపోయి కొనరు.

మల్లర్ మాక్స్ అండు కో., ఇన్స్.
ఇండియాకు ఏజెంట్లు, ప్రతినిధిగా నుండువారు.
మెనర్సు విల్సన్ అండు కో., పోస్టుబాక్సు నెం 2 మద్రాసు.

భారతీయ పౌరసత్వములు

వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము-స్వేచ్ఛాగమనము

రై. ఆ. వి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి

రెండవయువన్యాసము

“భారతీయబానిసలు అని చెప్పిన యెడల అంధకారముండును భారతీయ పౌరులు అనుపదమునకు అర్థములేదు” రై టు ఆనందలింగం వి. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు భారతీయ పౌరసత్వము అందర్నను హానింపదు, భారతీయ పౌరసత్వముల గురించి రెండవ యువన్యాసమును ప్రారంభించుచు, తాను కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయములందొసగిన యువన్యాసములను వివరించుచు, ఆచార్య పరీ ప్రభుల చంద్రచాయగారు ప్రార్థనముగ నుడిచి యుండిరిని తెలిపిరి. ఒకానొక భూగోళశాస్త్రజ్ఞుడు “మంచుగడ్డదీని”ని గురించి మాటలాడుచు మాడుమాటలలో నాదివంత ను వర్ణించెను. అచ్చట “సేమియు లేవు”. ఈపదములు భారతీయ పౌరసత్వములను క్షింతులకు సరిగ సరిపోవును (నవ్య) అని మరొకొందరు ప్రముఖులు నుడిపిరి. భారతీయ పౌరసత్వములగురించి యువన్యాసించుచు మిషనరీ చాల ములభవన మురికొందరు మిత్రు లెకసక్రమములాడిరి. ఇందు చాల సత్యము లేకపోలేదు. అయినను దీర్ఘముగ విచారించు నెడల అవర్ణనలందు చాల అతిశయోక్తి గలనని మనకు గనిపింపగలదు.

వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము

పౌరునికీ, అన్నిటికంటెను ప్రధానముగ హక్కు- వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము. ఏదేశమునం-చెన్ని విప్లవములు సంభవించినను, ఎన్ని సామ్రాజ్యములు జరిగినను ఈ హక్కుకొరకే ప్రస్తుతము మనదేశము ప్రజాసామ్యవ్యవస్థితియందున్న హక్కుగూడనిదియే. ఏస్వాతంత్ర్యము నైనను, కొంతపరిమితియందునునువిషయము నాకుచెలియును. అట్టిపరిమితి ప్రతిసాగరిక దేశమునందును నుండును. అదేవిధము మనదేశమునగూడ నుండవచ్చును. అట్టిపరిమితులు- సంక్షేమము కనగరము. మనదేశమున వ్యక్తిస్వాతంత్ర్య మింపుకంతయైన లేదని చెప్పునపుడు పరిమితిని గమనించియే నుడువుచున్నాను.

ఉద్యోగులు-నిరంకుశాధికారములు

దుర్వినియోగ మొనర్చుట

ఈదేశములో నధికారులకు గల నిరంకుశాధికారముల సంఖ్య చాలపెచ్చు. సంఖ్యపెచ్చుమాత్రమే గాదు. బాధ్యతను గుర్తించుకొనడ, ఆనిరంకుశాధికారముల దుర్వినియోగ మొనర్చుట గూడ చాలతరుచు. చాలసర్వవిషయములందుగూడ వీరినిరంకుశాధికారముల నుపయోగించుచుండుదురు. అందుచే మన వివిషయములగురించిమాటలాడునపుడు తీవ్రమనిరంకుశాధికారముల గురించి మాత్రమేగాక, నాని నతితీవ్రంగా తరుచు ఉపయోగించు దురలవాటుగూడ తీవ్రముగ ఖండింపకుండనుండజాలము. ఆయధికారములు, ఆంగ్లేయదేశపు శాసనములనుండి మనశాసనములలోనికి కాపీకేయబడినవిషయము నిజమే. అంతమాత్రమున, ఆంగ్లేయదేశమున ప్రజలనుభవించునంత స్వాతంత్ర్యమును మనమును అనుభవించుచుంటిమని యెందుట చాల సారథాటు. ఆంగ్లేయదేశమున, న్యాయస్థానములు, పౌరులహక్కులను నెల్లప్పుడును కంటికి రెప్పవలె ప్రదర్శింపుట కాపాడుచుండును. అంతయిగాక, ఆంగ్లేయదేశమున ప్రజాభిప్రాయమునకుగల బలముమరియేదేశమునందును గాంచజాలము. ప్రజాభిప్రాయమున కచ్చటియధికారులు గజగజలాడుచుండుదురు. అందుచే నా దేశమున అధికారుల కెట్టి నిరంకుశాధికారములున్నను, తప్పనిసరి యైనచో దప్ప యెన్నడును నుపయోగింపకు. ఇందుకు నిదర్శనముగా ఇం. పీ. కోడు 124 (ఎ) సెక్షనును (రాజద్రోహము) దీనుకొనుడు. ఈసెక్షను, ఆంగ్లేయదేశపు పీనుల కోడునుండియే కాపీకేయబడినది. అయినను ఆంగ్లేయదేశమున సీ సెక్షను నుపయోగించుటకు పూర్వము చాల జాగ్రత్తపాటించెదరు. మనదేశమునం దట్లుగాదు. ప్రభుత్వమును ఏమాత్రము విమర్శించినను అధికారవర్ణమునా రీసెక్షనును వెంటనే ప్రయోగించెదరు. తపాలాశాఖనాడు, పౌరులకాబుల తెరచిచూచు నధికారమునుజూచుడు. ప్రత్యేకవ్యక్తుల జాబులను తెరచిచూచుటలో మనదేశమునం దధికారులు తీసుకొనుస్వాతంత్ర్యము మరియేదేశమునందును గానరాదు. కొన్ని అసాధారణపరిస్థితులందు ప్రజాభిప్రాయమునకు ప్రదర్శనముగలుగునని గట్టిఅనుమానము గలిగినపుడు మాత్రము, ప్రత్యేకవ్యక్తులజాబులనధికారులు తెరచిచూచునధికారము చాలదేశములలోగలదు. ఆంగ్లేయదేశమునందు ఏమృత్రియుగూడ అమోఘముగ కారణము లున్నచో దప్ప ఏప్రత్యేకవ్యక్తియొక్క జాబులను తెరచిచూచుట కుత్తరవోనర్చుదు. ఆంగ్లేయదేశము

ప్రజాభిప్రాయముల మట్టిది. మనదేశమునం దీయధికార మెంత తరుచుగా నుపయోగింపబడుచుండునో మనకందరకును పరిచయమే. వీరిని గట్టిగా దబాయించి అడిగి తే, తాము తెరచిచూడలేదని అబద్ధములాడెదరు. (నవ్య) లేకపోతే, ఏమో పున్నవి లేనివి నాలుగుసాక్షులు గల్పించి చెప్పెదరు. అందు ముఖ్యముగా రాజకీయనాయకుల జాబులను తెరచిచూచు నిదర్శనములకు అంతమేలేదు.

మొదటిశాసనసభలు చేసిన ఘనకార్యములు

ఈసందర్భమున నొక్కమాట చెప్పవలసియున్నది. సంస్కరణలు ప్రకటించెట్లుబడిన తరువాత మొదటి శాసనసభలలో ప్రభుత్వ సభ్యులకును, శాసన సభ్యులకును చాల సహకారముండెను. అందుచే కేంద్రశాసనసభలందు మేమప్పుడు, జనులకు సంతృప్తి గలిగించు చట్టముల గావించునట్లు ప్రభుత్వమువారిని ప్రేరేపించ గలిగితిమి. అప్పుడు చాల నిరంకుశశాసనములు రద్దుచేయబడినవి. ఇంకను మరికొన్ని నిరంకుశశాసనములు నిలబడియున్న వను విషయము నిజమే. అయినను మొదటి శాసనసభలు జేయగలిగిన పనినిమాత్రము, తాత్కాలికోదేశము నందు మరచిపోకూడదు. నిరంకుశశాసనముల రద్దు జేయుటయేగాక, వ్యక్తిస్వాతంత్ర్య సంగతుల కత్యవసరమగు హింసకార్యము శాసనమును గూడ మొదటి శాసన సభలే యొనరించెను. ఇదివరకు మనదేశమునందలి హైకోర్టులకు ఆలోచనము నగర పరిపాలకులకు వెలుపలనుండి వ్యక్తుల రక్షణకును, హింస కార్యము ఉత్తరువు నొసరు నధికారములేదు. ఈత్రాత్రశాసనము నందు అన్ని హైకోర్టులకును ఆయధికార మొసగబడును. ఈసంపాద్యములను, ఎంతయోమంది ప్రజల స్వాతంత్ర్యము రక్షింపబడుచున్నది. అందుచే నీవిషయమును మరువదగినదికాదు.

వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము అంటే ఏమిటి? ఒకానొకవ్యక్తి ఏదైన నేర మొనర్చుచే విచారణకొరకు దీనుకొని పోబడుటకును, లేక, న్యాయస్థానమునందు బహిరంగముగ విచారణజరిగి, నేరముడని నిర్ధారించబడి కారాగార క్షు విధింపబడినపుడు తప్ప మరెవ్వరను, ఏవ్యక్తిని నిర్బంధమున నుంచరాదు. అట్టివారికి సంపూర్ణముగ స్వేచ్ఛయుండవలెను. ఇది వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము. ఆంగ్లేయదేశములో, వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునకు మరెట్టి మినహాయింపులును అంగీకరింపబడలేదు. అధికారులు గాని మరెవ్వరు గాని అట్టి స్వాతంత్ర్యము నకు నిరోధము గలిగించినయెడల అట్టి వ్యక్తికిని మానుభవములను పరిహారములు గలవు. అందు మొదటిది హింస కార్యము యుత్తరువు పొందుటనిరోధమును గలిగించినవానిని ప్రాసిక్యూషను గావించుట రెండవది, మూడవది సవ్యపరిహారముల కొరకు దావాదెచ్చుట. ఈసందర్భమున ఆంగ్లేయదేశపు న్యాయస్థానముల స్వతంత్రపరత్వమును న్యాయనిరంతము నెంతకొనియూడినను తీరు. న్యాయస్థానములు సామాన్యపౌరుని స్వాతంత్ర్యమును హక్కుల రక్షించుటకుగాను సార్వభౌమునితో నిరంతర సంప్రకాశముల నొనర్చిన దీయాంగ్లేయదేశముననే అధికార నిరంకుశత్వములే హింసించబడి కరణుచొచ్చిన అసాధనందరిని ఆంగ్లేయన్యాయస్థానములు కరణ మొసగి కాపాడు చుండెను. ఆంగ్లేయదేశమున ప్రజలనుభవించు అద్భుతముగ స్వాతంత్ర్యముల కన్నిటికిని, ఆంగ్లేయన్యాయస్థానములే కారణమును వాక్యమునందేమాత్రమును అతిశయోక్తిలేదు.

మనదేశమున న్యాయస్థానముల దౌర్బల్యము

వ్యక్తిపౌరుల స్వాతంత్ర్యమును రక్షించుటయందు మనదేశపున్యాయస్థానములు ఆంగ్లేయన్యాయస్థానము లందువలె అంత శ్రద్ధపాటించుటలేదని ప్రజలలో నొక యభిప్రాయ మేర్పడియున్నది. ఈ సందర్భమున న్యాయస్థానము లందలి అధికారులను గురించి ఆరోపణ నొనర్చుట నాయభిప్రాయ ము గాదు. న్యాయస్థాన తిరస్కారముల శాసన మిటీవలనే గావించబడినది. అందుచే నేను చాలాజాగ్రత్తగా మాటలాడవలసియున్నది. (నవ్య) సామాన్యముగా కొన్ని తరగతుల కేసులందు అతరుముఖ్యముగా రాజకీయనేరము విచారించుటలో న్యాయయార్దులు హింసించబడిన ముద్దాయిపైసకంటె అధికారులపై నెక్కువ సానుభూతిని గవ్వరములను చాలాఅతులతను జూపుచుండురు. (నవ్య) ఇందుకు కారణము అందరు పూహించుకొన గలిగినదేదను నేను చెప్పనక్కరలేదు. (నవ్య) ఈ విషయము సంతకంటె తక్కువ తీవ్రముగ చెప్పుటకు వీలులేదు. ఇక మనము పటముయొక్క రెండువైపులను గూడ జూచుటకు కత్తుంపవలెను. మనన్యాయస్థానము ప్రవర్తనకొంత అసంతృప్తికరముగనున్న విషయమునిజమే. కాని ఒక ముఖ్యవిషయము మనమందరము మరచిపోరాదు. మనదేశమున, అధికారవర్ణము, నిరంకుశాధికారులలో తెగబలి

యున్నారు. వారినిరంకుశచర్యలనుండి ప్రజల సేవాత్రము రక్షించి నాన్యాయస్థానములే రక్షింపవలసియున్నది. అందుచే న్యాయస్థానముల నెక్కువతీవ్రముగ విమర్శింపరాదు. సాధ్యమైనంతవరకు న్యాయస్థానముల ప్రతిష్ఠను కాపాడుచుండవలెను. న్యాయాధికారుల జీతముల తగ్గింపవలెనని పట్టుపట్టుచుండరాదు. వారి జీతములు తగ్గింపబడినయెడల వారియొక్కయు, వారి కుటుంబముయొక్కయు జీవితసౌఖ్యములకు భంగము గలుగును. వారు మానవాతీతులుగారు. అందుచే వారి సౌఖ్యముల తగ్గించు, నీతిదూరమును ఆకర్షణలకు గురిజేయరాదు. పెద్దయుద్యోగముల కొరకు అధికార వర్ణమువారి అనుగ్రహమునకు ప్రాకులాడ నవసరము లేకుండజేయనియెడల న్యాయపరిపాలనకు తీరని నష్టము వాటిలగలదు.

పౌరసత్వముల రక్షణకు సౌష్ఠవముగ న్యాయస్థానము లెంత అవశ్యకమో, సౌష్ఠవముగ న్యాయవాదవర్ణముగూడ సంత అవసరములే. సౌష్ఠవముగ న్యాయవాదవర్ణముయొక్క సహాయము లేనిది, ఎట్టి న్యాయస్థానమును సౌష్ఠవముగ పనిజేయజాలదు.

వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును నిరంకుశముగ నిరోధించుట

మన దేశమున వ్యక్తుల స్వాతంత్ర్యమును నిరంకుశముగ నిరోధించుట సర్వసాధారణమై పోయినది. గవర్నరుయొక్కగాని, గవర్నరు జేనరలుయొక్కగాని ఉత్తరువుపైన అధికారులెవరినైన తగు కారణములేకుండ నరెచ్చు జేయవచ్చును. న్యాయస్థానము లావిషయమున నేమియు జేయజాలవు. ఇవిగాక, అనేక వత్సరములకుపూర్వము, జేరు వుద్దేశములతో నేర్పరుపబడిన రిచ్చులేవనలు, ప్రజా స్వాతంత్ర్యములకు భంగకరముగ తరచు ఉపయోగింపబడుచున్నవి. ఇట్టిసందర్భములందు న్యాయస్థానములు హింస కార్యము పుత్తరువుల నొసగుటకు వీలులేదు. ఈవిధముగ నరెచ్చుజేయబడినవా రీ హైకోర్టువారియెదుటకు వెళ్లి న్యాయ మొనర్చవలెనని ప్రార్థించునెడల అచ్చటి న్యాయయార్దులు, గవర్నరుగారి యుత్తరువునందు ఆవసరములను పదము లన్నియున్నవా యని పరీక్షించెదరు. పరిగయన్నయెడల, న్యాయశాస్త్రపు పేజీల నలునిలు కొంతనేపు తిరుగజేసి, తునకు పుస్తకమును నూసి అవతలపెట్టి “భగవంతుడు తోడ్చుడుగాక” అని చెప్పును. (నవ్య) ఈ నిరంకుశాధికారము వంగదేశమునందు తరుచుగా నుపయోగింపబడుచున్నది. వంగదేశమునకు వెళ్లి జూచినవారికే దప్ప ఇతరులకీ భయంకరచర్యలు సరిగ బోధపడజాలవు. వేలకొరిది ప్రజలీ నిరంకుశచర్యలవలన స్వాతంత్ర్యముల గోల్పోయి విడుదల ఎన్నడో యెరుగకుండ కారాగారములం దిడుములబడుచున్నారు. వీరిని పెట్టు హింసలకు, లెట్టి నెంటు మల్కనీగారి నీవేదకయే నిదర్శనము. ఇట్టి నిరంకుశచర్య లేల నన ప్రభుత్వమువారిని ప్రశ్నించినపుడు దేశమునందు ఆ రాజకము వ్యాపించియున్నది. అందుచే తామును ఇట్టి ఆ రాజకపు పద్ధతి తుల నవలించింపుచుంటిమని అంగీకరించెదరు. భాగ్యవశానము, నందు 72 వ సెక్షను ప్రకారము ఆపత్సయములందు ప్రజారక్షణకొరకు శాసనముల నొనర్చుటకుగాను స్వంతముగనే శాసనముల నొనర్చు నధికారము గవర్నరు జేనరలున కొసగబడినది. ఈయధికార మొకటిరెండు పర్యాయములు ప్రజోపయోగకరముగ నుపయోగింపబడినది. కాని ఈయధికారమే ప్రజాస్వాతంత్ర్య నిరోధమునకుగూడ నుపయోగింపబడినది. ఈయధికారముక్రింద గవర్నరు జేనరలుగారు మొన్ననే ఒక ఆర్డినెన్సును గావించిరి. రద్దుజేయబడిన రెంటు ఆర్డులలోని నిరంకుశాధికారములనే ఈఆర్డి నెన్సునందు పూర్వరూపముతోడనే చొప్పించిరి. ఈఆర్డి నెన్సు ఆరు నెలలును ముగియుకపూర్వమే జెంగాలు గవర్నరుగారు మరియొక ఆర్డి నెన్సును తయారు జేసిరి. ఇది అయిదు వత్సరములవరకును అమలునం దుండును. ప్రజాశాంతికి ఉపద్రవకరులగువారిపైననే ఉపయోగింపబడును. అట్టితెరి సత్వెరులగు మిరెందుకొంత భయపడవలెనని ప్రభుత్వమువారు ప్రశ్నించుచుండురు. అయితే ఒకానొకవ్యక్తి ప్రజాశాంతికి ఉపద్రవకరుడని నిర్ణయించునదెదరు? అధికారులు అటు లనుకొనినత్రమాత్రమున అతడు నిజముగ నేరముడని యెంచుటెట్లు? నేరానేరములు బహిరంగవిచారణ జరిగి ముద్దాయి, తన చర్యలను సమర్థించుకొనుట కవకాశ మొసగబడినపుడు మాత్రమే సరిగ చెరిసికొనుట సాధ్యము గు ను. అట్టి యవకాశ మొసగక యే కొందరు వ్యక్తులు దోషులని అధికార వర్ణమువారు ప్రకటించుట కెట్లు సాధ్యముగను? ఎట్టివిచారణ తోడును అవుపరము లేకుండ, ఒక్క అధికారవర్ణము వారే నేరానేరముల నిర్ణయింప గలుగునెవల నీన్యాయస్థానము లన్నియు నెందుకు?

నే నొక్క విషయమును చెప్పెదను. న్యాయస్థానము లందు బహిరంగవిచారణ జరిగి, రెండుపక్షముల సాక్ష్యమును పరీక్షించుట నేరము గుణపగుణము, ఎవ్వరిని దోషిగాని యెంచుటను బట్టి. నేరాకోపమును, రహస్యముగ నొక న్యాయ మూర్తి విచారించి నేరస్థుడని నిర్ణయించినను, నా కందు విశ్వాసము లేదు. న్యాయమూర్తులుగూడ మానవమాత్రులే. వారుగూడ పొరబాటు లొనర్చవచ్చును.

ఈవిషయముల నన్నిటిని ఆంగ్లేయులకు విశేషింపబడిన యెడల "ఇట్టి ఘోరములకు అధికారముల వినవచ్చును నాశరీర మంతయు కంపమై తిప్పుచున్నది. కాని అందుచే మీ కట్లు గాకపోవచ్చును. మే మలవాటుపడియున్నంత స్వేచ్ఛకు మీ రలవాటుపడలేదు" అని ప్రత్యుత్తర మొసగుచుండుదు. ఇంత చెప్పి యున్నాడ, తరువాత వాతే ఇట్టిశాసనముల నింకను గావించుచుండుదు. ఇట్టివిచిత్ర ప్రవర్తనల మానసిక స్వభావమును బోధ జేసికొనుట దుస్సాధ్యము.

సహజస్వాతంత్ర్య ప్రయత్నములకు నాంగ్లేయుల నిరంకుశ వైఖరి నవలంబించుటకు కారణ మేమైయుండునా యని నేను చాలవిచారింపితిని. ఈ నిరంకుశశాసనములు లేనిది, ఈదేశమున తమగనప్రాణములు సురక్షితముగ నుండజాలవని, ఈదేశమున నివసించుచున్న ఆంగ్లేయుల భయము. భారతసామ్రాజ్య శాసనసభయందు రౌలటు బిల్లును ప్రజాప్రతినిధులందరు నెదిర్చి తీవ్రముగ ఖండించిన తరువాత, ఆంగ్లేయసభ్యులలో ప్రతివారును లేచి, బిల్లును ప్రకటించుటను జూచినపుడు నా కీయమనము తట్టెను. ఇట్టి అనుమానముతో నిటువంటి నిరంకుశ శాసనముల నొనర్చుట న్యాయమని నేను చెప్పినపుడు ప్రతి యూరపియనుసభ్యుల కాగ్రహముగలిగెను. ఇదియే కారణమైయుండునని దోచినది నాకొక్కనికే గాదు ఇందుకు ప్రీతికాన్పిలు న్యాయమూర్తుల తీర్పులందు గూడ ప్రమాణములు గలవు. ఈదేశమందలి బ్రిటిషు అధికారుల బ్రిటిషినివాసములకు శాసనముల నొనర్చుటకు కారణ మేమాయని ప్రీతికాన్పిలువారికి గూడ సందేహము గలిగెను. తుదకు వారివిధముగ మనస్సుమాధానము నొనర్చుకొనిరి.

"భారతదేశమునందు సిగితులు ఆంగ్లేయదేశమునందు నలేక పడి కాంతముగ లేవు. అచ్చట అత్యల్పసంఖ్యాకులగు యూరపియనులు, అత్యధికసంఖ్యాకులగు దేశీయుల మధ్య నిరంతరీక ప్రవర్తనయందు వసించుచుండవలసియున్నది. అందుచే భారతదేశమున నిట్టి శాసనము లవసరమై యుండును" నుప్రసిద్ధ నాయకుడును, న్యాయవిచారణయందు ప్రమాణికుడును అగు నొకనాయకుడు (గాంధీగారు) ఇటీవల వార్తాపత్రికలం దొక విషయమును వివరింపుచు నీవిషయమునే బలపరిచెను. 150 వత్సరములకాలము మన మాంగ్లేయులతో సహవాసమొనర్చితిమి. మన మాంగ్లేయుల రక్తపాసవిషాసచే లభించు పోవు నాటవికజాతివారము గామని వారి కిప్పటికైనను చెలిసియుండవలెను. ఈ దేశమునందలి ఆంగ్లేయు లింకను ఈ విధముగ నే నిరంకుశముగ ప్రవర్తింపుచు వారీదేశమున నిలిచియున్నంత వరకును భారతీయులను ఎట్టి హక్కులను నుండజాలవను అభిప్రాయమును బలపరచుచుండెదల తుద కది యెటుల పరిణమించుకో చెలియదు.

దేశమునం దిప్పడుగు ప్రాంతమున నివసించు స్వాతంత్ర్యము స్వేచ్ఛగమనముగూడ ఘోరిస్వాతంత్ర్యపు హక్కుతో సమాప్తమై యున్నది. రాజ్యమునందు తన ఇష్టమవచ్చిన ప్రాంతమునకు జనుటకును, అచ్చట నివాసమేర్పరుచుకొనుటకును ప్రతిపౌరుషకును స్వాతంత్ర్యముగలదు. ప్రపంచమంటున్న రాష్ట్రములందును ఇది జన్మకొక్కగ నంగీకరింపబడెను. క్రిమియు గుంపులకు మాత్రము ఈహక్కు వర్తింపనిమాట నిజమే కాని మిగిలిన పౌరులందరకును ఆ హక్కు గలదు. అట్టి సందర్భమున రాజప్రతినిధిగా రిక్షివల బర్యాశాసనసభవారు గావించిన బర్యాక్రిమియు ఎక్కువైన చట్టమున కనుమతి నొసగుట మిక్కిలి ఘోరము. కొన్ని నేరములకింద శిక్షింపబడిన భారతీయులను బర్యాశాసన సభకు కీశాసన ముద్దేశింపబడెను. అనేకరాష్ట్రముల కూటములకు జర్మనీయుండుగాని అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములందుగాని ఆస్ట్రేలియా యందు గాని మేక్సికో యందు గాని ఇట్టి నిషేధము లే చ్చుటలేదు. అచ్చట ప్రజలు సామ్రాజ్యమునందు తమకష్టము వచ్చిన ప్రాంతమునకు జని నివసించవచ్చును. బర్యాయందు ప్రజాప్రాయములను ఉద్దేశావధానముచేర్చుచు డీ శాసనమొనర్చబడెను. ఈశాసనము ప్రకారము 124 సెక్సులకింద రాజద్రోహమునకు శిక్షింపబడినవారినిగూడ బర్యాశాసన సభకు చెదలగొన

వచ్చును. ఈవిషయమును గమనించిన తరువాత- బర్యాశాసనము న్యాయమరురాజకీయాంధోళనమును అంగ్రదొక్కి-బర్యాశాసనమును, నిరంకుశాధికారుల స్వేచ్ఛావిహారమున కుద్ధావనముగ నుంచుటకుగా నీ శాసనము గావించబడెనని వేరుగ చెప్పవలసరముండదు. ఇందువలనను ప్రాథమిక పౌరసత్వముగూడ లాగివేయబడెను.

అధినివేశములందు మన పౌరసత్వములు శాస్త్రీగారుపన్యాసములయందు భారతీయులహక్కులెటుల నిరాకరింపబడుచున్నదియును వివరించిరి. దక్షిణాఫ్రికాయందు ఏమిజరుగుచున్నదియు మిగిలినదేశముల దెలిసినవిషయమే. మన దేశీయుల కచ్చట కల్పింపబడుచున్న కష్టములును, అసానములును ప్రతిభారతీయుని హృదయమును, తీవ్రముగ బాధించుచున్నది. ఆయావేదన నింకను అధికమొనర్చు విషయముల దెలుపుటకు నే నిపు డిచ్చగింపను. అంతియేగాక మీ రప్రార్థ మొనర్చుకొనినను సహించి, మీయావేదనను, కొంతవరకైన నుపశమింపజేయుటకు గాను కొన్ని విషయములు చెప్పిపెదను. ఈయనమానముల నందుచున్నది మనమొక్కరమే గాదు. జపానీయులు మొదలగు మనసోదర ఆసియావాసు లందరు ఇట్టియవమానములకే గురియగుచున్నారు. శ్వేతజాతు లేదోయొకవిధమున, ప్రపంచమందన్ని భాగములను ఆక్రమించి, అధికసంఖ్యాకులగు ఆసియావాసుల నాప్రాంతములకు రానియ్యకుండ ప్రతిఘటించుచున్నారు. ఈవిషయమున జపానువంటి బలమగు దేశమే, సామోపాయములే నెట్లులైన నీసమస్యనుపరిష్కరించుకొనుటకుగాను అమెరికా ప్రభుత్వముతో రాయబారములు జరుపుచున్నవి. వారెంతయో కాలమునుండి రాయబారములు జరుపుచుండియు నింకను విసుగుజెందలేదు. మనమున్నచో 25 వత్సరములుగా మాత్రమే అధినివేశములతో నీవిషయమున పోరాడుచున్నాము. అందుచే నీంతమాత్రమునకే మనము కాంతమును నదలి విసుగుజెందరాదు.

శుద్ధిమహాసభ

డాక్టరు మూంజీ అధ్యక్షోపన్యాసము ఢిల్లీ, మార్చి 14:— శుద్ధిమహాసభ నేడు సాయంత్రము డాక్టరు మూంజీ (నాగపూరు) అధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. స్వామి శ్రద్ధానందులవారు అధ్యక్షుని సభ ప్రారంభము జేయవలసినదిగ కొరకు శుద్ధియధ్యమచరిత్రను చెల్చి హిందువులైన వారందరను దానిని బలపరచవలెనని చెప్పిరి.

అధ్యక్ష ప్రసంగము

డాక్టరు మూంజీ ప్రగించుచు శుద్ధి యనునది దేవోత్సృతములనుండి యుత్పన్నమయ్యెననియు, అయ్యది మహమ్మదీయులు భారతదేశమునకు వచ్చినపుడు వ్రాయబడెననియు జెప్పిరి. ప్రస్తుతము శుద్ధిఉద్యమము మలబారులో రెండుమాడు వేలమంది హిందువులు బలవంతముగ ఇస్లాములోనికి చేర్చుకొనుటకు లన నేర్పడెను. గ్రామము లనేకములందు అన్నిజాతుల హిందువులు విదేశీయులప్రచారకుల ప్రతిభవలన అన్యమతస్థిరణము జేయుట అవమానకరము. బ్రాహ్మణు లీవిషయమున శ్రద్ధదీసి కొనక పరాధుభావముతోనుండి జరుగనిచ్చిరి. మహమ్మదీయులు ప్రపంచమునంతట మహమ్మదీయులు జేయుటకు హక్కున్నపుడు శుద్ధియధ్యమమునుమాచి గిరియుట యేలాకో తెలియకున్నది. హిందువులు దుర్బలులై తలయొగ్గి యుండుటవలన దుండగిండ్ల బారినుండి తప్పించుకొనజాలరు. కావున వారు నిర్భయముగ శుద్ధిసంఘటనోద్యమముల జరుపవలయును. హిందువు విశ్వాదృష్టి గర్భియుండి తొండుండు పరిస్థితుల బాగుజేసికొనవలయును. మరల మనమతములోనికి మార్పుకొనిన వారిని సంఘము నందు తారతమ్యము లేకుండ జూడవలయును. లేకున్న నీయుద్యమము మూలము గాంచజాలదు. హిందువులు అవసరమైనపుడు తమ మతములోనికి మరల మార్పుబడినవారికి రక్షణము నొసంగవలయును.

నేలం విజయ రాఘవాచార్యుగారు శుద్ధియధ్యమ తత్వమును బలపరచుచు యిది నిష్ఫలముగ నుద్యమముగాదనియు ప్రజలుకొన్నటుల వివోదము గాదనియు జెప్పిరి. హిందువులకు ప్రత్యేకకృత్తి త్వ ముండుటచేతనే వారి నాశమునకు కారణమయ్యెను. ప్రజలు ప్రబోధము గాంచి హిందూ మతము నుద్ధరించెదరని ఆయన తలంచెను.

కాంచీ రాజాగారును పండితుడనైనమోహనమాళవ్యాగారు యా యధ్యమమును బలపరచిరి.

సభ మరల లేపు సమావేశమునను, అపుడు శ్రద్ధానందు స్వామి యుపన్యసించెదరు. (అ. ప్రె.)

మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

గ్రంథరూపమున నెవరును ప్రకటింపగూడదు

నేనిపుడు ఎంగుయిండియా నవజీవనపత్రికలో ప్రకటింపుచున్న స్వీయచరిత్రను గ్రంథరూపమున ప్రకటింపుట కనుమతియ్యవలెనని భారతీయులును విదేశీయులును. గూడ చాలమంది నాకు లేఖలను తంతులను గూడ మిలిమిరి పంపుచున్నారు. వార్తాపత్రికలవారు (హిందూ-వార్-దిన-ఆది పత్రికలు) యీప్రకరణములను ఎప్పటి కప్పుడు తమతమ పత్రికలలో ప్రకటింపుటకు నే ననుమతించెనను గాని యీస్థితిలో గ్రంథరూపమున ప్రకటింపుటకు నేననుమతి నియ్యజాలను. ఈకథవిషయముగియునో నాకే తెలియదు. మొత్తము గ్రంథమునంతను పూర్తిజేసి మరల నొకసారి దానిని పునరవలోకనముచేసినగాని దానిని గ్రంథరూపమున ప్రకటింపుటకు నేననుమతించజాలను. భాగములుగా ప్రకటింపుట నాకెప్పుడు లేదు. కావున యిప్పటిలో యీప్రకరణములను గ్రంథరూపమున ఆంగ్లేయముగాని యితరభాషలలోగాని, ఎవరును ప్రకటింపగూడదు. (మో. క. గాంధీ ఎంగుయిండియా 4-3-26)

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ

సం॥ రాష్ట్రములందు ప్రచారము

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

ఢిల్లీ, మార్చి 15:—స్వరాజ్యపక్ష నాయకు డొ పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ నిన్నరాత్రి బయలుదేరి మురాదాబాదు పోయిరి. అడట తమరాష్ట్రమునందు స్వరాజ్యపక్షపు యెన్నికల ప్రచారమును ప్రారంభించెను. ప్రచారవివరము లన్నియు ఫోరాల్ రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘము 20వ తేదీని కాకిలో సమావేశమై నిర్ణయించును. స్వరాజ్యపక్షము రాష్ట్రీయ కేంద్రశాసనసభలం దన్ని స్థానములకును పోటీజేయ నిర్ణయించుచున్నటుల చెలియమన్నది.

10,000 రు ఖద్దరు కావలెను

ఆంధ్రదేశమున తయారైన శుద్ధఖద్దరు మంచిది పదివేల రూపాయలది కావలసియున్నది. జములు కాకికోటింగు, జములు తెల్లకోటింగు, ఎర్రపాగా తానులు; ముతగకరం, సన్నరకములలో, కావలసియున్నది. ఆంధ్రులీ తరుణమును; పొగొట్టుకొనక వెంటనే కాంపిల్లు యీక్రింది చిరునామాకు పంపించవలయును. ప్రతికాంపిల్లుపైను వెడల్పు, పొడవు, గ 1-కి ధరజేసి పంపించవలయును. కాంపిల్లు వారము దినములలో మాకందవలయును. కాంపిల్లునుమాచి ఆర్డరు పంపెదను.

గంటి సూర్యనారాయణశాస్త్రి

మేనేజర్, ఆంధ్ర ఖద్దరుబోర్డు, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు.

జెమియతు ఉల్ ఉలేమా సభవారు కొరానును కొందరు తప్పలతో ప్రకటించుచున్నారనియును కావున దానివిషయమై తగినశ్రద్ధ తీసుకొనవలసిన దనియు వివాహములలో ఖర్చులేకునగా చేయకూడదనియు హెడజాబిలో కాంతపరిస్థితులను నెలకొల్పవలెననియు తీర్మానింపబడెను.

బొంబాయి, మార్చి 12:—భావానగరులై నుమిద ఉదత్ వాన్ స్టేవ్ మిడికి బందిపోటు దొంగలు వచ్చి పిస్తోళ్లను చూపగా స్టేవ్ నుమాప్తుకు తాళపుచెప్పుచిచ్చి యూరకుండెను. చాలడబ్బు తీసుకొని దొంగలు పారిపోయిరి. (ఫ్రీప్రెస్)

బొంబాయి, మార్చి 12:—లూనవాడాలో మంగలివాండ్లకును బ్రాహ్మణులకును ట్రేదమున కీర్తివలసిన డబ్బునిషయమై తగాదాచిచ్చి బ్రాహ్మణులందరను తురక మంగలివాండ్రునే పిలువవలెననియు అట్లుచేయని బ్రాహ్మణుని కఠినముగా శిక్షింపవలెననియు నిశ్చయించిరి. (ఫ్రీప్రెస్)

అస్సాము గవర్నరు ప్రభుత్వ మందిరమునకొకదర్బారుజరిపెను.

కలకత్తాలో 880 బస్సులు నడచుచుండుటచేత పూములవిూద పోవువారిలో 641 కిరికిరి సంఖ్య తగ్గినది. వారిరాబడిలో 196888 రూపాయలు తగ్గినవి.

డాక్టరు బెనెంట్ కలకత్తాలో 12 తేదీన, కామనెలుపట్టుమునుగూర్చి ముఖ్యమైననాతీయవాదులతోను ఇండియన్ ంఘమువారితోను మాట్లాడెను.

నందిగామ తాలూకాబోర్డు

ఎన్నికలు

అభ్యర్థులనామములను తప్పగా అచ్చొత్తించుట

బెజవాడ, మార్చి 13. - నందిగామ తాలూకాబోర్డు అభ్యర్థులను వెల మ కు ల జా లు మీ థ్తా పూ రు జ మి ం దా రు గా రి కి ం ధు వు లు శ్రీ హి రు లు వగు గుమ్మదపు వేంకట రంగారావుగారు ఇక తమరిని అభ్యర్థులుగా ఎన్నుకొనవలసిరావే జయంతపురం జమిందారు కాశీరంజరావు సుందరనరసింహం వీరవరప్రసాదనారాయణరాజు వాసిరెడ్డి కోటయ్యగార్లు మొదలగు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులయొక్కయు ఎల్లారి రంగయ్యగారు మొదలగు పలుకుబడిగలవారి యొక్కయు నామములను వోటురుల పట్టికల లో కొన్ని వందల వోటరుల నామముల తప్పగా అచ్చొత్తించి జిల్లా ప్రధానాధికారిని గ్రామములను పోలీసు సెంటరులను పట్టణముగా తారుమారు చేసి తప్పుడునామములముల మున పైవారి నామముల సన్నిటిని కొట్టివేయించెను.

నామములను అసలు ఓరుల పట్టికలతో పోల్చిచూడ వలసినది కత్తెరు ప్రాతములకముగా విధించియున్నను వేంకట రంగారావుగారు రట్లుచేసిరి.

జయంతపురం జమిందారును పేరు మహబూబును కుట్ర జరిగినదని దావాలను తెచ్చిరి. బెజవాడ డిప్యూటీ మునసిబు అభ్యర్థుని ఎన్నికను ఇతర ఎన్నికలను అంతటితో నిలిపివేయవలసినదని యుత్తరువుచ్చెను. ఇంత జరిగినపట్టికిని కాసనపర్థు అభ్యర్థిగా నిలువదలంచిన జిల్లాబోర్డు అభ్యర్థుకు మీర్జాపూరు జమిందారు తమకొరకు ప్రచారము చేయుటకుగాను నందిగ్రామ తాలూకాబోర్డుకు ఆ వేంకటరావుగారి నే తాత్కాలికాభ్యర్థునిగా నియమించిరి.

కావున నందిగామ తాలూకా వోటరులు జయంతపురం జమిందారు కాశీరంజరావుగార్లు మున్నగు నాయకులకు జరిగిన ఆవహనమును గుర్తించి కాసనపర్థ తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలలో విజ్ఞప్తించుకొనినందరిగారి పాటికిగాక కాంగ్రెసుపార్టీ వారికే నాయకుల చేసినదని నమ్మవలసి అని జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి బెజవాడనుండి తంతిచేయుచున్నాడు.

నర్తనశాల

[కీచకపథ యను నవీననాటకరాజము]

శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ

విరచితము

తేనెతేటవంటి వచనము. అమృతగుళికలవంటి పద్యములు గలిగి, ఆదర్శప్రాయముగా, రంగాను కూలముగా రచించబడిన శృంగార రసప్రధానముగు నీనాటకరాజము ఆంధ్రులకు కొత్తకొత్త రుచుల నలవడజేయును. వెల రూ. ౧-౨-౦

పరా:- (శ్రీ) శివశంకరశాస్త్రిగారిచే రచింపబడిన "హృదయేశ్వరి" "నర్తనశాల" కలిపి ఒకే సారి కొనువారికి రూ. ౧-౧౨-౦ లకే యివ్వబడుచున్న వర్తకులకు మంచి కమీషను యివ్వబడును.

ప్రథమ చంద్ర శేఖరశర్మ, తెనాలి.

శ్రీ జీవయాత్ర

కవితీలక శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకాంబా ప్రణీతము ఉత్తమ తత్త్వమును బోధించు పద్యకావ్యము. గీతాశాస్త్ర సీతారామాంజనేయాదిగ్రంథముల గల సారము పెక్కు చిశ్టములతో నిండియుండును.

వల రు 2-8-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. వలయువాడు ఈక్రింది చిరునామావద్ద వ్రాయవలయును. సం॥ జగన్నాథరావు, 2/11 అలంకర్తవీధి, 1362 ట్రై ప్లి కే ను, మద్రాసు.

బోర్డు హైస్కూలు, నందిగామ

(ఒక విలేఖరి)

ఈపాఠశాలయొక్క వ్యాయామ బహుమాన సమావేశము మండలివిద్యార్థికారు లగు మ.రా.రా.శ్రీ శర్మగారి వరసించు రాయడంబంతులు, బి.యే. యశోజి. గారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగెను. వ్యాయామక్రీడలలో గృహస్థులైన బాలురకు వెండితెరములు ఇలువగల వస్తువులు పంచిపెట్టబడెను. ప్రధానోపాధ్యాయులగు చెలుమపల్లి వెంకటప్పయ్య ఉంతులుపాడు పాఠశాలా చరిత్రమును విపులముగ నుపన్యసించిరి. హైస్కూలు విద్యార్థులు పాపారాయణిర్యాల మను బొబ్బిలి నాటకమునందలి రెండవ యంకమును మనోజ్ఞముగాఁ బ్రదర్శించిరి. పౌరులందఱు నీసమావేశమునఁ బాలుగొని తమ యభిమానము ప్రకటించిరి. అభ్యర్థుని మహత్తర సందేశముతో కృతజ్ఞతాపదనములతో సభ జయప్రదముగా ముగిసెను.

మండలసంఘాద్యక్షుల యాగమవము

కృష్ణ జిల్లాలలో బోర్డుతనీడంటు శ్రీమీర్జాపూరు ము రాజావారు జగ్గయ్య పేటనుండి నందిగామ బోర్డు హైస్కూలును తానుటకు ఈ నెల 13 తేది ఉపయము దయచేసిరి. స్కూలులోఁ బ, ఇన్సుప్రెండర్స్ కాలలోని బాలర చేతపనులు తరగతులు ప్రత్యేకించి సాదరముగ సందర్శించిరి. ఉపాధ్యాయులు శ్రీప్రసిదేంటుగారికి పూర్వముపూర్వముగా స్వాగతము నొసంగిరి. శ్రీతాలూకాబోర్డు ప్రసిదేంటుగారును కమిటీపాలక వర్గమువారును, హైస్కూలు బాలభటబృందము, నాటిసమావేశమునందు బాల్గాసిరి. తొలుత ప్రధానోపాధ్యాయులు పాఠశాలాపరిస్థితులు అభివృద్ధిపయములు సహాయోపాధ్యాయుల సహకారమునుగూర్చి యాంగ్లమున నుపన్యసించిరి. హైస్కూలు పండితులు వేతనములందుగల కష్టవిఘ్నములనుగూర్చి పద్యములఁ బఠించిరి. మున్సిగారిక ప్రశంసాగీతమును బాడిరి. అనంతరము అభ్యర్థు లుపన్యసించుచు తాలూకాలోని పేదపిల్లని బరికించితిమనియు నందిగామ బోర్డు హైస్కూలు అభివృద్ధికి సాయ శక్తులఁ దోడుపడి సానుభూతిఁ జూపుదు మనియు ఉపాధ్యాయుల వేతనాభివృద్ధిని గూర్చి సావ్యమనంత తర్కలలోఁ బ్రయత్నింతుమనియు సాదరముగా నెలవిచ్చి బెజవాడకు దయచేసిరి. ఉపాధ్యాయులకు శ్రీ ప్రసిదేంటుగారి యుదారవాక్యములు సంతృప్తి కలుగఁజేసెను. శ్రీవారి యాగమవసంతోషనూచకముగా ఒకదినము పాఠశాలకు నెలవీయబడెను.

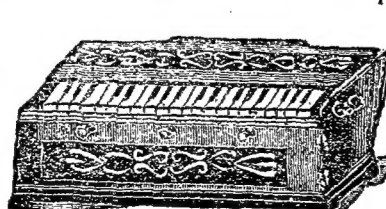
ముఖ్యము

మందునరకులు, శత్రువైద్యమునకు సంబంధించిన ఆయుధములు, అపైయన్నులు, చిల్లర సామానులు, శేకు లెల్లారాలు మొదలగునవి బొంబాయిలో గవర్నమెంటు మెడికల్ స్టోరుడిపోయందు 23-3-1926 తేదిన ౪గలు 12 గంటలకు బహిరంగయేలమువేసి విక్రయించబడును.

పూర్తివివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

BYREN & COMPANY Auctioneers, Apollo Street, BOMBAY

"లక్ష్మీ-మోహన్ ఫ్లూట్"

సింగిల్ రిడు, పారిసు డి రు 32, జర్మనీ డి రు 22 డబుల్ రిడు, పారిసు డి రు 55, జర్మనీ డి రు 35 100 కి రు

25 చొప్పున అడ్వాన్సుగా పంపవలెను. 1926 సెల్లెం క్యాటలాగుకు వ్రాసిన పంపబడును.

3 Ramachandra Ghose Lane P. O. Beadon Street, Calcutta

మదనకామేశ్వరలేఖ్యము

బహినుల సుజీవి, మేహము, నిక్కా-కృనిస్త్రువ శుక్ల నక్షత్రము, అతియూతము మొల్ల వాటిని హరించి బలమును, వీర్య వృద్ధిని, సంసార మోక్షమును, సంతానప్రాప్తిని గలిగించును, 2 డబ్బీలు చాలును. 3851 (4) 20 తు. డబ్బీ రు 1-4-0 వి. పి. 0-6-0. పి. కి. పి. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, వెలిజేపి. (నెల్లూరు)

కావలెను

స్వల్ప రుసుముకై మీరై సుమిల్లులుగాని, జిన్నింగ ప్రస్తులుగాని, యితరమైన యే యంత్రములుగాని, ప్రతివారము తనిఖీచేసి, సరియైన నస్థితిలోనుంచి, మీ ప్యాక్టరీ ఖర్చులు చాల వఱకు తగ్గింపు అనుభవముగల ఇంజినీర్ కావలసిన యెడల యీ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయుడు.

Engineer C/o Andhrapatrika

కావలెను

ఒంగోలుతాలూకా కనుపర్తి గ్రామమునందలి వైశ్యబృందమువారి గృహములయందు వేదోక్తవిధానము ననుసరించి పూర్వోపాసముచేయించగల బ్రాహ్మణుడు కావలెను. వివరముల కొరకు యీక్రిందిచిరునామాకు వ్రాయుడు.

ఉ. వెం. శ్రేష్ఠి,

కనుపర్తి గ్రామపైశ్య సంఘాధికారి, లక్ష్మీనివాసము, నేటపాలెము 10-3-26

శిరోరక్షణతైలము:- నల్లపోమంతిపూచే తయారు చేయబడినది. దీర్ఘ కాలముగానుండు తలనొప్పిలను, తలపొట్టును, కర్పాటి, కంటితో నీరుకాటుట వీనిని మొదలంట పోగొట్టుట తీసియే మంచిమందు. 24 రులముల తైలము రు 2-0-0 1121 షక్స్ నడి కంపెనీ 1, అలంగాతాపిల్లవీధి తిరువల్లి క్కణిమద్రాస్.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము రు 3-0-0 ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు.2. భస్మప్రకాశిక రు.1. శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి 2046 (వీనిపాద అండు నీనియర్ డాక్టరు. బెజవాడ.

మీకు తెలియునా?

211

హిందూదేశమునను, తదితరదేశములందును గూడ యీ పుస్తకము ప్రతిగృహమును ఆలంకరించుచున్నది. ఇదియే కామశాస్త్రము:- ఇది ఆయురారోగ్య విశ్వ రమ్యులను సంపాదించుకొనుటకు వరుసదగిన అపురూపమైన గ్రంథము. మీరు ఇదివరలో ఈ గ్రంథమునందలి యంశములను పూర్తిగ చూడనియెడల వెంటనే తెప్పించి చూడు. మీరు ఒకకార్డు వ్రాసినంత మాత్రముననే గ్రంథమునుబడయగలరు. ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసి, 26 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నమ్మకమైన వెన్న కాచిననెయ్యి

చౌకధర

మానేతిలో యే విధమైన కల్తీలేధని నొక్కి చెప్పగలము. స్వల్పలాభమునకు విక్రయించుచున్నాము. వొకమారు తీసుకొనిన వారు మరల నెన్నడును వేరొకతావుకు వెళ్లరు. ఒకసారి పరీక్షింపును.

వరదా రాధాకృష్ణయ్య

(2676) నెం. 1/29 ఆదియప్పనాయని వీధి, మద్రాసు

ఆరోగ్యపారిశుద్ధ్య గ్రంథములు

ఆరోగ్యోపన్యాసములకు శ్రేష్ఠమైన సహాయక గ్రంథములు

- 9. పాలు-ఆరోగ్యము
10. బ్రాంది సారాయి (అల్కహాం) త్రాగుటలకు కలుగు అపాయము. 2
11. తనకేరమునకు సంబంధించిన ఆరోగ్యశాస్త్రము 4
12. ఇంటితో ఉపధర్మ 8
13. ఆహారము-ఆరోగ్యము 2
ఎవరికైన అపాయము కలిగినపుడు వెంటనే ప్రశ్నము చి కిత్తు చేయుపద్ధతి. ఆంధ్ర దవిడ, కర్పాటకు, మళయాళ, ఆంగ్ల భాషలలో ముద్రింపబడెను. అచాలు 12.

ఈగ్రంథములు దొరకు తావు:-

శ్రీ కృష్ణా బ్రదర్సు,

కెమిస్టు అండు ఆప్టిషియన్సు, పోస్టు బాక్సు 166, 3361 మదరాసు.

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మాడుపులు లలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాలో వ్యాధినిర్మూల మగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. కల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము పెంపనలైదు రూ॥ 3-0-0 రెండును ప్యాకింగువల్ల రా ఖర్చుతో 6-0-0. 2462

గంధర్వ ఫార్మసీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

S. U. Narayanachary & Co,
2650 Choukhamba-Benares

S. U. N. & CO.
BENARES CITY

మానగర్ అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, దు ద్రాక్ష, బిడ్డలు అడదగిన సామానులు మొద లగునవి కోరినవారికి సరియైన ధరలకు వి. పి. యాలముగా పంపబడును. మంచి పట్టుబడి యను 1 కి రు 7 నుంచి 10 వరకు యిదాక్ష 108 వుండేసరం 1-కి అణాలు 6 నుంచి రు 10 లు. 82 పూసలువున్న కంటి 1-కి అణా లు 8 నుంచి రు 10 లు గోరికంకరపూస 1-కి రు 8 1/2 నుంచి 25 వరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ముఖముకల పూస 1-కి రు 2 నుంచి 80 లు పొత్తి పంచెలు 7, 8 మార 1-కి రు 7 నుంచి 11 లు పట్టు పంచెలు మార 10, 12, 1-కి రు 14 నుంచి 25 లు బెంగుళూరు రకం చీరలు జరిపనిచేయబడినవి. 12, 16, 18 మార మంచురకం, రు 85 నుండి రు 150 వరకు. 12, 16 మార బనారస్ చీర 1-కి రు 25 నుంచి 150 లు చిన్న పిల్లలు అడదగిన ఇత్తడి సామానులు 82 ఉన్నటువంటి పెట్టె 1-కి రు 1-8-0 మర్రాకం 2-8 అన్నిటికి మెరలి రు 5-0-0 ఇంకా కావలసిన సామానులకు మాకేటలాగు ఉచితము. యన్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, చవుకంభా-కాశీ.

మ ద న వి లా స ము

నిక్కాకచేతగాని, యితరకారణములవలనగాని కలిగిన కుళ్లనష్టమును తగ్గించి వీర్యమును గట్టిపరచి సంసారసుఖమును గలిగించు తియ్యలిరసాయనము. 4 బొమ్మల సీసా 1 కి తపాలా ప్యాకింగుతో రు 8-9-0. 2460 మోహన ఫార్మసీ, రామచంద్రపురం (గోదావరి)

జిసీవా కార్మిక సభలు

హిందూదేశ ప్రతినిధులు

ధిసీ మార్చి 12:—జిసీవాలో మే 26 జూను 7 తేదీలలో జరుగు, 8, 9 అంతర్జాతీయ కార్మికసభల కీడిననుదహరింప బడిన వారుహిందూదేశ ప్రతినిధులుగా పోయెదరు:—

రెండుసభలకును సర్ ఎన్. చట్టర్జీ సర్. యల్. జె. కర్నాగాల్లు ఇండియా దొరతనమువారి ప్రతినిధులు 8 సభకు ఆర్. యన్. గిల్ క్రైస్టు, 9 సభకు బొంబాయి పిప్పింగుమా స్టరు కర్రీగాల్లు అసిసియట్ అడ్వైజరుగా నుందురు.

రెండు సభలకును మాకిచ్చాన్ మెకెంటిఅండు కో (బొంబాయి) తరపున స్టేటుకాన్సిలు సభ్యుడైన సర్ ఆర్థు ప్రాముగారు యజమానుల ప్రతినిధిగా నుందురు.

పనివాండ్ర తరపున 85 సభలో లాలా లజపతిరాయి గారును 9వ సభలో కలకత్తా ఇండియన్ సేమెన్సు యూని య్ డెవలప్ కార్యదర్శి డాక్టరుగారును ప్రతినిధులుగా నుం దురు. డాక్టరు గారికి ఛీ ఫు స్టి వార్డు మ గ ల్ జూనుగారు 9 సభలో కలకత్తా వి వి య్ కంపెనీలెక్జిక్టుచూసు సర్ ఆర్థు ప్రాముగారికిని అడ్వైజరుగా నుందురు. అ. (ప్రె

కలరా

కలకత్తాలో మూడు బాలస్టుబండ్లమీద కలరాపుట్టెను. చూరా పబ్లిక్ హాస్పిటల్ కి బండ్లను లాగుకొనిపోయిరి. కలరాకాంపును తెరచిరి. కొంతమంది చనిపోవుచున్నారు. ఇప్ప టికి వేయిమంది కలరా తగిలినవారున్నారు. (ఫీ. ప్రెస్)

రామకృష్ణ ఉద్యమము

కలకత్తా, మార్చి 13:—రామ కృష్ణమిషనువారు బే లూరు మకమునందు (చూరా) ఈష్యరువారములో నొక సభ చేసెదరు. హిందూదేశమునుండియు ని తర దేశములనుండియు మొత్తము 99 సంఘాలనుండి ప్రతినిధులు వచ్చెదరు. రామకృష్ణ వివేకానందుల బోధనుగూర్చిన యుపన్యాసము. లేర్పాటుచేయ బడినవి (ఫీ. ప్రెస్)

మహమ్మదీయ విద్యాసంఘము

హుగ్లీ లో బహిరంగసభ

మార్చిలు మాలానాలు మున్నగు మహమ్మదీయులు చాల మంది హుగ్లీలో సభచేసి మహమ్మదీయ విద్యాసంఘము నేర్పర చిరి. ఒక కార్యనిర్వాహక సంఘమును ఏర్పరచిరి. సర్ అబ్దు డరహింగారిని ఆసంఘమునకు అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి. ఆ సంఘమున చాలమంది ప్రముఖులు సభ్యులుగా నున్నారు. ఆర బికు పాకశాలల నేర్పరచుటకును ప్రభుత్వమువారు వాటికి ధన సహాయము చేయవలె నని కోరుటకు కలకత్తాలో నున్న శిశు శాలలలో ఆరబికు భావనుగూడ జోధించుట కేర్పాటుచేయ వలెనని దొరతనమును కోరుటకును ఆరబికు విశ్వవిద్యాలయము వంటి మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరచుటకును ఆసభ లో తీర్మానములు జరిగెను. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారు మహమ్మదీయుల విద్యవిషయమున అక్రమధర్మమునూర్చు. కాన మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక విద్యాశాఖ నేర్పరపవలెనని వారు తీర్మానించిరి. సరిహద్దుపరగణాలను పంజాబురాష్ట్రముతో కలుపగూడదు. వంగరాష్ట్రమున గల మహమ్మదీయుల జనసంఖ్య నుబట్టి రాష్ట్రీయకాపససభలో వారికి ప్రాతినిధ్యము నేర్పరచ వలెను అని వారుకోరిరి.

అఖిలభారత సంస్కృతసమ్మేళనము

ఈ సమ్మేళనము కలకత్తానగరమున జూలై నెల 20, 21, 22 తేదీలలో జరుగును. (ఫీ. ప్రెస్, కలకత్తా)

సముద్రవ్యాపారము

కలకత్తా, మార్చి 13—12 నెలలక్రిందటికంటె పరిస్థితు లిప్పుడు కొంత అనుకూలముగా మారిన వని కలకత్తా సముద్ర వ్యాపారమును గూర్చి పోర్టు కమిషనరుల అధ్యక్షుడు పత్రికా ప్రతినిధితో చెప్పెను. అవిశేషింజలమీద ఎగుమతిపన్నును విధింపవలసిన దని పన్ను విచారక సంఘములో కొందరు చేసిన సూచన వారకు నిరసించెను. తేవులో స్త్రీమరులు లేకపోవుటవ లన వర్తకము మందగించినదను మాట అబద్ధమని చెప్పెను. (ఫీ. ప్రెస్)

మీరు నూతన ట్రక్కులను చూచియున్నారా?

మీ స్థానికవర్తకుడు

కామక్ నెల్లు ట్రస్టు లిమిటెడ్
కల్కి కోట

మధురకంపెనీ లిమిటెడ్, చూత్తుకుడి

జి. హెచ్. బాలి అండు కో
బెంగుళూరు

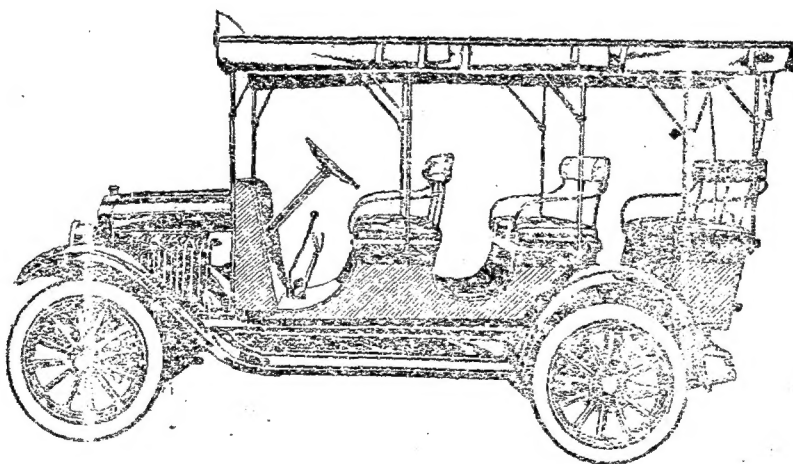
ఆస్క్విత్ అండు కో, బెళ్ళారి

రామకృష్ణ చెట్టియార్ కొత్తరాకర.

సేలం ఆటోమొబైల్సు, సేలము

టి. ఎన్. రామానుజ అయ్యంగారు
కుంభ కోణము

for Economical Transportation

ఒకటన్ ట్రక్కు రు 2400 నుండిగలదు.
ఆర్ధటన్ " రు 1900 నుండి గలదు.

మీ స్థానికవర్తకుడు

సైకిల్ అండు ఆటోమొబైల్ ఏజెన్సీ,
బరంపురం

ఆంధ్రా ఎంజనీరింగు అండు కో
విశాఖ పట్టణము

కనాడియన్ ఇండస్ట్రీయల్, కాకినాడ

రావు అండు బ్రదర్సు, బెజవాడ

టి. ఎన్. మోటారునర్విసు, పి.మోగ

యూనియన్ మోటారునర్విసు
హాస్సాన్

మధురకంపెనీ లిమిటెడ్
తిరువేంగ్రము

లిన్ సెంటు అండు కో
కోయంబుత్తూరు

సేలం ఆటోమొబైల్సు, సేలము

MADRAS
OOTACAMUND.

చెన్నై బజారుధరాలు

1926. చైత్ర మాస 15 వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-8 ర 85 0 0 మొదలు 49 0 0 వరకు

విజయపురములు

కుసుమ తెనాలి ,, 48 గలకు 11 8 0 13 0 0

సెల్లూరి ,, డిటా ,, 14 0 0 15 0 0

డిల్లి ,, డిటా ,, 15 0 0 16 0 0

రాగులు రా. 164 బస్తా 1-8 ,, 8 12 0 9 0 0

సామెలు ,, ,, 20 0 0 24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-8 ర 205 ,, 12 8 0 13 0 0

సెనగలు ,, డిటా ,, 12 8 0 13 8 0

సెనగలు ,, డిటా ,, 14 0 0 15 0 0

మినుములు ,, డిటా ,, 17 0 0 18 0 0

ఉలము ,, ర 164 ,, 8 8 0 9 0 0

3. నూనెపప్పులు

శుభ్రలనాన బా 1-8 ,, 150 0 0 152 0 0

నయ్య మ 1-8 ,, 14 0 0 25 0 0

కొండాపురంసేర సెనగపప్పు బా 1-8 ,, 58 0 0 59 0 0

ఇతర ప్రదేశము ,, ,, 54 0 0 56 0 0

వేరు సెనగనూనెగాన బా 1-8 ర 119 మొదల నూనె 115 0 0

అముదము బా 1-8 ,, 97-0-0 98-0-0

4. చిల్లరపప్పులు.

చాడకనుపు బా 1-8 ,, 75 0 0 80 0 0

కూరకనుపు ,, ,, 40 0 0 42 0 0

మిరపకాయలు(గుంటూరిని) బా 1-8 ,, 105 0 0 120 0 0

గుంటూరుపొయకట్టు వీలినందు నూనె 1-8 ర 45,50

కాళవా ప్రిపాతకట్టు ,, ,, 50,55

లెల్లము బా 1-8 ర 40 0 0 60 0 0

దింతవందు బా 1-8 ,, 28 0 0 70 0 0

ఇనుము.

వట్టారకం బా 1-8 ,, 30 0 0 44 0 0

చదరం ,, 38 0 0 34 0 0

రవుండు ,, 38 0 0 34 0 0

లోహములు

నండి 100 కులంకు ,, 68 0 0 71 0 0

అంగారము కులము 1-8 ,, 21 4 0 21 8 0

సవరము 1-8 ,, 18 5 8

ఇత్తడి బా 1-8 ,, 258 0 0 262 0 0

రాగి డిటా ,, 272 0 0 275 0 0

అస్కాచక్కెర 236 బా 1 గలకు ,, 82 12 0 88 0 0

దూది-

బోండాపెద్ద బారవ 1-8 ర 800 0 0

వల్నాడు దూది ,, 215 0 0

నూలు

పుష్కార చీనుగ నెం 12 1/2 కెట్టె 1-8 ,, 6 0 0

కూళచీనుగ నెం 20 ,, 8 4 0

నెం 20 కెన్సి సింహం యాకె ,, 8 12 0

నెం 22 ,, ,, 8 14 0

నెం 12 1/2 కెన్సి పర్కాను ,, 7 0 0

నెం 14 1/2 ,, ,, 7 8 0

నెం 12 1/2 అక్రెస్సు ,, 6 6 0

నెం 12 1/2 పాండిచేరి ,, 6 14 0

నెం 14 1/2 ,, ,, 7 2 0

నెం 12 1/2 క్విలక్ కెట్టె ,, 6 0 0

నెం 14 1/2 ,, ,, 6 4 0

నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు ,, 6 2 0

నెం 12 1/2 ,, ,, 6 12 0

నెం 14 1/2 ,, ,, 6 14 0

నెం 12 1/2 గోక ,, 6 7 0

నెం 20 గోక ,, 7 12 0

నాయకురాలు

(పల్నాటి వీరచరిత్ర) 2574

సిద్ధముగా నున్నది.

చరిత్రాత్మకముగా ఆరు అంకముల నాటకము.

నూతనపుక్కిని వాడుక తెలుగులో రసవంతముగా వ్రాయబడినది. చక్కని పలపాటలు గలవు.

ఉన్న ప లక్ష్మీనారాయణగారిచే వ్రాయబడినది.

కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే అచ్చువేయబడుచు

న్నందున త్వరపడి దరఖాస్తు చేయుచు, మంచి బైండు.

ఫెడర్ వైట్ కాగితములమీద చక్కగా అచ్చు

వేయబడినది. చిత్రపటము లున్నవి. వెల రు1-0-0

వలయువారు:- ఉన్న ప లక్ష్మీనారాయణ,

గుంటూరు అని వ్రాయవలయును.

మాన స్థాల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

జలసుభము! (పోట్టుభర్తలు ప్రత్యేకము) గుణమధికము!

శరీరములో ఉష్ణధర్మముచే కలిగిడి వైద్యకాల

క్రిమాత్రలు దివ్యాత్మము. అతీర్ణము, అరుచి, అపులింతులు,

అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల

యందు జలక్షయము; పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,

ప్రేళ్లు, అస్థులు మొదలగువనియందు గలిగిడి నొప్పులను

బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు. మేహవాలనొప్పులను వెంటనే మాన్పును.

ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ

మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.

ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరునామా:- (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

మకరధ్వజ రసాయనము.

దీనిని సేవించినచో బలము, పుష్టి, కాంతి, తేజస్సు,

మనోబలము, రతిదార్ధ్యముకలగజేయును. 60 మాత్రలు 3-7-0.

2460 పి. ఆర్. మెడికల్ హాల్

రామచంద్రపురం (గోదావరి.)

ప్రతి పనికి

మైయర్స్ పంపులు

అన్ని రకముల చేతి పంపులు

పవరు పంపులు, స్ప్రేషంపులు, ఆ

యిల్ పంపులు. ముఖ్యగమనింపు:-

ఎప్పుడు ఉత్తములు అంగ భావ

యందే వ్రాయవలెను.

నృవసాయమునకు, కంట్లా

క్యూరులకు తగిన పెద్ద చేతిపంపు.

పక్ష 1/2 డెలివరీ 2 అంగుళముల

గలది. గలటలకు 3000 గాలను చొ

ప్పున ఇద్దరు మనుష్యులచే పని చేయ

వచ్చును. ఒక డబుల్ పిస్టన్ పంపు

మాడగలను. డిల్లీ కాలము పరకుం

దును.

సోల్ వజంట్లు

లిమాయి బ్రదర్స్

లిమిటెడ్

1/173 బ్రాడ్వే, తపాల పెట్టె

నెం 202 మద్రాసు.

బుల్ బుల్ ఆటో మాటికు ప్రే అత్తరు

క్రొత్తగా జర్మనీవారిచే కనిపెట్టబడినది

వివాహము యితర

వేడుక సమయములందు వా

డుటకు యింతమంది నవీన

అత్తరు ఇదివర కెప్పుడు

అత్తరు నెడలను, బుడిని నిలుపు గానుంచిన బయటికి రావడము ఆరును.

పరిష్కారమే ఒకబుడికి అర్ధరయిచ్చి తెప్పించుకొనుదు.

తరువాత మీరు మీస్నేహితులను డబులకు సంతోషముతో అర్ధరయిచ్చు.

బుడి 1-కి ధర రు 1-4-0 తపాలబుచ్చు ప్రత్యేకం.

BAIJNATH MOTHILAL & Co.,

68, China Bazar Road, P. Box No. 163 Madras

శ్రీ అల్లూరి సీతారామరాజు

ప్రశంస

భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారిచే రచింపబడినది.

ఆంగ్ల దినపత్రిక "హిందు" విమర్శన మిట్లు

చేసినది:-

"గ్రంథకర్త యాభిప్రాయమును ఆంధ్రదేశమునకు రాబిన్

హుడ్ (Robin Hood) వంటి యశవీరునివలె పేరట

కాధనమునగా నిచ్చినాడు. ఆతని జాతకచక్రముగూడ

నున్నది. ఒకయుద్ధోద్యమరాగములచే పితూరీ యెట్లు చేసినది;

బ్రాహ్మణులపాలన నిలిచి పనిచేయుటకు రాజ్యము సంసిద్ధుడయ్యె

నో; తన విక్రమచక్రము, ప్రతాప దేశభక్తిచేతను, నిప్పు,

పాత న్యాయబుద్ధిచేతను ప్రజలతని కట్టుకుర కుత్తెనో; ఇంగ్లీ

షమజడీలశంసాగారముల నాత డెట్లు సంపాదించెనో; ప్ర

భుత్వ మాతనిపై నెట్లు చేయివేయగలిగెనో; యాతనిపితూరీకై

యాతనిప్రాణము తెట్లుపుచ్చుకొనినో యంతయు మనకు చూప

బడినది. నిజమైన సీతారామరాజు నింకను ప్రభుత్వము పట్టు

కొనవలసియున్నదనియు, వారు పట్టుకొని యక్కడి యొక్కయు

ద్యోగిచే అనవాలు పట్టించబడినవాడు తన ప్రియసేనానాయ

కునికొంత మనఃపూర్వకముగా తనప్రాణముల నిచ్చివైచిన

మరియొకడనియు; నాయకుడు మరియు దాసుగా తయారగు

నకై తపస్సుచేయుటకై యేగి సమయము వేచియున్నాడని

యు గ్రంథకర్త వాదించుచున్నాడు." (శనివారము 7 వ నవం

బరు 1925).

పుస్తకమువలె అర్ధరూపాయ; పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. వి.

సి. గా 11 అణాలకు పంపబడును.

కావలసినవారు క్రిందివిరునామాకు వ్రాయవలెను.

భమిడిపాటి సత్యనారాయణ,

ఇమ్మీ నుపేట, రాజమహేంద్రవరము.

2605 తెలియనిది తెలియును

హనుమంతుని అంజనము

ఆశ్చర్యము! అద్భుతము!!

జరిగినది, జరుగుచున్నది, జరు

గబోవునది మీరు తెలుసుకొనుట

కిష్టముగలదా! అట్లుండినచో గు

ప్రసిద్ధమైన అంజనమును తెప్పించు

కొనుదు. అది జరుగబోవు పంగతు

లను, తప్పిపోయిన బంధువుల వివర

ములు, దాచబడిన సొత్తులు, ఇతర

భాగ్యకరమైన విషయములు మొద

లగు తెలుపును. సినీహవలె గూముండును. అన్ని భావలలోను

సరియైన జవాబులనిచ్చును. అంజనముతో పూర్తి వివరములు

తెలుపబడును. 1 కి ధర రు. 1-8-0 తపాలబుచ్చు ప్రత్యేకము.

P. P. Katcham 2/174 Broadway MADRAS.

మైయర్స్ హౌండి బిల్లి ఫోర్స్ పంపు

మాడగలను. డిల్లీ కాలము పరకుం

దును.

సోల్ వజంట్లు

లిమాయి బ్రదర్స్

లిమిటెడ్

1/173 బ్రాడ్వే, తపాల పెట్టె

నెం 202 మద్రాసు.

బుల్ బుల్ ఆటో మాటికు ప్రే అత్తరు

క్రొత్తగా జర్మనీవారిచే కనిపెట్టబడినది

వివాహము యితర

వేడుక సమయములందు వా

డుటకు యింతమంది నవీన

అత్తరు ఇదివర కెప్పుడు

అత్తరు నెడలను, బుడిని నిలుపు గానుంచిన బయటికి రావడము ఆరును.

పరిష్కారమే ఒకబుడికి అర్ధరయిచ్చి తెప్పించుకొనుదు.

తరువాత మీరు మీస్నేహితులను డబులకు సంతోషముతో అర్ధరయిచ్చు.

బుడి 1-కి ధర రు 1-4-0 తపాలబుచ్చు ప్రత్యేకం.

BAIJNATH MOTHILAL & Co.,

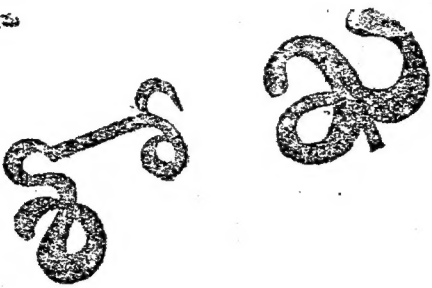
68, China Bazar Road, P. Box No. 163 Madras

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా-1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

అమృతాంజనము, వలముల దింపినామము

1928

మొదలగు చాటి.

Deschiens' syrup

పిరవును ఉపయోగించుచు.

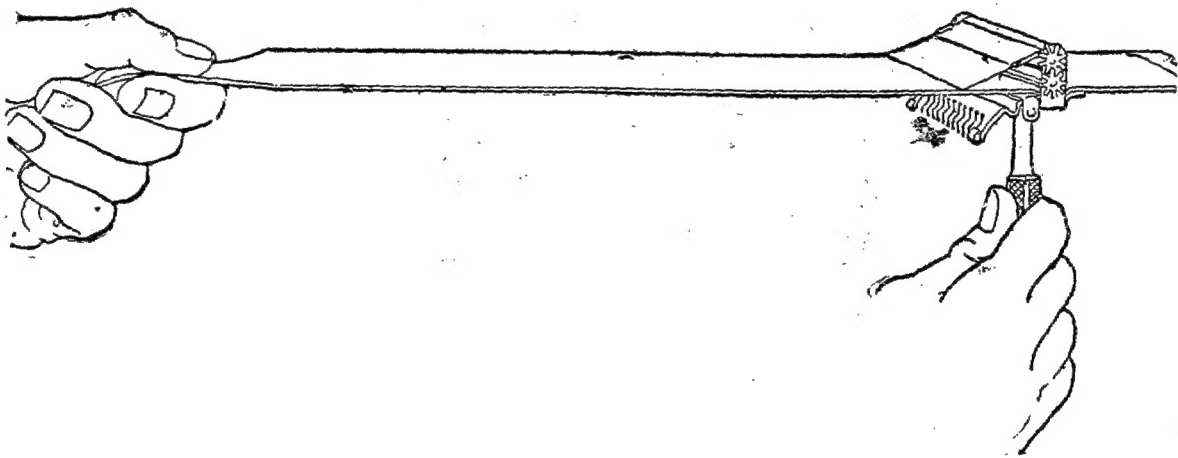
ఇది, లాలోగ్రామును, ఇలము, నియంతరించబడినది, 30,000 వైద్యులుపేర్కొనియున్నాము. డిస్ట్రిబ్యు, పారిష్
అమృతాంజనం, వలముల దింపినామము. ఎక్కడను చిహ్నము.

To be had of all Chemists (Wholesale) **C. T. HARI & Co., 174, Broadway, Madras.**

ప్రాచీన వైద్యగ్రంథములు

శరభరాజీయము:— బసవరాజీయము వంటి
వైద్యగ్రంథము. శరభరాజు ప్రణీతము. సులభ శైలిని మంచి
యోగములుకలవు. సగముధరము అమ్ముచున్నాము. వెల 0-4-0
కూటముద్గరము:— మాధవపండిత రచితమైన

వైద్యగ్రంథము. తెలుగులో. వెల 0-4-0
చారుచర్య:— భోజరాజకృతచారుచర్యము తెలుగు
సంగ్రహము. తిక్కన కాలమునాటిది. ఆంగ్లవిధులను తెలుగు
పును. వెల 0-4-0
మేనేజరు, ఆర్థరసాయనశాల, ముక్త్యాల,
కృష్ణాజిల్లా

అచ్చమైన "వేలెట్" మంగలక త్తినీరు 2-12-0 లకు వచ్చునని ఎప్పుడైననూ తలంచితవా?

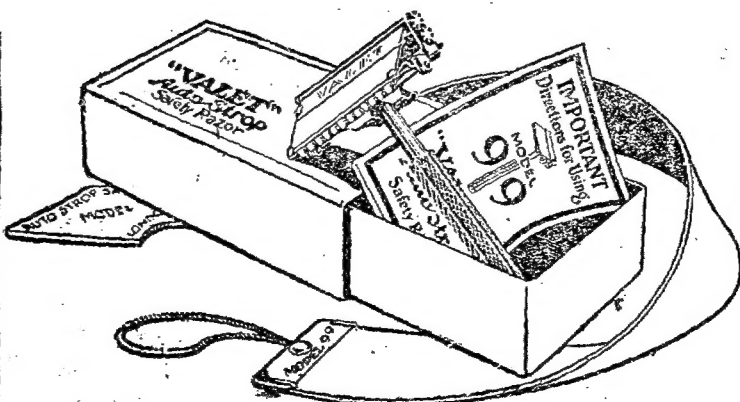
ప్రపంచమందంతటను పేరొందిన మా ఘనతగల "వేలెట్" మంగలిక త్తినీరు గురించి వినియుండవు గదా! దీని కత్తి అంచులుండు తరహా మరిచి యితరములైనవాటికి
లేవు. కాని ధరలవలన మీరు చాల భయపడియుండుదురు.

కాని ప్రతివారికి తగినట్టేగా మా "వేలెట్" మంగలిక త్తినీరు రూ 2-12-0 లకు మాత్రమే యిచ్చుచున్నాము.

ఇంత కృంగారమైనటువంటిన్ని, యింత పదునైనకత్తి అంచులతోనూ, యింత యుపాయమునమర్చిన తోలుపట్టాతోనున్నాయన్న మాకత్తితో, యీ నవనాగరిక
క్షుద్రములకంటె బాగుగా చేసుకొనగలరు.

2548

"VALET"
Auto Strop
Safety Razor

అందమైన వెట్టెలో
దీనిని పట్టాతోను
బేడుతోను,
అమర్పబడినది.
రూ 2-12-0

యింగ్లండులో
తయారైనది.